POLSKA Digital Camera

BOHATEROWIE: SZYMON BOCZEKI • MURAT HARMANLIKLI • MONIKA SZEWCZYK • **STREFA SPRZĘTU:** WIELKI TEST FILTRÓW SZARYCH

WIOSNA 2021

W.DIGITALCAMERAPOLSKA.PL

TEMAT MIESIĄCA
NARESZCIE WIOSNA!

HANDS-ON!
FUJIFILM GFX 100S

WARSZTAT
W SKALI MAKRO

Pieskie życie

W OBIEKTYWIE
IZY ŁYSOŃ

NR 4-5 2021 19,90 zł w tym 8% VAT
ISSN 2082-1182
9 772082 118218 04

e9cf8418

KRAKOW PHOTOMONTH MIESIĄC FOTOGRAFII

28.05–27.06.2021

photomonth.com

GDZIE SĄ TWOJE KORZENIE?

Przeczytaj pytanie, które znajduje się po lewej stronie. O czym myślisz? Jak się czujesz? Udostępniamy miejsce na Twoją wypowiedź i zapraszamy do dyskusji. Swoją odpowiedź w dowolnej formie umieść w pustym polu pośrodku grafiki /udostępnij w social mediach lub prześlij na adres office@photomonth.com. Archiwum dyskusji szukaj na stronie photomonth.com/identyfikacja_jako_dyskusja.

Organizator: FUNDACJA SZTUKI WYZWALA

Projekt jest współfinansowany ze środków Miasta Krakowa Kraków

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury Ministerstwo Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Patroni medialni: Digital Camera fotopolis.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Miesięcznik Digital Camera Polska
wydawany jest przez Wydawnictwo AVT:
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa

Redakcja
Redaktor naczelny
Maciej Zieliński
maciej.zielinski@digitalcamerapolska.pl

Redaktor prowadzący
Krzysztof Mularczyk
krzysztof.mularczyk@digitalcamerapolska.pl

Współpracują:
Monika Szewczyk-Wittek, Kamila Snopek, Rafał Gasiński, Julia Kaczorowska, Joanna Kinowska, Maciej Luśtyk, Piotr Kalisz

Kontakt do redakcji
redakcja@digitalcamerapolska.pl
tel. (22) 257 84 13

Skład
Jakub Tarnowski

Zdjęcie na okładce
Iza Łysoń

Reklama
Katarzyna Gutkowska (szef działu)
katarzyna.gutkowska@avt.pl
tel. (22) 257 84 84

PR i Promocja
Maciej Zieliński (szef działu)
maciej.zielinski@digitalcamerapolska.pl

Prenumerata
tel. (22) 257 84 22,
fax (22) 257 84 00
prenumerata@avt.pl

Natura nic nie wie o naszych problemach

Z pewnością nie spodziewałem się, że „rok po" nadal będziemy tkwić w pandemicznej rzeczywistości. Teraz jednak bogatsi o te doświadczenia, umiemy już w niej żyć. I potrafimy realizować swoje pasje i zainteresowania pomimo obiektywnych trudności.

Opublikowany niedawno na *fotopolis* raport „Czego nauczyła nas pandemia", pokazuje nawet, że dla wielu fotografów była okazją do resetu i przewartościowania, a także kreatywnym kopem – ograniczenia zmusiły nas do nowych poszukiwań i myślenia „out of the box".

Przyroda na szczęście zdaje się nic nie wiedzieć o naszych problemach. I choć w tym roku nieco się ociąga, nieodwołalnie wybuchnie zaraz feerią barw, dźwięków i zapachów. Znów mamy wiosnę, i po kilku wyjątkowo trudnych dla wszystkich miesiącach, znów patrzymy w przyszłość z większym optymizmem, znów chce się jakoś bardziej.

I znów będziemy szukać ucieczki od miejskiego życia - które wciąż nie ma nam zbyt wiele do zaoferowania - w kontakcie z naturą. Choćby tą najbliższą, okoliczną. Poszukiwanie fotograficznego potencjału w niedalekim otoczeniu to zresztą bardzo wdzięczne wyzwanie (i wciąż jedno z najpopularniejszych zadań akademickich, pomagających rozbudzić kreatywność).

Do takich poszukiwań zachęcamy Was też tym wiosennym wydaniem *Digital Camera Polska*. Miłej lektury!

Redaktor Naczelny
Maciej Zieliński

FUTURE

jest znakiem towarowym Future Publishing Limited, należącym do grupy Future plc. Wykorzystano na licencji.

Artykuły w tym wydaniu są tłumaczone i reprodukowane z miesięcznika Camera. Tytuły prawne należą do Future Publishing Limited, grupy Future plc, UK 2009. Wykorzystano na licencji. Wszystkie prawa zastrzeżone. Wszystkie ceny podane w magazynie Camera, o ile nie zostały uzyskane od polskiego dystrybutora, są cenami uśrednionymi, zebranymi z ofert uznanych sklepów, w tym internetowych, na terenie Polski (w przypadku braku ofert polskich, są to ceny przeliczone z cen brytyjskich). Więcej informacji dotyczących tego i innych tytułów wydawanych przez grupę Future plc, zamieszczono na stronie http://www.futureplc.com. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń zamieszczonych w numerze.

PLIK I FILM NA
WWW.MEDIA.AVT.PL

Aby uzyskać dostęp do plików szkoleniowych oraz materiałów wideo, które do tej pory dołączaliśmy na płycie, wystarczy zalogować się do Biblioteki Multimedialnej AVT

eprasa.pl 3ae9cf8418

Wiosna 2021

spis treści

40

Pieskie życie
Z Izą Łysoń, specjalistką od fotografii psów, rozmawiamy o tym, jak robić lepsze zdjęcia naszych pupili

Digital Camera 10 LAT

Digital Camera Polska
Nie tylko na papierze

Social media
Mamy łącznie ponad 60 000 fanów na /DigitalCameraPolska oraz /DigitalCameraPolska

Portal Digital Camera
Zapraszamy również na nasz portal DigitalCameraPolska.pl

WARSZTAT I INSPIRACJE

6 Hot Shots
Prezentujemy najlepsze zdjęcia tegorocznej edycji konkursu SINWP Living World

20 Co było / Co dalej?
Nasz nowy jubileuszowy cykl. Na bazie mijającej dekady o przyszłość fotografii pytamy zawodowców i ludzi branży

22 Recenzje
Nowości wydawnicze: książki i albumy fotograficzne

40 Iza Łysoń
Choć ma dopiero 24 lata, o fotografii psów wydaje się już wiedzieć wszystko. Poprosiliśmy, by podzieliła się z nami kilkoma praktycznymi wskazówkami!

eprasa.pl 3ae9cf8418

62 **Temat numeru**
Poszukaj potencjału na wiosenne kadry w swojej okolicy!

20 **Fotoprojekty**
Pomysły na zdjęcia, które wzbogacą Twoje portfolio

36 Piękna Ofelia
Za kulisami sesji Szymona Boczka, inspirowanej obrazem Johna Everetta Millaisa

52 Temat numeru
Nareszcie wiosna! Podpowiadamy jak robić niezwykłe zdjęcia nawet w pobliżu własnego domu

64 Zostań w domu
Kolejna porcja foto-wyzwań do zrealizowania w domu i w ogrodzie!

72 Akademia DCP
Wspólnie stawiamy pierwsze kroki w fotografii makro

80 Q&A
Czyli Wy pytacie, my odpowiadamy

84 Murat Harmanlikli
Ulice Stambułu jakich nie znacie, na zdjęciach tureckiego fotografa

STREFA SPRZĘTU

96 Fujifilm GFX 100S
100-milionowy średni format, który nie rozbija banku. Oto co już o nim wiemy!

102 Filtry szare
Testujemy cztery zestawy popularnych filtrów ND

CYFROWA CIEMNIA

108 Camera Raw
Popraw przejrzystość swoich zdjęć dzięki narzędziu Dehaze

110 Photoshop
Dodaj temat główny do swojego zdjęcia za pomocą masek i warstw

112 Krok po kroku
Stwórz artystyczny kolaż z dowolnej fotografii

96 **Fujifilm GFX 100S**
100 milionów, w małym body, po raz pierwszy!

W tym numerze gościmy

Iza Łysoń
Fotografka psów

Na co dzień studentka. Każdą wolną chwilę spędza na podróżach po Europie ze swoimi psami: Luną i Opium! **Strona 40**

Monika Szewczyk
Kuratorka (WJF)

Dziennikarka, fotoedytorka, kuratorka. W naszym nowym cyklu prezentuje swoje spojrzenie na mijającą dekadę **Strona 20**

Szymon Boczek
Fotograf mody

Historię Szekspirowskiej Ofelii, Szymon odtwarza dla Nas we własnym salonie w... dmuchnym dziecięcym baseniku!
Strona 36

Murat Harmanlikli
Fotograf uliczny

Fotografuje, ale nie lubi być nazywany fotografem. Uliczny artysta, który nadaje własny sens słowu „melancholia”
Strona 84

Andrew James
Redakcyjny mądrala

Gubisz się w technicznych zawiłościach? Nasz ekspert od spraw beznadziejnych rozwiąże każdy problem!
Strona 80

eprasa.pl 3ae9cf8418

hotshots

Oto nasze ulubione zdjęcia z tegorocznej edycji konkursu **SINWP Living World**

eprasa.pl 3ae9cf8418

Zwycięzca
Phil James
"Zdjęcie zrobiłem w Parku Narodowym Cairngorms, w Szkocji, w wyjątkowo zimny dzień. Użyłem mojego zaufanego Canona EOS-1D X Mark II z obiektywem EF 600 mm f/4. Czas ustawiłem na 1/250 s, czułość na ISO 250 a przysłonę otworzyłem do f/4,5".

eprasa.pl 3ae9cf8418

2 Miejsce
Kevin Pigney
"Zrobiłem to zdjęcie w parku niedaleko domu. Spodobał mi się sposób, w jaki jesienne liście i wieczorne światło słoneczne otuliły wiewiórkę i wydobyły moc szczegółów. Byłem w pozycji leżącej – fotografowanie z wysokości oczu zwierzęcia daje bardziej intymną perspektywę i pozwala przyjemnie rozmyć pierwszy plan".

Wyróżnienie
Bjørn H Stuedal
Tam, gdzie są orły, tam zawsze pojawia się okazja uchwycenia dramatycznych i dynamicznych ujęć. Bjørn znalazł się we właściwym miejscu i czasie - był świadkiem walki dwóch orłów przednich o pożywienie. Pozostawienie kontekstu i zaprezentowanie bohaterów w szerszym ujęciu pozwala widzowi obserwować je w naturalnym środowisku. Często kuszące jest maksymalne wypełnianie kadru, co kończy się się przycięciem skrzydeł. Naturalne ciepłe - brązowe i pomarańczowe upierzenie ptaków pięknie kontrastuje z chłodną kolorystyką tła. Jest to niesamowity widok, którego wielu z nas nigdy nie zobaczy na własne oczy.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Wyróżnienie
Lee Brace
Makrofotografia i dzika przyroda są naturalnymi sprzymierzeńcami: zdjęcia makro dzikich zwierząt zawsze dają zupełnie wyjątkowe spojrzenie na świat, który na co dzień jest poza zasięgiem naszego wzroku. To niezwykłe zdjęcie przedstawia pszczołę, która spoglądając z plastra miodu, wygląda jak strażnik ula na służbie. Lee udało się również uzyskać wspaniałą harmonię naturalnych kolorów.

eprasa.pl 3ae9cf8418

eprasa.pl 3ae9cf8418

3 Miejsce
Paul Smith
"To zdjęcie zostało zrobione podczas ataku zimy zwanego "Bestią ze Wschodu". Użyłem aparatu Nikon D810 z obiektywem Nikon 600 mm f/4 i telekonwerterem 1,4x, dzięki czemu mogłem zachować dystans. Udało mi się zrobić serię kilku zdjęć, zanim sowa zdecydowała się ruszyć dalej".

eprasa.pl 3ae9cf8418

i

Wyróżnienie
Achintya Shankar
Mała głębia i miękki bokeh pięknie wyeksponowały tę ważkę siedzącą na gałęzi. Fotografowanie z dłuższym obiektywem prawie zawsze daje właśnie takie efekty, podobne do tych uzyskiwanych za pomocą optyki typu makro.

i

Wyróżnienie
Gary Spicer
"Szukałem okazji do zrobienia oryginalnego zdjęcia z ręki. Tylne oświetlenie zarysowało sylwetkę, a ustawiając czułość matrycy na ISO 6400 mogłem dobrać czas otwarcia migawki 1/100 s. Pozwoliło mi to pokazać cały ruch skrzydeł. Wyedytowałem zdjęcie tak, aby wydobyć kolor kwiatu zachowując pozostałe elementy kadru zacienione".

eprasa.pl 3ae9cf8418

Wyróżnienie
Sultan Mohammed
Chwila zadumy i obserwacji otoczenia langura szarego, gatunku pochodzącego z subkontynentu indyjskiego. Silna separacja tła zwiększa intymność i nastrój zdjęcia.

Wyróżnienie
Nafis Ameen
To ujęcie barbety karmiącej swoje młode daje widzowi wgląd w świat tych niezwykłych ptaków. Lśniące zielone upierzenie ptaka zostało bardzo dobrze wyeksponowane przez Nafisa.

SINWP
Society of International Nature & Wildlife Photographers

Stowarzyszenie International Nature and Wildlife Photographers zrzesza fotografów uwieczniających świat przyrody - od dzikich zwierząt, przez krajobrazy, po pejzaże nad(i pod)morskie. Sprawdź jak do nich dołączyć wchodząc na **www.sinwp.com**

eprasa.pl 3ae9cf8418

ELLIOTT ERWITT: FOUND, NOT LOST

Spośród 60 tysięcy zawartych w archiwach zdjęć, legendarny fotograf Magnum, wybiera 171 nigdy nie publikowanych i zamyka na kartach właśnie ukazującej się książki.

Tekst: Kamila Snopek

Triest, Włochy, 1949, Elliott Erwitt, Magnum Photos

eprasa.pl 3ae9cf8418

Nowy Jork, USA, 1948, Elliott Erwitt, Magnum Photos

O obchodzącym w tym roku 93. urodziny Erwitcie można powiedzieć wiele, ale na pewno nie to, że myśli o emeryturze. *Elliott Erwitt's Kolor* (2013), *Regarding Women* (2014), *Cuba* (2017) czy *Pittsburgh 1950* (2017) to tylko przykładowe z jego publikacji, które ukazały się na rynku w ostatniej dekadzie. Amerykanin wciąż pracuje komercyjnie i realizuje własne pomysły. Jednocześnie od niedawna coraz częściej spogląda wstecz na swój fotograficzny dorobek. „Gdy udało ci się zapracować na renomę, wraz z wiekiem wchodzisz w dobry okres. Zbierasz owoc swoich wysiłków z przeszłości" - mówił kilka lat temu w jednym z wywiadów. Choć opatrzona przekornym tytułem w klasycznym „erwittowskim" duchu, *Found, Not Lost* jest książką wyjątkową, w której dobrze znane, przenikliwe i ironiczne spojrzenie fotografa ustępuje pola cichej refleksji i czułej obserwacji. Selekcja zdjęć z pomocą fotoedytora Stuarta Smitha i managera studia Mio Nakamury trwała niemal dwa lata; odbitki pokrywały każdą płaską

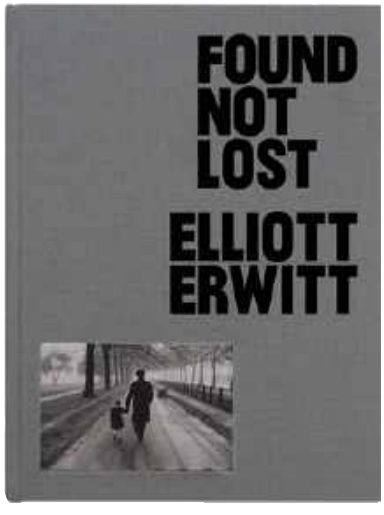

Stron: 232
Format: 21,5 x 29 cm
Oprawa: twarda
Wydawca: Gost
Cena: 270 zł

eprasa.pl 3ae9cf8418

Selekcja zdjęć trwała niemal dwa lata; odbitki pokrywały każdą płaską powierzchnię w nowojorskiej pracowni Erwitta

powierzchnię w nowojorskiej pracowni Erwitta. Zbiór obrazów, który ostatecznie znalazł się w książce, objął obszerny okres lat 1947–2010, sięgając samych początków fotograficznej ścieżki Amerykanina.

Pierwsze duże zlecenia realizował w 1951 roku, w dobie trwającej wojny w Korei. Elliott otrzymał przydział do służby wojskowej w Europie Zachodniej w roli fotografa. Podczas pobytu nie tracił czasu: stworzył esej o życiu codziennym żołnierzy zatytułowany „Bed and Boredom", który przyniósł mu nagrodę magazynu *LIFE*, dużo także podróżował. Dołączenie do agencji Magnum na zaproszenie Capy w 1953 roku rozpoczęły nowy rozdział w jego fotograficznej biografii. Od tego momentu życie Amerykanina wypełniała intensywna praca na kilku frontach. Działający jako wolny strzelec Erwitt kolaborował z redakcjami największych czasopism ilustrowanych. Portretował osobistości z pierwszych stron gazet (Marylin Monroe, Che Guevarę, Kennedych czy Jacka Kerouaca), uczestniczył w ważnych wydarzeniach politycznych, fotografował na planach filmowych, a nawet sam w latach 70. i 80. sięgał po ten środek wyrazu, co ciekawe, pełniąc niekiedy jednocześnie funkcję producenta, reżysera, scenarzysty i operatora. W części dla żartu, w części z pragnienia eksploracji nieznanej gałęzi fotografii, stworzył dla siebie artystyczne alter ego. André S. Solidor, o którym sam Erwitt z krzywym uśmieszkiem opowiada jak o dobrym znajomym, jest uznanym fotografem kreacyjnym pochodzącym z Gujany Francuskiej. Nie można wykluczyć, że do Gujany dotarł również Elliott we własnej osobie. Zlecenia pozwalały mu na ulubioną wędrówkę po świecie; tylko w „Found, Not Lost" wraz z fotografem zaglądamy m.in. do Francji, Niemiec, Włoch, Hiszpanii, Maroka, Brazylii, Chin, Japonii, ZSRR, Afganistanu, Iranu, a także - warta wspomnienia ciekawostka - do Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Gdziekolwiek wyrusza, na spacer po Manhattanie czy wyjazd na drugą półkulę, zawsze ma przy sobie poręczną Leikę. To właśnie przy jej pomocy, na boku realizowanych zleceń, zupełnym „przypadkiem" wykonał wiele ikonicznych obrazów. „Fotografia to bardzo nieskomplikowana sprawa" - stwierdził w wywiadzie z 2008 roku. „Po prostu reagujesz na to, co widzisz, i robisz dużo, dużo zdjęć".

To stwierdzenie stanowi dobrą próbkę erwittowskiego stylu. Minimalna liczba słów, maksymalna siła przekazu i absurdalne, ale czarujące, poczucie humoru - to trzy jego filary. I coś jeszcze: głęboki humanizm, zainteresowanie i szczera, nawet jeżeli niekiedy zabarwiona kpiną, sympatia do spotykanego człowieka. Wielbiciel Erwitta odkryje w *Found, Not Lost* zupełnie nowe wizualne perełki. Są tutaj, oczywiście, psy i ich właściciele oraz uliczne miniatury. Są także wyciszone, intymne portrety pierwszej żony Elliotta, Lucienne - wszystkie tym cenniejsze i w pewnym sensie magiczne, że pierwotnie odrzucone przez fotografa, po latach otrzymały od niego kolejne życie. Ten gest i każda pojedyncza decyzja mają kluczowe znaczenie. Chociaż najpewniej tego nie planował, książka przede wszystkim mówi właśnie o nim, o Elliotcie Erwitcie, którego, jak nam się wydawało, zdążyliśmy poznać na wylot.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Perth, Australia, 2000,, Elliott Erwitt, Magnum Photos

eprasa.pl 3ae9cf8418

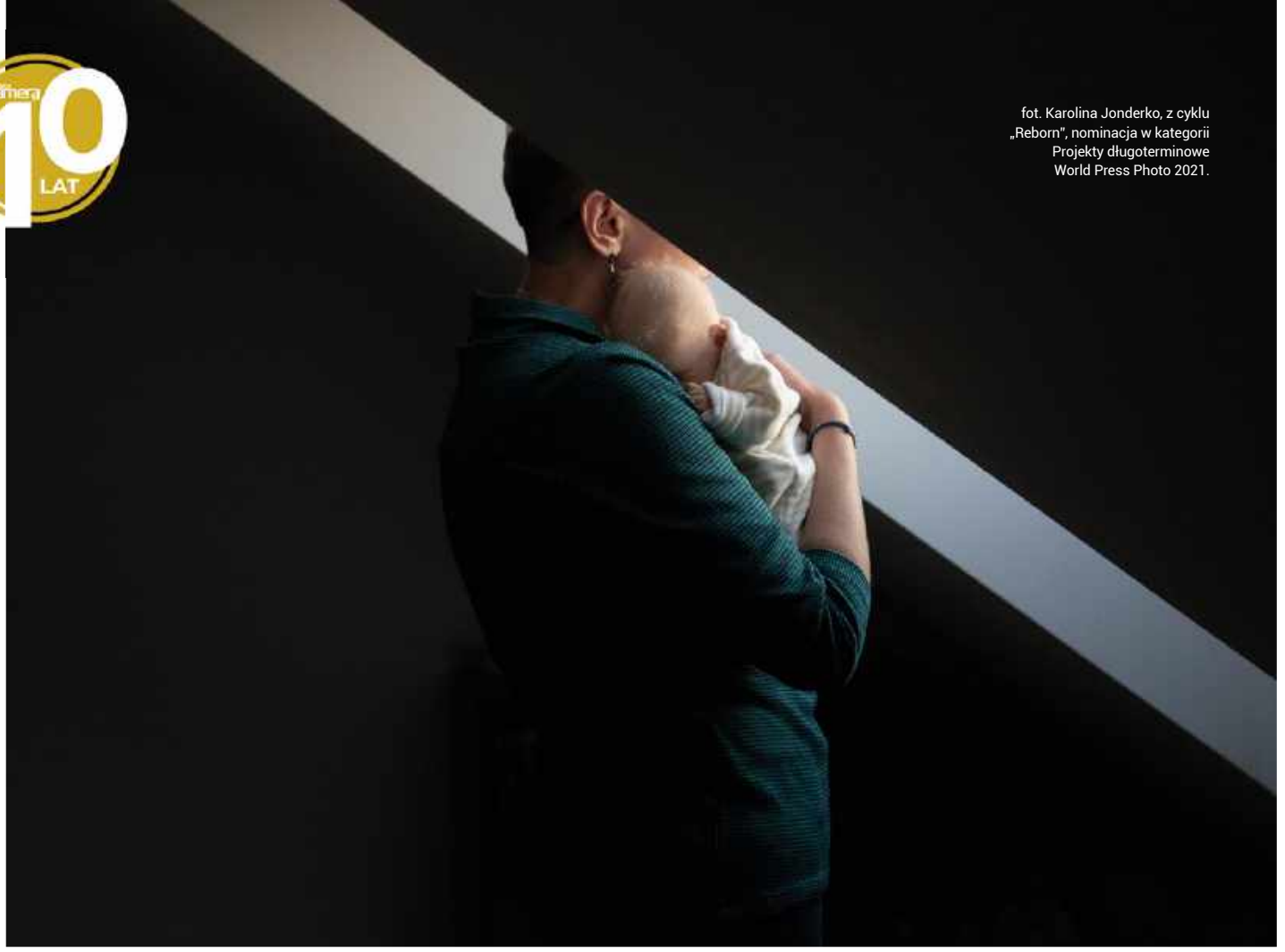

fot. Karolina Jonderko, z cyklu „Reborn", nominacja w kategorii Projekty długoterminowe World Press Photo 2021.

CO BYŁO / **CO DALEJ?**

Jak w ciągu ostatnich 10 lat zmienił się sposób funkcjonowania obrazu i sama fotografia? I co przyniesie nadchodząca dekada? Co miesiąc pytamy o to zawodowców i ludzi branży.

Monika Szewczyk-Wittek
Kuratorka, fotoedytorka, dziennikarka (Wszyscy Jesteśmy Fotografami)

Próba podsumowania ostatnich 10 lat w kontekście rynku fotografii w krótkim tekście będzie fragmentaryczna. Chciałabym jednak zaznaczyć trzy ważne zakresy tematyczne, o których, moim zdaniem, warto rozmawiać.

Po pierwsze: zaangażowanie. Bez wątpienia żyjemy w momencie przemian społecznych i politycznych. Nie wynika to tylko z ograniczającej nas od ponad roku pandemii, choć z pewnością o jej skutkach będziemy rozmawiać jeszcze długo. Wszystko co wydarzyło się na poziomie politycznym, w przestrzeni społecznej małych i wielkich miast oraz wsi ma ogromne znaczenie. Obserwowanie i dokumentowanie tych przemian często jest możliwe także dzięki fotografom i fotografkom. Niezwykle cenne wydaje mi się zwrócenie obiektywów w stronę spraw mających znaczenie lokalne i globalne. Podejmowanie tematów zmian klimatycznych, strajków społecznych, polaryzacji i podziałów, problemów młodego pokolenia, osób wykluczonych i tych będących w kryzysie, wydaje się być powrotem do tego czym media powinny się zajmować. Co ciekawe i ważne także w świecie sztuki widać wyraźne zainteresowanie sprawami społecznymi i politycznymi, a głos artystów jest równie, jeśli nie mocniej, słyszany przez odbiorców.

Tak jak ważny jest wybór tematów i zwrot w stronę działań prewencyjno – interwencyjnych, tak istotne wydaje mi się wypracowanie wspólnego stanowiska tzw. środowiska fotograficznego. Marzy mi się koalicja fotograficzna, która będzie miała swoją reprezentację i jednym głosem będzie walczyć o widzialność fotografii w kulturze i sztuce. Także na poziomie równego finansowania.

Wreszcie warto zauważyć, że w Polsce wciąż brakuje galerii i instytucji dedykowanych fotografii. Cieszy rozwój Muzeum Fotografii w Krakowie. Oczekiwania wobec tej instytucji są ogromne.

Z własnej perspektyw dodam jeszcze konieczność wypracowania narzędzi współpracy kultury i biznesu, które umożliwiłby realizowanie coraz odważniejszych i zakrojonych na międzynarodową skalę projektów, inicjatyw, wystaw i publikacji poświęconych polskiej fotografii.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Z 6II

FX | Dual EXPEED 6 | 4K UHD

Elektryzujący moment w nieruchomym obrazie. Kinowej jakości filmy 4K UHD, które przenoszą widzów w inny świat. Nowy aparat Nikon Z 6II z obiektywami NIKKOR Z pozwala tworzyć jedno i drugie z nową jakością. Podwójny procesor przetwarzania obrazu EXPEED 6 pozwala robić zdjęcia seryjne dłużej i z większą szybkością, jednocześnie obsługując różnorodne opcje nagrywania, w tym 12-bitowe wyjście wideo RAW *1*2. AF z wykrywaniem oczu i zwierząt dostępne zarówno na zdjęciach, jak i filmach, wraz z szerokim zakresem ISO 100-51200.
Większa moc, mniej ograniczeń: pozwól swojej kreatywności osiągnąć nowy poziom.

14 FPS Z ŚLEDZENIEM AF/AE DO 124 ZDJĘĆ *3 | PODWÓJNE GNIAZDA NA KARTY CFEXPRESS / XQD I UHS-I I SD | 10-BITOWY HDR (HLG) I N-LOG *2

* 1 Opcjonalnie za opłatą. * 2 Wymagany zewnętrzny monitor / rejestrator HDMI. * 3 Podczas korzystania z szybkich zdjęć seryjnych (rozszerzonych) z jednopunktowym autofokusem, 12-bitowym bezstratnym formatem RAW (L) z kompresją bezstratną i kartą CFexpress typu B 128 GB.

Nikon

Foto projekty

Dynamiczny pejzaż, portret, architektura... oto dziewięć pomysłów na oryginalne i kreatywne zdjęcia!

1 | KRAJOBRAZ

Wielkie nieba!

Scott Antcliffe udaje się do zamku Bamburgh, by dopracować technikę kompozycji

Mieszkając w Peak District, mam wielkie szczęście, że tak wiele naturalnego piękna znajduje się obok mnie. Skupienie się na fotografii krajobrazowej wydawało się właściwym wyborem. Znacie tę historię: przejeżdżamy przez zachwycający krajobraz, wysiadamy z samochodu i szybko strzelamy kilka fotek; potem wracamy do domu, oglądamy zdjęcia i stwierdzamy, że są nudne i nieciekawe. Chciałem to zmienić. Kiedy patrzymy na krajobraz, analizujemy go i instynktownie skupiamy się na tych elementach, które wydają nam się najbardziej estetyczne. Polem widzenia obejmujemy szeroką scenę, ale nasze oczy i mózg skupiają się na konkretnych szczegółach i odrzucają resztę. Kluczem do dobrej fotografii krajobrazowej jest czas. Nie marnuj go. Zamiast w ostatniej chwili nerwowo szukać pozycji, z której najlepiej fotografować, sprawdź wcześniej miejsce i przygotuj się, planując ujęcie. Zawsze jest coś magicznego w fotografowaniu wschodu słońca. Dla mnie brak wiedzy o tym, jakie będzie niebo pod względem kolorów i dynamiki chmur, jest dodatkowym doświadczeniem. Uwielbiam to całe napięcie i kulminacyjny moment, gdy cała gama kolorów rozświetla scenę. To wspaniałe uczucie oglądać piękny wschód słońca.

www.facebook.com/scottantcliffephoto
Instagram: @uktravelman

eprasa.pl 3ae9cf8418

Scott Antcliffe

Scott Antcliffe

1 Rozłóż statyw

Używanie statywu na plaży może być ryzykowne, ponieważ fale nieustannie podmywają piasek. Możesz tego uniknąć, zwiększając powierzchnię nóg. Niektóre statywy mają specjalnie zaprojektowane tarcze, ale jeśli Twój ich nie ma, umieść każdą z nóg na starej płycie CD lub w kubku do picia, co da ten sam efekt.

2 Kontroluj światło

Wiedziałem, że aby poprawić jakość moich zdjęć krajobrazowych, potrzebny jest dobry zestaw filtrów. Zdecydowałem się na system Lee 100 Deluxe. Istotnym elementem jest polaryzator kołowy, który pomaga wyeliminować odblaski i refleksy, dodając kontrastu do nieba i redukując zamglenia.

3 Dopracuj kompozycję

Stosowanie zasady trójpodziału dodaje obrazowi głębi i jest naturalnie przyjemne dla oka. Umieszczenie obiektu centralnie sprawia, że wydaje się on statyczny, natomiast umieszczenie go w jednej trzeciej zmusza oko do znalezienia go i podążania za nim.

W moim plecaku

Fotografuję głównie krajobrazy, korzystając z mojego wiernego Nikona D750 i obiektywu 24-85 mm f/3,5-4,5, ale lubię też używać Sigmy 20 mm f/1,4 - ta ostatnia jest szczególnie przydatna do fotografowania nocnego nieba. Jestem również zapalonym fotografem dzikiej przyrody, więc zawsze mam przy sobie Nikona 70-200 mm f/2.8; jeśli fotografuję konkretne zwierzę lub ptaka, mogę mieć ze sobą również Sigmę 150-600 mm Contemporary. Ostatnio zaopatrzyłem się w zestaw filtrów, który zawiera polaryzator kołowy, Big Stopper oraz kilka filtrów ND.

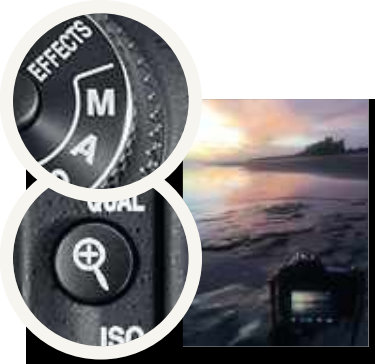

Przejdź na tryb ręczny

Tryb manualny pozwala poczuć pełną kontrolę nad tym, co fotografujesz. Możesz też przejść na ręczne ustawianie ostrość, wykorzystując w tym celu Live View - powiększ obraz na żywo i dokładnie wyostrz. Jest to szczególnie przydatne przy dłuższych czasach naświetlania.

eprasa.pl 3ae9cf8418

2 | PRZYRODA

Poznaj sąsiadów

Charlie Anderson fotografuje przyrodę w pobliżu domu i dzieli się swoimi sekretami

Po zakupie aparatu w 2019 roku, szybko zakochałem się w fotografowaniu dzikiej przyrody - szczególnie na wycieczkach i spacerach, gdy można uchwycić niesamowite zwierzęta. Większość ostatniego roku to krajowy lockdown, więc nadal doskonaliłem swoje umiejętności podczas codziennych spacerów po okolicy. Bo choć chciałbym oczywiście fotografować gepardy na wolności, to płochliwa wiewiórka w parku jest równie trudnym obiektem do uchwycenia. Przyznaję, że niektóre z nich nie były na początku tak przyjazne, ale jeśli w ogrodach Bournemouth nosisz orzechy, to masz zagwarantowane, że ktoraś z nich na pewno Cię okradnie. Dzięki mojemu niezawodnemu Sony A7 i obiektywowi Sigma 70-200 mm f/2.8 udało mi się zrobić kilka świetnych zdjęć moim nowo poznanym przyjaciołom. Fotografując, staram się pokazać interakcje, jakie można nawiązać z lokalną dziką przyrodą, oraz to, w jaki sposób poznałem te pospolite stworzenia o wyjątkowych osobowościach. Moja miłość do zwierząt przejawia się i w tym, że wolę fotografować je z większych odległości, aby nie zakłócać ich spokoju, pozwolić im na przebywanie w ich własnym środowisku i naturalne zachowanie. Do robienia takich zdjęć używam wtedy szczególnie długiego obiektywu - mojej nowej Sigmy 100-400 mm Contemporary. Tryby stabilizacji optycznej w tym obiektywie pozwalają mi fotografować przy 400 mm bez najmniejszych drgań aparatu, a wszystko to bez konieczności używania nieporęcznego statywu.
Instagram: @andergraphs

Ulubione zdjęcia Charliego

1 Uwielbiam to ujęcie zimorodka. To był bardzo mroczny dzień z naprawdę płaskim światłem, więc uzyskanie tak odważnej, wyrazistej palety kolorów z upierzenia zimorodka było rozkoszą w postprocesie! 1/1250 s, f/6,3, ISO 2000; 400 mm

2 To zdjęcie przypomina mi scenę z Olivera Twista, w której wiewiórka mówi: "Proszę pana, chcę jeszcze trochę orzechów". Zrobiłem je w moim ogrodzie, wisząc przez okno z aparatem w ręku. 1/250 s, f/6,3, ISO 4000, 400 mm

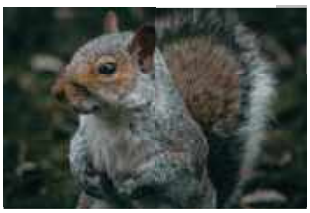

3 Położyłem się na ziemi, otoczony końskim nawozem i użyłem obiektywu 70-200 mm oraz moich łokci jako statywu, by zrobić to zdjęcie. Uwielbiam minę konia i to, jak pozuje do aparatu, niezrażony moimi wygibasami. Absolutna diva.

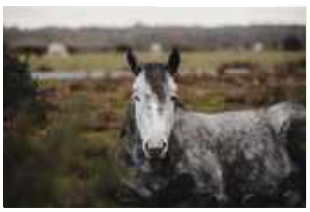

4 Uwielbiam dobre zdjęcia krów: ich ekspresja i chęć pozowania do aparatu nie mają sobie równych. Aby uzyskać płytką głębię ostrości, zdjęcie zostało wykonane przy f/2,8. Szczególnie podoba mi się separacja stworzona przez kontrastujące kolory.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Oko w oko z modelką

Chantel King opowiada o swojej pracy w studio

W mojej pracy skupiam się przede wszystkim na fotografii beauty i modowej. Pasjonuje mnie tworzenie wizualnych historii z filmowym zacięciem, które budują nastrój i pokazują emocje. Jako czarnoskóra kobieta fotograf, jestem świadoma braku osób takich jak ja zarówno przed jak i za aparatem, dlatego w swoich pracach staram się odzwierciedlać całe społeczeństwo. Swoją podróż rozpoczęłam od asystowania innym przez wiele lat, zanim zaczęłam realizować swoje własne marzenia o zostaniu fotografem. Praca na wszystkich poziomach pozwoliła mi zrozumieć, jak ważna jest rola każdego w zespole. Jeśli chcesz rozwijać swoją karierę, najlepszym sposobem jest zdobywanie praktycznego doświadczenie, niezależnie od tego, czy ćwiczysz swoje umiejętności w domowym studiu, czy asystujesz innym przy większych sesjach zdjęciowych. Wzięcie do ręki aparatu to pierwszy krok, aby w tej branży robić o wiele więcej.
www.chantelking.com

Chantel King / Studio Pi

f/11 | 1/200 s | ISO 100

Praca z modelkami

Kiedy pierwszy raz spotykasz się z modelem, spraw, aby poczuł się częścią zespołu, a następnie poświęć trochę czasu na opowiedzenie mu o tym, co chcesz uchwycić. Dbaj o niego i sprawdzaj, co u niego słychać w trakcie sesji: doceni to i będzie pracował ciężej, aby dać Ci jak najlepsze zdjęcia.

Sztuka pozowania

Zacznij od przejrzenia różnych magazynów w poszukiwaniu inspiracji, zrób zdjęcia telefonem, aby się do nich odnieść. Edytoriale będą mniej pozowane, a bardziej swobodne, uchwycone w chwili; masz też większą swobodę twórczą. Bądź na bieżąco z aktualnymi trendami w pozowaniu.

Wybierz klasykę

W fotografii portretowej i modowej warto sięgnąć po klasyczną ogniskową 85 mm. Interesującą propozycją do bezlusterkowców Sony jest Tokina ATX-M 85 mm f/1,8 FE. Ten obiektyw z autofokusem zapewni Ci świetną jakość obrazu, a przy tym nie nadszarpnie Twojego budżetu.

eprasa.pl 3ae9cf8418

f/1,4 | 1/3200 s | ISO 160

4 | PHOTOSHOP

Szukając złota

Alistair Campbell dodaje poświatę w Photoshopie

To, jak decydujesz się wykańczać zdjęcia, może mieć wyraźny wpływ na całe Twoje portfolio. Niektórzy wolą chłodniejsze ujęcia, podczas gdy inni wybierają cieplejszą tonację. Tam, gdzie priorytetem jest skóra, lubię naturalne lub cieplejsze odcienie. Tutaj używam mapy gradientowej, która wpływa na cały obraz. Jeśli chcesz pozostawić złoty efekt tylko na głównym temacie, po zakończeniu możesz użyć maski warstwy, aby nie zmieniać tła.

www.rebeccaroserobinson.com

Jak uzyskać złoty odcień

1 Konwertuj do czerni i bieli

Otwórz swój obraz w Photoshopie. Naciśnij Ctrl/Cmd+J, aby powielić obraz na nowej warstwie. Przejdź do Okno > Dopasowania, a następnie wybierz opcję Czarno-biały. Użyj kolorowych suwaków, aby dostosować obraz i nadać mu trochę kontrastu. Nie martw się, jeśli nie wszystko będzie od razu idealnie.

2 Dostęp do Mapy gradientu

Z menu Okno Dopasowania wybieramy opcję Mapa gradientu. W panelu właściwości tej nowej warstwy widać pasek z rozwijanym menu pokazującym dostępne mapy - ale żadna z nich nam nie pasuje...

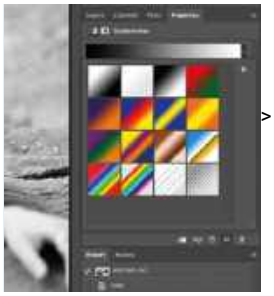

3 Wybierz efekt

Domyślne gradienty nie są odpowiednie dla fotografii (choć są zabawne!). Na prawo od nich znajduje się mały trybik: wybierz go, a pojawi się rozwijane menu. Wybierz opcję Tonowanie fotograficzne, a następnie kliknij Dodaj. Teraz będziesz miał do dyspozycji mnóstwo nowych gradientów. Kliknij ponownie mały trybik i wybierz opcję Duża lista, aby uzyskać lepszy widok. Wybierz odpowiedni gradient, ja użyłem tutaj Sepia-Cyan.

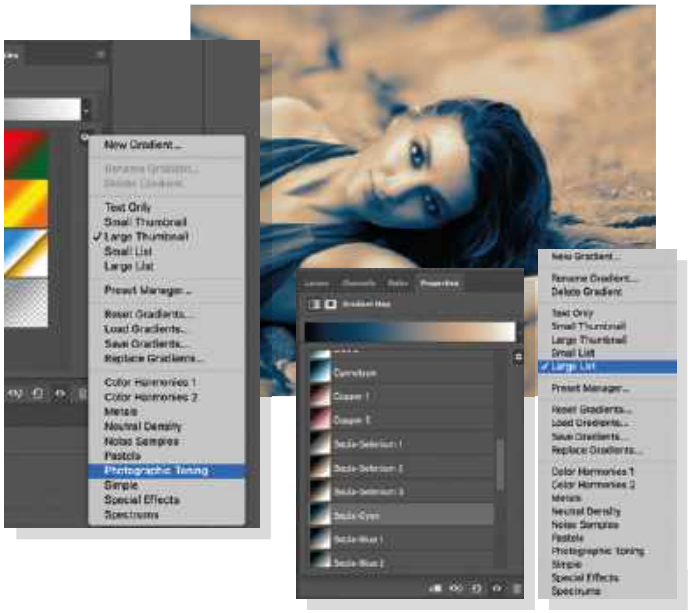

eprasa.pl 3ae9cf8418

Wiosenne polowanie

Bret Charman podpowiada, jak fotografować sarny

Przez ostatnie pięć lat pracowałem na terenie rodzinnej posiadłości w sercu South Downs National Park, koncentrując się na fotografowaniu saren. Obserwowałem je przez tysiące godzin, ucząc się ich zachowania i doskonaląc swoje podejście do ich fotografowania. Szczyt sezonu na fotografowanie saren przypada na okres od maja do września, przed i po ich corocznej rui. W tym czasie pomagam ludziom nauczyć się sztuki fotografowania tego nieuchwytnego gatunku i spędzam zdecydowanie za dużo czasu ukrywając się w rowach, skradając się przez pola pszenicy i jęczmienia, zawsze starając się trzymać pod wiatr. Najważniejszą lekcją, ze wszystkich, których się nauczyłem, jest pozwolenie jeleniowi, aby przyszedł do mnie przy pierwszym spotkaniu.

bretcharmanphotography.com
Instagram: @bretcharman

eprasa.pl 3ae9cf8418

Aparat	Canon EOS-1D X Mark II
Obiektyw	Canon EF 500 mm f/4L IS II
Ustawienia	1/2000 s, f/4, ISO 2000

Bret Charman

eprasa.pl 3ae9cf8418

Bret Charman

2 Mała głębia

Kluczowym narzędziem, które mamy do dyspozycji, aby wykonać efektowne zdjęcia, jest przysłona obiektywu.
Do wykonywania intymnych portretów używam zazwyczaj najszerszych przysłon, jakie oferuje obiektyw, czyli od f/2,8 do f/5,6. Mogę wtedy odizolować sarnę od tła i pierwszego planu.

Bret Charman

1 Tylne oświetlenie

Łatwo jest skupić się na pięknym, miękkim świetle padającym na fotografowany obiekt, ale czasami warto spróbować czegoś innego. Można na przykład wykorzystać tylne oświetlenie. Zwróć uwagę na cienie i światła (korzystając z histogramu aparatu) i staraj się jak najlepiej zarysować sylwetkę.

Bret Charman

3 Ujęcie portretowe

Oczywiście większość moich zdjęć jest wykonywana w orientacji poziomej, ale czasami sytuacja wymaga obrócenia aparatu i zrobienia zdjęcia w formacie portretowym. Przestawienie aparatu na portret może naprawdę pozwolić zdjęciu wyróżnić się z tłumu - a może nawet uświetnić okładkę magazynu!

eprasa.pl 3ae9cf8418

4 Obiektyw

To prawdopodobnie jeden z kluczowych elementów fotografowania jakichkolwiek dzikich gatunków. Pracuję z obiektywami stałoogniwskowymi, takimi jak Canon 300 mm f/2,8 lub Canon 500 mm f/4: pomagają mi one zachować dystans, a jednocześnie zapewniają doskonałą ostrość i wyjątkowy bokeh (płytką głębię ostrości).

Bret Charman

Bret Charman

5 Zwierzę i środowisko

Nie chodzi tylko o zbliżenia i intymne portrety. Krajobrazy, w których widzę sarny mogą być równie magiczne jak one same, a uchwycenie zwierząt w ich naturalnym środowisku może być bardzo satysfakcjonujące. Często więc trzymam się na dystans i fotografuję z daleka.

5 wskazówek, które pomogą Ci fotografować sarny

1 UBIERZ SIĘ
Bardzo ważne jest, aby nosić ubranie, które pomoże Ci wtopić się w otoczenie. Nie musi to być kamuflaż, ale pamiętaj, że jeleniowate widzą w spektrum UV i niektóre ubrania będą świecić w tym zakresie. Unikaj również ubrań, które głośno szeleszczą.

2 TRZYMAJ SIĘ NISKO
Bardzo ważnym czynnikiem jest trzymanie się nisko. Siedząc lub kładąc się na ziemi możesz zrównać się z sarną, co z kolei sprawi, że zdjęcia będą bardziej efektowne.

3 UWZGLĘDNIJ WIATR
Wszystkie dzikie gatunki mają niesamowity zmysł węchu, więc jeśli wiatr wieje w ich stronę, szybko zorientują się w Twojej obecności. Sprawdź kierunek wiatru i upewnij się, że podchodzisz pod wiatr.

4 FOTOGRAFUJ LEGALNIE
Może to zabrzmi banalnie, ale upewnij się, że masz pozwolenie na przebywanie na terenie, który fotografujesz. Mając dostęp do całej posiadłości, możesz zbadać obszary, które mogą być niedostępne dla każdego, a to zwiększy Twój sukces.

5 BĄDŹ CIERPLIWY
Na koniec, i co najważniejsze, musisz być cierpliwy. Może minąć wiele tygodni, zanim uzyskasz wymarzone ujęcie, a uczyć się można zazwyczaj tylko popełniając błędy. Uchwycenie konkretnych ujęć zajęło mi wiele lat.

Getty

eprasa.pl 3ae9cf8418

Julie O'Byrne

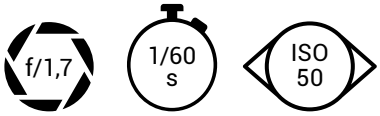

6 | SMARTFON

Magiczne chmury

Julie O'Byrne użył swojego telefonu, aby uchwycić wspaniałe zjawisko na wrzosowiskach North Yorkshire

Julie mieszka w North Yorkshire, a te zdjęcia zostały zrobione tuż obok Catterick. Lubi fotografować różne tematy, w tym krajobraz, wodospady, owady i kwiaty, a także swoje zwierzęta domowe. Przy robieniu tych zdjęć Julie oparła się o słupek ogrodzenia, aby uniknąć drgań aparatu w telefonie, ponieważ zdjęcia były robione przy 1/60 sekundy. Wybrała niskie ISO i szeroko otwartą przysłonę, aby wpuścić jak najwięcej światła i uniknąć ziarna. Telefony mogą być świetne do robienia zdjęć na co dzień, gdy nie masz przy sobie normalnego aparatu, a także są dobre do planowania, na wypadek gdybyś chciał wrócić do danego miejsca już z całym sprzętem. **www.facebook.com/groups/starlinginfo**

1 Superkształty

Formacje tworzone przez ptaki ciągle się zmieniają, więc warto zrobić jak najwięcej zdjęć, a następnie przejrzeć je po powrocie do domu, aby znaleźć ukryte perełki. Jeśli możesz, użyj trybu seryjnego. Zobaczysz, że w efekcie otrzymasz fantastyczny wybór zdjęć z wieloma różnymi kształtami.

2 Pokaż skalę zjawiska

Na tym ujęciu Julie uwzględniła pierwszy plan, aby pokazać wrażenie skali. Wykadrowanie do panoramicznego ujęcia naprawdę pokazuje wielkość stada. Sprawdź strony internetowe i grupy ornitologiczne, aby dowiedzieć się, które lokalne rezerwaty przyrody mogą dać Ci możliwość znalezienia czegoś podobnego do sfotografowania.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Kolory ulicy

Alistair Campbell szuka w mieście odważnych kombinacji kolorów

Jeśli nie mieszkasz w metropoliach takich jak Nowy Jork czy Bangkok lub w twórczych miastach takich jak Kopenhaga czy Hawana, istnieje duże prawdopodobieństwo, że twoje lokalne ulice są wypełnione po brzegi szarym betonem lub beżowymi cegłami. Na szczęście nawet w takim otoczeniu możesz podjąć wyzwanie, aby znaleźć kolory i piękno ulicy. Gdy zaczniesz szukać konkretnych barw lub ich kombinacji, pojawią się one wszędzie. Drzwi, okna, okiennice, ogrodzenia i balustrady - wszystko to jest pomalowane na określony kolor. Nie chodzi przy tym o poszukiwanie idealnej kompozycji z wykorzystaniem złotej proporcji Fibonacciego, ale dostrzeganie tylko koloru i uwolnienie się od innych zasad i ograniczeń. Schody na szczyt tego parkingu nie przyniosą mi pierwszej nagrody w następnym konkursie fotograficznym, ale to, co zobaczyłem, to przyjemne połączenie niebieskich i zielonych odcieni.

f/8 | 1/300 s | ISO 160

Alistair Campbell

Zapomnij o regułach

Wszyscy znamy tak wiele zasad w fotografii, że trzymamy się ich zbyt rygorystycznie. Spójrz na latarnię na tym zdjęciu: nie jest nawet prosta. Ale to nie jest ćwiczenie na to, czy potrafisz trzymać aparat prosto, czy nie: wszyscy wiemy, że potrafimy to robić, jeśli jest taka potrzeba. Zamiast tego uwolnij się od schematów.

Harmonia kolorów

Przeciwstawne kolory na kole barw zazwyczaj doskonale ze sobą współgrają, ale czasami inne również dobrze się mieszają. Jeśli zignorujesz na zdjęciu beż cegieł, pozostaną Ci tylko odcienie zieleni, niebieskiego i turkusowego. Wbrew pozorom tutaj dobrze do siebie pasują.

Wybór obiektywu

W dziewięciu przypadkach na dziesięć, na spacer zabieram obiektyw, który daje mi swobodę. Zazwyczaj jest nim 16-55 mm f/2,8, ale rzadko używam go w zakresie większym niż 35 mm. To zdjęcie zostało zrobione przy 16 mm, ale dobrze było mieć możliwość zbliżenia się, gdybym potrzebował.

eprasa.pl 3ae9cf8418

8 | KRAJOBRAZ

Nadmorskie niebo

Caine Hammond opowiada o swoich długich ekspozycjach nad morzem

Moje zainteresowanie fotografią rozpoczęło się podczas służby w Królewskiej Marynarce Wojennej, gdzie ukończyłem krótki kurs fotografii wywiadowczej. Po zakończeniu służby zainteresowałem się fotografią krajobrazową, goniąc za zachodami słońca, aby uchwycić żywe kolory i piękno otaczającej mnie przyrody. Uwielbiam spędzać czas na uwiecznianiu scen na wybrzeżu Suffolk. Moja pasja do fotografii krajobrazowej pogłębiła się, gdy przekonałem się, że istnieje wiele pięknych miejsc w mojej okolicy do uchwycenia - a kiedy ograniczenia pandemiczne złagodnieją, będę podekscytowany podróżą do nowych miejsc. Dreszczyk emocji związany z odkrywaniem wspaniałych plenerów w celu zrobienia zdjęcia, przebywanie na świeżym powietrzu i bycie częścią natury to powody, dla których kocham fotografować krajobrazy. Tworzenie wspaniałych zdjęć pejzażowych z długimi czasami naświetlania wymaga cierpliwości i zrozumienia, ale jest to prosta technika oparata na podstawowych ustawieniach, które są dostępne w większości aparatów. Wystarczy ją opanować.

Instagram: @ cainehammondphotography

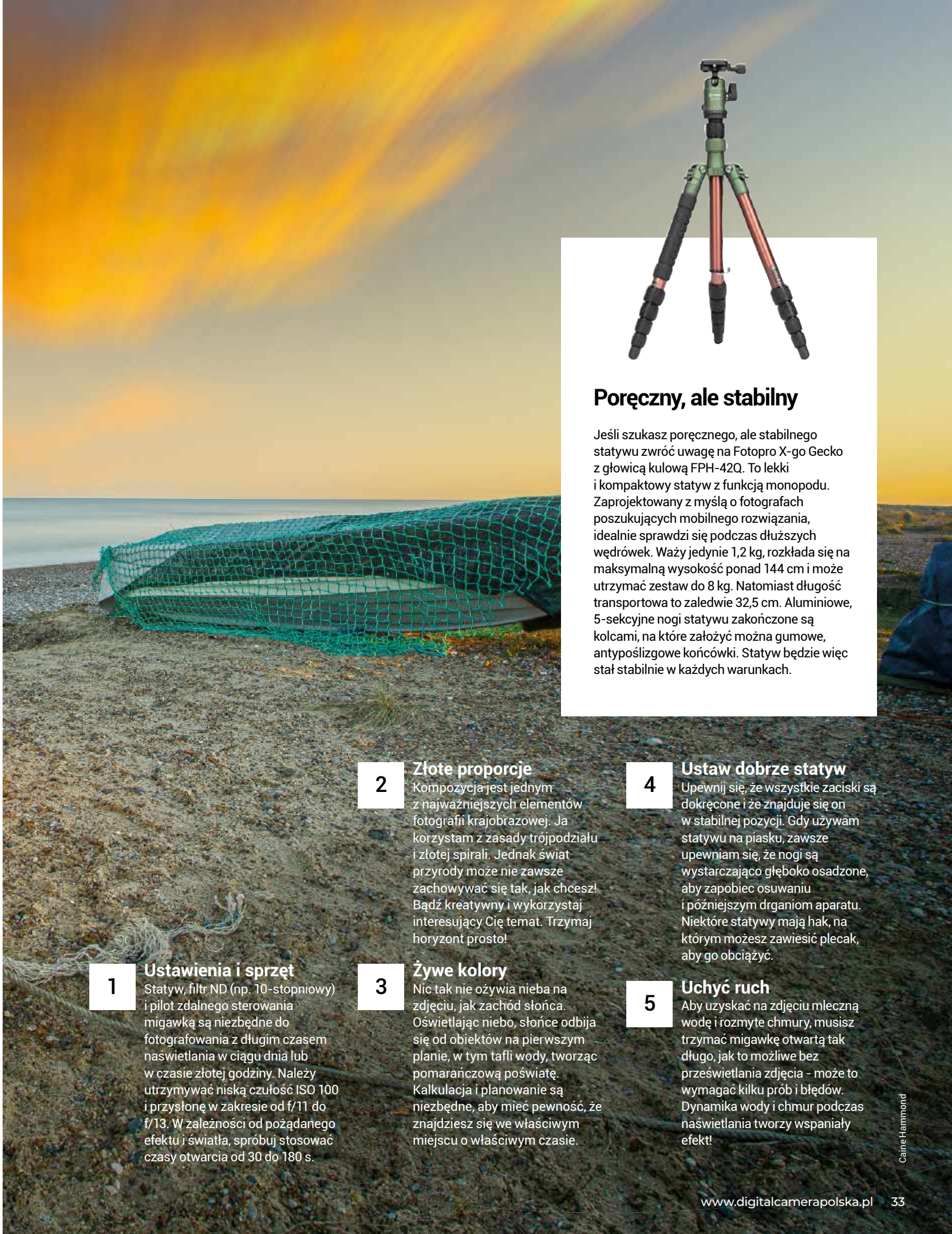

Poręczny, ale stabilny

Jeśli szukasz poręcznego, ale stabilnego statywu zwróć uwagę na Fotopro X-go Gecko z głowicą kulową FPH-42Q. To lekki i kompaktowy statyw z funkcją monopodu. Zaprojektowany z myślą o fotografach poszukujących mobilnego rozwiązania, idealnie sprawdzi się podczas dłuższych wędrówek. Waży jedynie 1,2 kg, rozkłada się na maksymalną wysokość ponad 144 cm i może utrzymać zestaw do 8 kg. Natomiast długość transportowa to zaledwie 32,5 cm. Aluminiowe, 5-sekcyjne nogi statywu zakończone są kolcami, na które założyć można gumowe, antypoślizgowe końcówki. Statyw będzie więc stał stabilnie w każdych warunkach.

1 Ustawienia i sprzęt

Statyw, filtr ND (np. 10-stopniowy) i pilot zdalnego sterowania migawką są niezbędne do fotografowania z długim czasem naświetlania w ciągu dnia lub w czasie złotej godziny. Należy utrzymywać niską czułość ISO 100 i przysłonę w zakresie od f/11 do f/13. W zależności od pożądanego efektu i światła, spróbuj stosować czasy otwarcia od 30 do 180 s.

2 Złote proporcje

Kompozycja jest jednym z najważniejszych elementów fotografii krajobrazowej. Ja korzystam z zasady trójpodziału i złotej spirali. Jednak świat przyrody może nie zawsze zachowywać się tak, jak chcesz! Bądź kreatywny i wykorzystaj interesujący Cię temat. Trzymaj horyzont prosto!

3 Żywe kolory

Nic tak nie ożywia nieba na zdjęciu, jak zachód słońca. Oświetlając niebo, słońce odbija się od obiektów na pierwszym planie, w tym tafli wody, tworząc pomarańczową poświatę. Kalkulacja i planowanie są niezbędne, aby mieć pewność, że znajdziesz się we właściwym miejscu o właściwym czasie.

4 Ustaw dobrze statyw

Upewnij się, że wszystkie zaciski są dokręcone i że znajduje się on w stabilnej pozycji. Gdy używam statywu na piasku, zawsze upewniam się, że nogi są wystarczająco głęboko osadzone, aby zapobiec osuwaniu i późniejszym drganiom aparatu. Niektóre statywy mają hak, na którym możesz zawiesić plecak, aby go obciążyć.

5 Uchyć ruch

Aby uzyskać na zdjęciu mleczną wodę i rozmyte chmury, musisz trzymać migawkę otwartą tak długo, jak to możliwe bez prześwietlania zdjęcia - może to wymagać kilku prób i błędów. Dynamika wody i chmur podczas naświetlania tworzy wspaniały efekt!

Caine Hammond

9 | STILL LIFE

Studio w domu

Lisa Whiting pokazuje, jak wykorzystać stylizację, rekwizyty i proste tła

W normalnych czasach byłam fotografem ślubnym i eventowym - ale w lockdownie biorę na siebie więcej sesji produktowych, aby poszerzyć moje portfolio i powstrzymać mój aparat przed korozją. Sesje lifestylowe ze statycznymi produktami brzmią prosto, ale uzyskanie niesamowitych zdjęć bywa trudniejsze, niż mogłoby się wydawać. Jestem szczęściarą, że mam domowe studio, bo ono pozwoliło mi zachować stały dopływ zleceń fotograficznych na dobrym poziomie. Ponieważ moi klienci wysyłają produkty do sfotografowania pod moje drzwi, mogę pracować równolegle z domowym nauczaniem i wszystkim, co trzeba zrobić, aby zapewnić mojej rodzinie i sobie bezpieczeństwo (i zdrowy rozsądek). Z tego powodu jest to idealny projekt na te chwiejne czasy. W ten sposób można fotografować wszelkiego rodzaju martwą naturą i żywność. Na przykład ostatnio pracowałam z wyrobami szklanymi Jess Bartlett. Sprawiało mi to ogromną radość, ale wyzwaniem było osiągnięcie kompozycji, która podkreśli cechy szkła przy jednoczesnym utrzymaniu odbić na minimalnym poziomie.
www.lisawhiting.myportfolio.com

eprasa.pl 3ae9cf8418

Lisa Whiting

Zbuduj studio w domu

Wystarczy prosty zestaw lamp studyjnych, by cieszyć się kreatywnym błyskiem w domu. Budżetowe modele z serii Quadralite Up! X są intuicyjne w obsłudze, lekkie (jedynie 1,3 kg) i kompaktowe, więc nie będą zajmować dużo miejsca. Dostępne są w dwóch wersjach: o energii 200 i 300 Ws - w sam raz do małych pomieszczeń. Mają wbudowany odbiornik radiowy Navigator X oraz światło pilotujące o mocy 150 W, więc posłużą także jako lampy ciągłe. Dzięki uniwersalnemu mocowaniu typu Bowens będziesz mógł stosować szeroką gamę modyfikatorów: czasze, softboksy, strumienice i inne.

5 kroków do lepszych zdjęć szkła

1 Wybierz tło

Postaw na prostotę i pozwól produktom mówić. Biała ściana jest łatwa do osiągnięcia i zapewnia czysty wygląd, ale czasami szkło może "zniknąć", jeśli nie jesteś obeznany z technikami oświetleniowymi. Używam ciemnoszarego tła kartonowego, które bardzo dobrze sprawdza się w definiowaniu kształtu i detali na szkle.

2 Zbierz rekwizyty

To jest dla mnie najfajniejsza część zabawy. Zanim zacznę komponować, zbieram po całym domu rzeczy, aby wszystko było pod ręką. Książki, rośliny, świece, butelki, lampki, deski do krojenia, obrusy - cokolwiek, co będzie dobrze pasowało do produktu, powinno być w pobliżu. Używam nawet papieru, w który zostały zapakowane kieliszki. Nie zapomnij o przeszukaniu swojego kosza na śmieci: puste butelki też mogą się przydać.

3 Naturalne i błyskowe

Preferuję światło naturalne, ale w pracy potrzebne jest mi oświetlenie błyskowe. W jasny dzień, naturalne światło może być ostre, więc moim głównym zadaniem jest maksymalne rozproszenie go - wystarczy stare białe prześcieradło. Kiedy słońce zachodzi, sięgam po lampy, aby oświetlić szkło, zazwyczaj z boku: tworzy to bardziej nastrojowy wygląd "baru koktajlowego", który doskonale współgra ze szklanymi naczyniami i napojami.

4 Sprawdzaj kąty

Bez dwóch zdań: trzeba się ruszać. Poruszać się, poruszać szkłem, poruszać rekwizytami. Fotografuj z góry, z dołu i spod różnych kątów. Może to przypominać walkę przeciw odbiciom - z aparatem w jednej ręce i kieliszkiem bąbelków w drugiej. Szkło jest wymagającym i trudnym przeciwnikiem, ale czasami nieoczekiwany kąt może dać fantastyczne rezultaty. Wtedy wygraną masz w kieszeni!

5 Daj sobie czas

Jeśli pracujesz według briefu i masz wiele rzeczy do zrobienia, musisz poświęcić sporo czasu, aby przejść przez ustawienia rekwizytów, zmiany światła, napełnianie szkła, czyszczenie, polerowanie, nie wspominając o pracy wokół tych kłopotliwych odbić. Jeżeli fotografujesz tylko dla siebie, presja jest znacznie mniejsza. Ale tak czy inaczej, daj sobie czas i przestrzeń na kreatywność, a zostaniesz nagrodzony pięknymi zdjęciami.

eprasa.pl 3ae9cf8418

PIĘKNA **OFELIA**

Choć historia szekspirowskiej Ofelii, beznadziejnie zakochanej w Hamlecie, nie kończy się dla niej szczęśliwie, to motyw pięknej dziewczyny tonącej w strumieniu wśród kwiatów ukochali sobie malarze, graficy, oraz... fotografowie!

Fotograf: Szymon Boczek / Akademia Fotografii
Modelka: Kinga Kuczek; Produkcja: Adrian Norbert Cuper / Akademia Fotografii

“

I z kwiecistymi trofeami swymi
Wpadło w toń biedne dziewczę. Przez czas jakiś
Wzdęta sukienka niosła ją po wierzchu
Jak nimfę wodną i wtedy, nieboga,
Jakby nie znając swego położenia
Lub jakby czuła się w swoim żywiole,
Śpiewała starych piosenek urywki

(w tłumaczeniu Józefa Paszkowskiego)

Ofeliomanię rozpoczął oczywiście John Everett Millais swoim obrazem „Ofelia" z 1852 r. a dalej poszło już samo – Lars von Trier, Kylie Minoque, Gregory Crewdson itd. I ja także, zniechęcony smutnym, szarym krajobrazem za oknem, zatęskniłem za kwiatami, wiosną i szemrzącym strumieniem – temat sesji nasunął się więc sam. Jedyną przeszkodą pomiędzy mną, a zdjęciami, które tutaj oglądacie, była konieczność aranżacji strumienia... w salonie.
Jako zwolennik zasady „mniej znaczy więcej", postanowiłem poradzić sobie metodą najprostszą z możliwych – skoro fotograf nie mógł przyjść do strumienia, to strumień w postaci basenika dla dzieci z marketu budowlanego (dział Ogród) przyszedł do fotografa. Dysponując średniej wielkości salonem nie byłem może w stanie imitować wartkiego nurtu, ale spokojne bajorko wyszło mi chyba całkiem nieźle. Po zanurzeniu modelki w wodzie użyłem całych dwóch naręczy ciętych kwiatów z pobliskiej kwiaciarni do pokrycia powierzchni kolorowym kobiercem, a do ustawienia pozostało mi już tylko światło. Małe przestrzenie nie sprzyjają niestety wygodnej pracy, zwłaszcza jeśli tak jak ja w dniu sesji, macie pod ręką tylko bardzo silne źródło światła. 1000-watowa lampa potrafi nieźle podgrzać atmosferę małego pomieszczenia, a na dodatek trudno jest czymkolwiek zmiękczać jej światło, kiedy już po kilku minutach można smażyć na niej jajka. O przystawianiu dyfuzji z blendy 5w1 mogłem więc zapomnieć. Postawiłem na odbicia i kontrowanie światłem modelującym z małej studyjnej lampy błyskowej. Obydwa te źródła nadawały zdjęciom piękne, ciepłe tony, które dodały całej sesji wrażenia kąpieli w ciepłej wodzie

eprasa.pl 3ae9cf8418

Świeć pod takim kątem, by linia zanurzenia wyraźnie odznaczała się na ciele. Woda nie powinna jednak powodować refleksów

eprasa.pl 3ae9cf8418

Niewielkim kosztem i odrobiną kombinatoryki możecie stworzyć dowolną scenografię nawet we własnym salonie

o zachodzie słońca. Po kilku zdjęciach wpadłem więc na pomysł, że warto byłoby wprowadzić trochę efektu zmiękczającego imitującego parę, lub mgłę unoszącą się dokoła niczym w saunie. Efekt ten uzyskać jest bardzo łatwo poprzez… poślinienie obiektywu. Wiem, wiem… Na pewno powiecie, że najlepszy home-made filtr zmiękczający uzyskuje się poprzez posmarowanie wazeliną filtra UV, ale ja niestety miałem pod ręką tylko filtr. Polecam ten sposób na szybki efekt zamglenia, zmiękczenie obrazu i podbicie refleksów świetlnych – na przykład na mokrej skórze. Co prawda autofokus może przy tym zwariować, ale ostrzenie manualne chyba Was nie przeraża?

Jak widzicie fotografowi żaden lockdown, sroga zima ani zamknięte baseny niestraszne. Nie trzeba nawet czekać do lata, aby zrobić zdjęcia niczym prosto z gorących źródeł. Niewielkim kosztem i odrobiną kombinatoryki możecie stworzyć dowolną scenografię we własnym salonie. Biegnijcie do sklepu po dmuchany basen i życzę Wam samych udanych zdjęć!

P.S. Tylko nie zalejcie sąsiadów z dołu!

eprasa.pl 3ae9cf8418

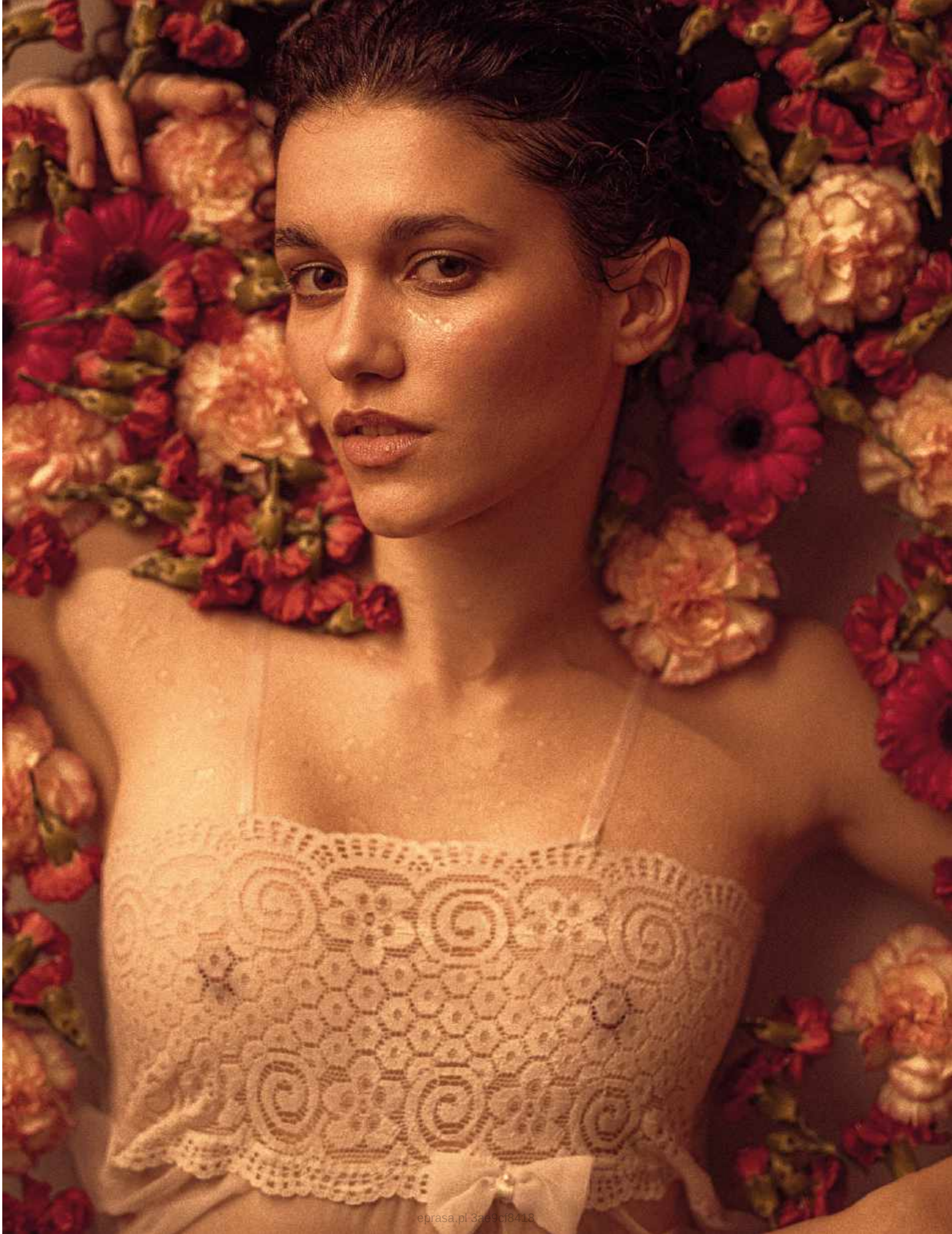

eprasa.pl 3ae9cf8418

IZA ŁYSOŃ

Choć ma dopiero 24 lata, o fotografowaniu psów wydaje się już wiedzieć wszystko. Pytamy więc o kulisy powstania tych niezwykłych ujęć, ale też rady i wskazówki, jak robić lepsze zdjęcia naszych czworonogów!

Rozmawia: Maciej Zieliński

Iza Łysoń
Fotografka psów

Lat 24. Psy fotografuje już równo połowę swojego życia. Ambasadorka portalu fotograficznego 500px. Prywatnie właścicielka dwóch psów: golden retrieverki Luny i borderki collie Opium. Studentka dwóch kierunków ścisłych z umysłem raczej humanistycznym. Gdy tylko znajdzie chwilę wolnego czasu pakuje psy, aparat i podróżuje po Europie w poszukiwaniu idealnego kadru.

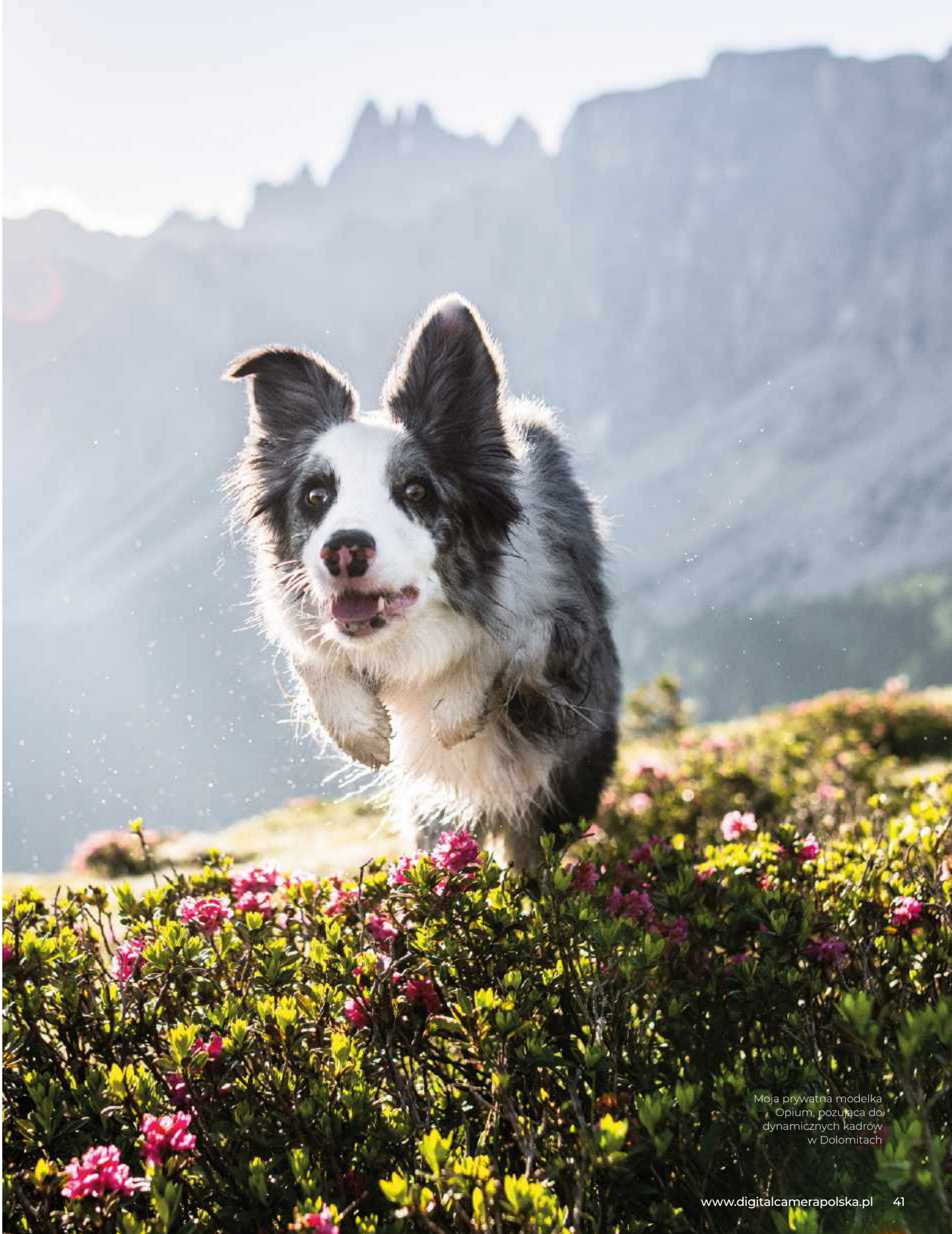

Moja prywatna modelka Opium, pozująca do dynamicznych kadrów w Dolomitach

Sfotografowanie psa z wnętrza lodowej jaskini przez długi czas było numerem jeden na liście wymarzonych kadrów

Już miałam kończyć sesję, gdy nagle wyszło słońce, magicznie przebijając się przez wodospad Berglistüber

Rok 2020 mimo pandemicznych obostrzeń był dla Ciebie chyba bardzo owocny?
Oj tak, zadziwiająco pracowity. Udało mi się spełnić wiele fotograficznych marzeń. W lutym pandemia dopiero majaczyła na horyzoncie, a w Dolomitach ludzie nadal bez obaw ładowali się do jednej, niewielkiej gondoli w 80 osób. Plus pies, bo właśnie tak wyjechał ze mną na Secedę - miejsce, które od dawna chciałam odwiedzić. Kilka dni później byłam już w Norwegii, uczyć Opium, moją borderkę collie latać samolotem, żeby w sierpniu, już bez stresu, dostać się na szczyt wymarzonego Reinanuten.

Nie bałaś się, że utkniesz gdzieś po drodze?
Zmian zasad podróżowania między krajami bałam się najbardziej. Ale szczęście mi sprzyjało - wleciałam do Norwegii ostatnim samolotem, którego pasażerowie nie musieli poddawać się kwarantannie. Była godzina 22 a nowe obostrzenia obowiązywały od północy. Oprócz tego odwiedziłam Dolomity w lipcu, Niemcy i Austrię we wrześniu.W październiku pojechałam z przyjaciółką po szczeniaka na Słowenię. Nie przywiozłam wtedy zbyt wielu zdjęć, bo cały wyjazd trwał niespełna 28 godzin, ale udało mi się zrobić jedno z ulubionych ujęć 2020 roku - psiej mamy z jej dwoma szczeniakami. Oczywiście podczas wszystkich wyjazdów respektowałam obostrzenia.
Nie było to zresztą trudne, bo już przed pandemią unikałam zatłoczonych miejsc, a moim hotelem był Opel Corsa lub namiot.

Wróćmy do samego początku tej historii. Co było najpierw, psy czy fotografia?
Na początku była Lunka, spełnione marzenie o posiadaniu golden retrievera. Obecnie już 12-letnia, poczciwa staruszka, lecz niegdyś urocza, puchata kulka, która rosła szybko. Szczenięcy okres można było zatrzymać tylko na zdjęciach. To, co udało mi się złapać przy pomocy prostej cyfrówki, wrzucałam na forum miłośników rasy. Ale zdjęcia innych były jakieś lepsze, więc stwierdziłam: też chcę takie robić! Wciąż nie wiem, jakim cudem rodzice dostrzegli w moich zdjęciach potencjał, w każdym razie kupili mi lepszy aparat - Sony NEX-3. Z biegiem czasu zdjęcia, przestały być tylko pamiątkowymi pstrykami. Zauważyłam, że łącząc ze sobą trzy składowe: psa, lokację i światło, mam niemalże doskonałą kontrolę nad wszystkim. I jak pisała Szymborska, „Obmyślam świat, wydanie drugie, poprawione" i też „łysym na grzebień, psom na buty", bo przecież moim modelom te zdjęcia nie są do niczego potrzebne. No, może do zdobycia smakołyków w zamian za pozowanie!

No właśnie, czy psy, które fotografujesz są specjalnie tresowane? Widać, że przed obiektywem czują się świetnie.
Moje psy znają aparat od szczeniaka. Dbałam o to, żeby kojarzył im się z dobrą zabawą. Goldenka już niestety ogłuchła, więc ciężko się z nią „dogadać", za to borderka jest moją modelką do zadań specjalnych - gotowa do współpracy zawsze i w każdych warunkach, zwłaszcza, jeśli mam jakąś zabawkę w ręce. Jeśli jej nie mam, mogę wziąć z ziemi źdźbło trawy albo trochę śniegu – to wystarcza by zyskać nad nią władzę absolutną. Jeśli chodzi o inne psy, to czasami są to zwierzaki moich znajomych, które startują w najwyższej klasie zawodów z psiego posłuszeństwa sportowego. Współpraca z nimi zawsze jest przyjemnością - zrobią wszystko, o co się je poprosi. W pozostałych przypadkach modele często znają tylko podstawowe komendy jak „siad" czy „leżeć". Wtedy moim zadaniem jest poprowadzenie sesji tak,

eprasa.pl 3ae9cf8418

Okolice Cinque Torri w Dolomitach. Skacząca Opium idealnie skomponowała się z majestatyczną górą w tle

Zawsze radzę, by zniżyć się do poziomu psa - nie fotografować go od góry, a raczej z poziomu jego oczu

żeby psu jak najłatwiej było spełnić oczekiwania fotografa. I właściciela, który chce wypaść jak najlepiej, więc zaczyna się stresować, gdy coś nie wychodzi.

Zastanawiam się, czy psie modelki miewają humory. Czy pies może po prostu nie być w nastroju? Bywa, że ze zdjęć nic nie wychodzi?
Zdarza się, że psy odmawiają współpracy. Trudno mi określić, czy „nie są w nastroju", czy wynika to z tego, że są np. w nowym miejscu, więc bodźce i zapachy są bardziej interesujące pozowanie. To też psa męczy, więc im dłużej trwa sesja, tym trudniej psu się skupić. Dodatkowo pojawia się nowa osoba z czymś dziwnym w ręce, i jak już wspomniałam, właściciel również może być zestresowany, a pies to wyczuwa. Trzeba pamiętać, że sesja zdjęciowa to nie konkurs posłuszeństwa, więc jeśli pies nie chce czegoś zrobić, trzeba mu pomóc i maksymalnie ułatwić zadanie. Fotografując moją Opi mam zupełnie przeciwny problem - ona chce pozować aż za bardzo, przez co zdarza jej się wykonywać komendy za szybko, niedokładnie albo na swój sposób. Tutaj rozwiązaniem jest przyjście na miejsce sesji wcześniej, żeby zdążyło się jej nieco znudzić, wtedy się uspokaja. Nie chcę jednak, żeby w takiej sytuacji biegała, czym dodatkowo się pobudza. Wolę, żeby się położyła albo spokojnie poznała okolicę. To samo polecam właścicielom psów pobudliwych - unikania tego, by przychodziły na sesję zmęczone. Wtedy owszem, będą bardziej stateczne, ale wcale nie będą wyglądały lepiej.

Jak zabrać się za fotografowania swojego psa? Może coś podpowiesz?
Przede wszystkim, trzeba zabrać ze sobą smakołyki lub zabawkę jako nagrodę. Nikt przecież nie lubi pracować za darmo. Dodatkowo trzeba uzbroić się w cierpliwość i najlepiej zabrać ze sobą pomocnika - w innym wypadku pies prawdopodobnie będzie próbował podbiec do fotografującego go właściciela, gdy tylko kucnie ustawiając się do wykonania zdjęcia. No właśnie - zawsze radzę, by „zniżyć się" do poziomu psa - nie fotografować go od góry, a raczej z poziomu jego oczu, uważając też, żeby linia horyzontu nie przebiegała w dziwnym miejscu, przykładowo przez szyję, odcinając głowę od tułowia. Warto też dobrać odpowiednio porę dnia - ja najbardziej lubię fotografować w okolicach wschodu i zachodu słońca - nie tylko dlatego, że światło jest najładniejsze, ale też jest najchłodniej, co ma znaczenie w lecie. Wtedy futrzak wolniej się męczy, łatwiej mu pracować z aparatem i nie ma ciągle wywalonego na bok jęzora. Wprawione oko doświadczonego fotografa psów zawsze pozna, czy pies „uśmiecha się" na zdjęciu, bo jest szczęśliwy, czy otwarty pysk wynika z przegrzania, zmęczenia czy stresu.

A czego na pewno nie wolno robić?
Nie należy psa do niczego zmuszać. Nic to nie da, bo nawet jeśli znajdzie się w miejscu i pozie, które chcemy uzyskać, to widać będzie, że nie jest zadowolony. A dla mnie zdjęcie, na którym model wygląda

eprasa.pl 3ae9cf8418

Kanion rzeki Zrmanja w Chorwacji, czyli fiordy dla ciepłolubnych

eprasa.pl 3ae9cf8418

eprasa.pl 3ae9cf8418

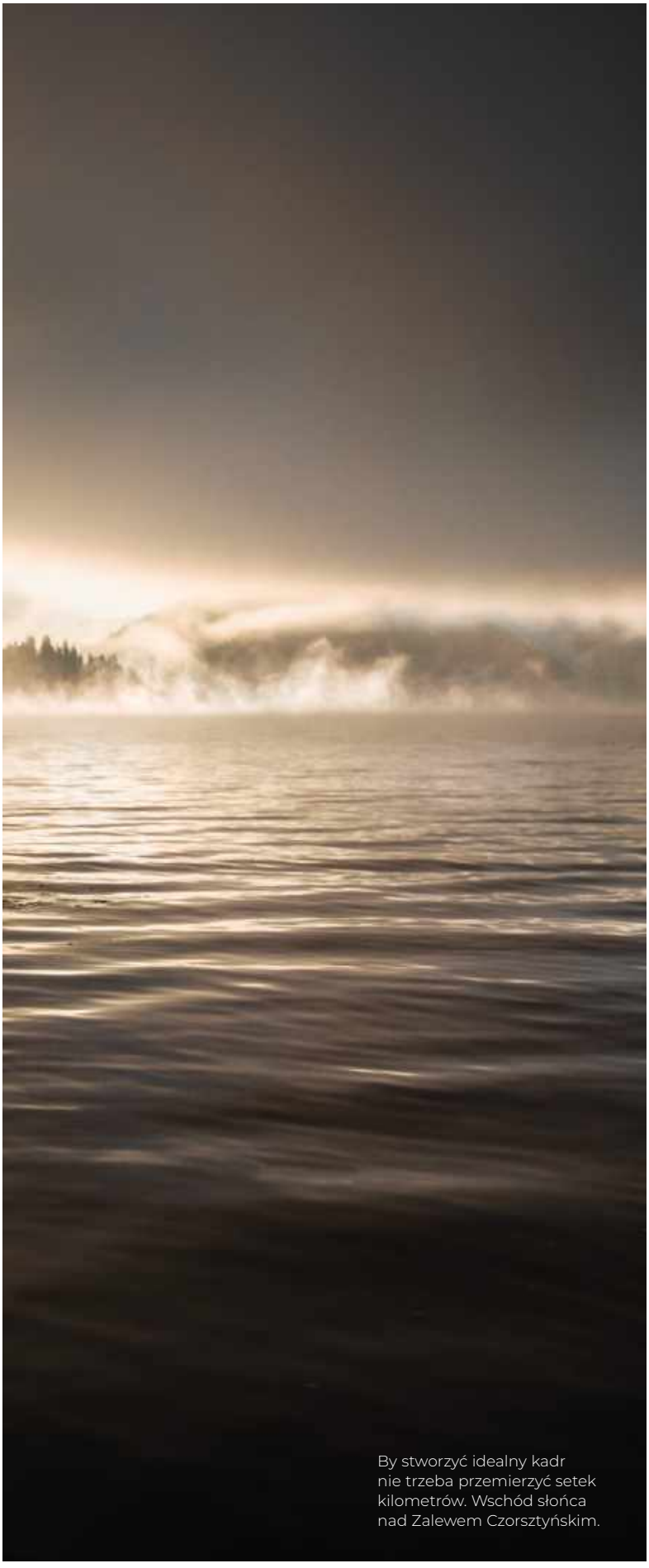

By stworzyć idealny kadr nie trzeba przemierzyć setek kilometrów. Wschód słońca nad Zalewem Czorsztyńskim.

Większość trasy pies pokonuje na smyczy. Na kamienistych trasach Opium ma założone buty, żeby nie uszkodziła sobie opuszków łap

źle nadaje się tylko do kosza, nawet jeśli światło i lokacja są idealne. Jeśli pies nie daje się przekonać do współpracy wymyślam inną, łatwiejszą opcję lub po prostu odpuszczam i idziemy szukać pomysłu na inny kadr.

Fotografujesz w wymagającym terenie, to musi być dodatkowe wyzwanie?
Jest. Zdarza się, że muszę dojść na lokację z całym sprzętem fotograficznym, często też campingowym w miejsce oddalone o kilka kilometrów od samochodu, tylko po to, żeby zobaczyć wschód i zachód słońca w wymarzonej lokacji. Na szczęście Opi jest niesamowicie zwinna i wspinanie się po górach jest dla niej o wiele łatwiejsze niż dla mnie - pamiętam, że gdy doszłyśmy na Trolltungę, ja ledwo żyłam, a ona stała przede mną z wyrazem pyska zdającym się mówić „No dobra, to rozgrzewka już była, czas na trening!". Podczas takich wypadów muszę dbać o jej bezpieczeństwo - większość trasy pokonuje na smyczy, żeby wykluczyć możliwość upadku z wysokości.
Na kamienistych trasach ma założone buty (i to z podeszwą vibram!), żeby nie uszkodziła sobie delikatnych opuszków łap, co niestety jej się zdarza. Po dojściu na lokację wybieram miejsce, w którym ustawiam Opi tak, żeby kompozycja zdjęcia była jak najlepsza, ale też było bezpiecznie. Zawsze, gdy w pobliżu jest jakiś klif, pies pozuje na smyczy, a obok stoi mój pomocnik, który pilnuje, żeby nie stała jej się krzywda. Jeśli nie może stanąć poza kadrem, jest wycinany w Photoshopie. Zdarza mi się też podczas obróbki przesunąć psa bliżej krawędzi, żeby zdjęcie wyglądało bardziej majestatycznie. Często też bawię się perspektywą, tworząc kadr, w którym wydaje się, że model stoi nad przepaścią, a tak naprawdę teren jest całkowicie łagodny i pies może pozować bez smyczy. Po skończeniu sesji zawsze daję jej czas na zabawę - uwielbia biegać po alpejskich łąkach czy taplać się w norweskich jeziorach.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Czy czasem takie plenery się nie udają?
Zdarzyło mi się kilka razy wrócić bez kadru, na który liczyłam, albo w ogóle - bez żadnych zdjęć. W Saksońskiej Szwajcarii pokonała nas kilkumetrowa pionowa drabinka na trasie - sama nie miałabym problemu by ją pokonać, ale z psem było to niemożliwe. Innym razem bardzo chciałam zrobić zdjęcie z wnętrza lodowej jaskini, więc pojechałam do Niemiec zobaczyć Eiskapelle Watzman - nie weszłam do środka, bałam się, że się zawali, wydawała z siebie przerażające dźwięki ruszającego się lodowca. Ale niedawno udało się zrealizować to marzenie. Znalazlam niesamowitą jaskinię w Szwajcarii, u czoła lodowca Zinal, w zimie, kiedy wejście do środka jest najbardziej bezpieczne. Tam też chciałam uchwycić kadr do serii zdjęć, którą mam nadzieję realizować przez lata. Nic wyszukanego, po prostu Opi wskakująca do wody w przepięknych miejscach. Ona to uwielbia, więc tam też czekała na pozwolenie na skok. Niestety ostatecznie zdjęcie nie powstało, bo już po zanurzeniu łap mokre futro zaczęło zamarzać, więc taki skok mógłby się źle skończyć.

A co myślisz o fotografowaniu w studio?
Myślę, że psie sesje w studio dają ogromne możliwości i ciekawe efekty. Problemem jest jednak to, że nie każdego psa da się sfotografować w studio - niektóre boją się nowych pomieszczeń lub lamp. Mam niewielkie doświadczenie jeśli chodzi o oświetlenie, więc gdy wykonywałam sesje studyjne mojego psa, pomocą służyli moi koledzy z Krakowskiej Studenckiej Agencji Fotograficznej. Fotografowałam w studio tylko dwa razy, mimo to powstało tam jedno z moich ulubionych zdjęć - Opi z ananasem na głowie. Liczę na to, że kiedyś będę robić więcej sesji studyjnych, mam już nawet kilka pomysłów na ciekawe kadry.

W Saskiej Szwajcarii pokonała nas kilkumetrowa pionowa drabinka na trasie - nie miałabym problemu by ją pokonać, ale z psem było to niemożliwe

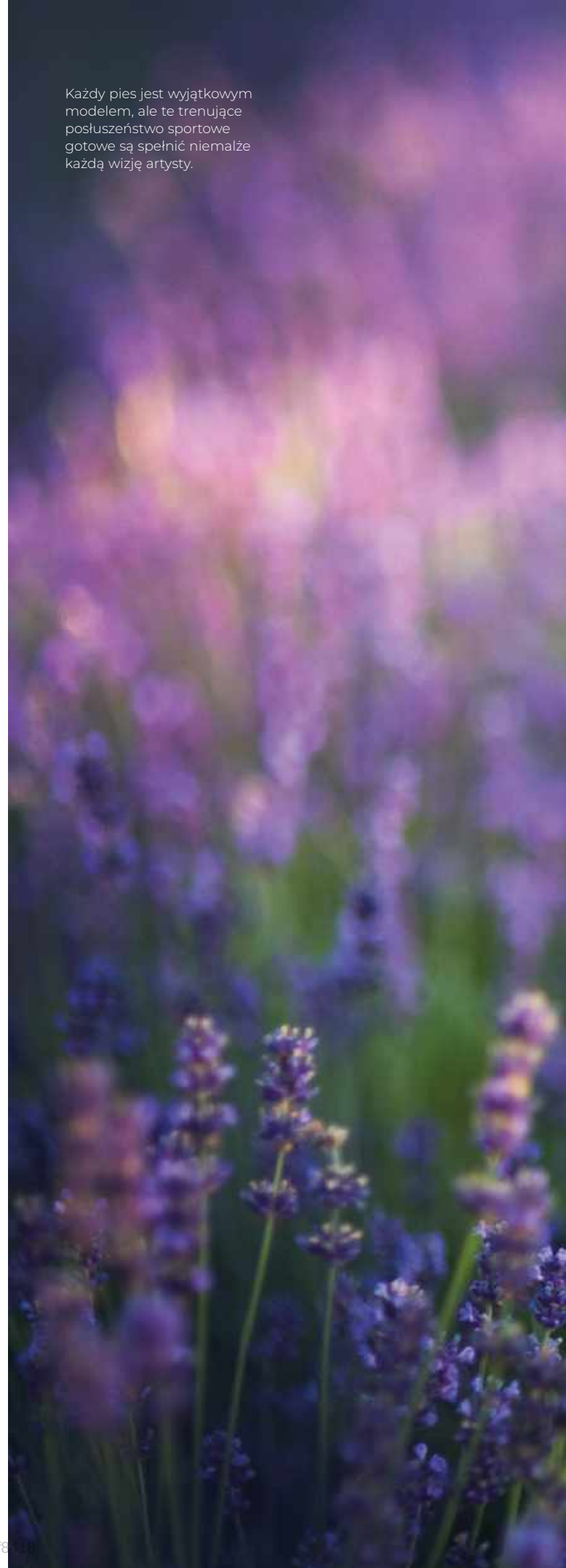

Każdy pies jest wyjątkowym modelem, ale te trenujące posłuszeństwo sportowe gotowe są spełnić niemalże każdą wizję artysty.

eprasa.pl 3ae9cf8418

eprasad@yahoo.com

Psia mama z dwójką swoich dzieci. Zdjęcie przypłacone ogromem smakołyków i jeszcze większą ilością cierpliwości.

Nie planuję kadrów, by uniknąć sytuacji, w której chcę zrobić je za wszelką cenę, nie dbając o komfort modela

Jak planujesz swoje sesje?
Zaczynam od lokacji - lubię, jeśli oferuje sporo możliwości. Przykładowo zamiast umawiać się pośrodku wielkiego lasu, preferuję miejsce na jego obrzeżu - wtedy mogę wykonać klimatyczne portrety pośród drzew, a bardziej dynamiczne kadry na obrzeżach lasu, gdzie jest więcej światła. Miejsce musi być też bezpieczne, np. oddalone od ruchliwej drogi, i mało uczęszczane, żeby pies mniej się rozpraszał. Lubię fotografować w nowych miejscach, więc bardzo się cieszę, jeśli to właściciel psa zaproponuje lokację. Staram się również dopasować miejsce do modela. I tak na przykład wystawowe yorki widzę w starych uliczkach w centrum miasta lub w towarzystwie szkła i stali, a psy ras myśliwskich - na polach i w lasach. Gdy dzień sesji zapowiada się słonecznie, umawiam się na wschód lub zachód słońca. Zwykle chwilę przed wschodem i około 2 godziny przed zachodem. Jeśli dzień jest pochmurny, umawiam się około 4 godziny przed zachodem - jestem wtedy pewna, że przez cały czas trwania sesji będzie jasno, a jeśli słońce jednak zdecyduje się wyjść, to nie będzie już tak ostre jak w środku dnia. Raczej nie planuję też konkretnych kadrów, by uniknąć sytuacji, w której chcę zrobić je za wszelką cenę, nie dbając o komfort modela. Poza tym, często to właśnie oni mają najlepsze pomysły na to, jak zapozować i zrobią coś zupełnie nieoczekiwanego, co wygląda świetnie. Mistrzami takiej kreatywności w pozowaniu są szczeniaczki.

Czym obecnie fotografujesz?
Nikonem D850, choć powoli myślę nad zamianą go na lżejszy bezlusterkowiec, pewnie Z6 II lub Z7 II. Do tego mam najczęściej przypiętą Sigmę Art 135 mm f/1,8, Nikkora 70-200 mm f/2,8 VR II, Sigmę 85 mm f/1,4, Sigmę Art 35 mm f/1,4, Sigmę Art 24 mm f/1,4 i ostatnio rzadko używaną Sigmę 15 mm f/2,8 Fisheye.

Czy amator z kit-owym szkłem może uzyskiwać dobre efekty, czy może czas skończyć z tą fikcją – sprzęt jest ważny.
Wydaje mi się, że może, ale w pewnym momencie ten sprzęt już po prostu przestanie wystarczać i trzeba będzie „czegoś więcej", żeby lepiej sprostać zamysłowi artystycznemu twórcy. Mamy przecież masę osób wykonujących niesamowite zdjęcia telefonem. Ale i oni w końcu sięgają po telefon z lepszym aparatem. Tak samo jest w fotografii psów - w pewnym momencie zaczyna się myśleć o sprzęcie z szybszym autofokusem, jaśniejszych obiektywach. I wpadamy w tę fotograficzną studnię bez dna, bo okazuje się, że jest jeszcze tyle obiektywów, które chciałoby się mieć! Jeśli jest sprzęt, który w wybranym przez nas typie fotografii sprawdzi się lepiej niż kit-owy zestaw, to nie ma co się męczyć i udowadniać sobie i innym, że ej, tym też się da!

Płynnie przejdźmy do bardziej technicznych zagadnień. Fotografia psów musi być trudna, a psów w ruchu wydaje się arcytrudna.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Pierwsze zdjęcie z serii, którą mam nadzieję kontynuować przez lata - Opium wskakującej do wody w pięknych miejscach.

Co jest najważniejsze?
Myślę, że nie ma jednej rzeczy, która jest najważniejsza przy fotografowaniu psów w ruchu, jest to raczej suma małych składowych. Począwszy od obiektywu, poprzez aparat i jego ustawienia, na umiejętnościach fotografa kończąc. Zaczynając od obiektywu, do dynamicznych ujęć do niedawna używałam głównie Nikkora 70-200 mm f/2,8. Po zakupie Sigmy 135 mm f/1,8 to ona stała się najczęściej używanym w tym celu obiektywem. Jest też wygodna o tyle, że nie muszę zmieniać obiektywu między ujęciami w ruchu a portretami. Co ciekawe, świetnie sprawdza się również Sigma 24 mm f/1,4, którą wykonałam jedno z ulubionych zdjęć mojego psa, udało mi się ją złapać wyskakującą z wody wprost na obiektyw, a światło zachodzącego słońca rozświetliło rozbryzgujące na wszystkie strony krople wody. Gdy zobaczyłam, że to zdjęcie jest ostre, i to na f/1,4, miałam łzy szczęścia w oczach (śmiech).

Nadal mówimy o sprzęcie, a ustawienia?
Faktycznie przez długi czas, dysponując zestawem 70-200 mm i Nikonem D850, nie mogłam uchwycić idealnie ostrego psa pędzącego wprost na aparat. Dopiero zmiana ustawień sprawiła, że dobre zdjęcie w ruchu przestały być dziełem przypadku. Obecnie w moim Nikonie niemalże cały czas mam włączony tryb ciągły ostrzenia AF-C, i 25-punktowy pomiar AF. Do tego zmieniłam w ustawieniach reakcję na blokadę ujęcia AF na „szybką", a ruch obiektu na „zmienny", dzięki czemu aparat lepiej rozumie trajektorię biegu psa. Ważny jest też czynnik ludzki. Nie jest łatwo utrzymać punkt ostrości w okolicy oczu psa przez cały czas jego biegu. Dodatkowo, modele uwielbiają obrać trasę w zupełnie nieoczekiwany sposób, co też utrudnia ostrzenie. Fotografując psy, gdzie sceny często są dynamiczne, wolę skupiać się na kadrowaniu niż czasie otwarcia migawki. Zwykle wykonuję lekko niedoświetlone zdjęcia, żeby mieć pewność, że nie prześwietliłam żadnego elementu kadru. O wiele łatwiej później odzyskać informacje z cieni, niż poradzić sobie z prześwietlonymi, białymi plamami. Jest to ważne zwłaszcza gdy fotografuję czarne psy.

Czy na zdjęciach psów można zarabiać?
Oczywiście, na wiele sposobów. Przede wszystkim sesje dla klientów. Oprócz tego współpracuję z firmami wykonującymi produkty dla psów i ich właścicieli. Robię dla nich zdjęcia reklamowe psich modeli z produkowanymi przez firmy akcesoriami - obrożami, smyczami, matami trekkingowymi. Oprócz tego zdarzyło mi się sprzedawać zdjęcia do kalendarzy i na inne produkty. Sporą część moich prac można też znaleźć na stocku. I co jeszcze przede mną, warsztaty fotograficzne. Mam nadzieję, że wkrótce uda mi się zacząć dzielić doświadczeniem w ten sposób.
Dziękujemy za rozmowę i powodzenia!

eprasa.pl 3ae9cf8418

1/30 s
f/16
ISO 100

JUŻ WIOSNA!
ZBUDŹ APARAT Z ZIMOWEGO SNU!

Nasi eksperci mają dla Was 14 wiosennych wskazówek i technik, dzięki którym Wasze zdjęcia rozkwitną

Gdy zima chyli się ku końcowi, a w powietrzu pojawiają się solidne oznaki wiosny, wydaje się, że wszystko jest na dobrej drodze, aby wyjść na zewnątrz i uchwycić nadchodzący sezon z rozmachem! Oczywiście z powodu obostrzeń, które nadal ograniczają naszą swobodę przemieszczania się, a więc również fotografowania trudno formułować jakiekolwiek plany. Mając to na uwadze, opracowaliśmy serię wiosennych projektów, które możesz wykonać blisko domu, gdy tylko będziesz miał wolną godzinę lub dwie. Co więcej, przeplatamy nasze inspiracje z garścią praktycznych wskazówek i porad, dzięki czemu możesz udoskonalić swoje umiejętności i jednocześnie zrobić wiosenne porządki w swoim plecaku! Kluczową lekcją, którą wyniesiesz z tego artykułu, jest to, że wspaniałe zdjęcia niekoniecznie wymagają odwiedzania dalekich miejsc - bardziej chodzi o odkrywanie fotograficznego potencjału, który czai się wokół nas. Nudny kawałek wsi przy drodze lub mały zagajnik drzew na skraju autostrady może dostarczyć tyle samo fotograficznego złota, co miejsca uważane powszechnie za o wiele bardziej godne uwagi; a życie ptaków w ogrodzie lub fauna w lokalnym parku czy rezerwacie przyrody mogą być równie wymagające - i równie satysfakcjonujące - jak egzotyczna wycieczka do Masai Mara!
14 wiosennych projektów, które znajdziesz na kolejnych stronach, zostało podzielonych na pięć części, z których każda skupia się na konkretnym miejscu lub temacie. Jeśli możesz, zalicz je wszystkie tej wiosny, ponieważ są łatwe do wykonania i wypełnią Twoje portfolio kolorowymi i kreatywnymi zdjęciami.

Moc kwiatów	**strona 54**
Świat owadów	**56**
Magia zwierząt	**58**
Leśne przygody	**60**
Pejzaż za oknem	**62**

Getty

CZĘŚĆ 1

Magia kwiatów

Poznaj trzy świetne sposoby na proste, ale imponujące zdjęcia kwiatów

W środku wiosny ogród może być pełen kolorów, kształtów i faktur, ponieważ sezon wegetacyjny jest w pełnym rozkwicie. Jest to również obfity materiał dla fotografów, ponieważ jedne z najbardziej sugestywnych i interesujących obiektów znajdują się tuż za naszym progiem. Od roślin o strukturalnych kształtach po wspaniałe i żywe kolory ulubionych przez pszczoły kwiatów - może być tego aż za dużo! Staraj się upraszczać to, co masz przed sobą, biorąc pod uwagę tło i ciekawe kombinacje kolorów. Niezależnie od tego, czy zdecydujesz się fotografować detale za pomocą obiektywu makro, czy też wyróżniać cenne okazy za pomocą teleobiektywu, moc kwiatów może tchnąć w Twoją fotografię bogate i satysfakcjonujące życie.

BĄDŹ PRO
UŻYJ BLENDY

Mała 12- lub 20-calowa blenda jest naprawdę przydatnym akcesorium do fotografii kwiatów. Lekka i łatwa do przechowywania po złożeniu w torbie na aparat, może pomóc w robieniu znacznie lepszych zdjęć. Najbardziej oczywistym zastosowaniem jest odbijanie światła - skierownie strumienia na obiekt i wypełnienie cieni. Wielofunkcyjna blenda będzie również przydatna jako zastawka od nadmiernego światła lub dyfuzor, zapobiegający ostremu światłu padającemu na obiekt, dzięki czemu ekspozycja będzie znacznie bardziej równomierna. Możesz dostać srebrne, złote i białe blendy; do pracy z kwiatami półprzezroczysta biała będzie najlepsza.

Projekt 1
Użyj teleobiektywu

Teleobiektyw to jeden z najlepszych wyborów do fotografowania kwiatów, bo pozwala skupić się w ograniczonej strefie w chaotycznym świecie roślin. Znajdując interesujący kwiat i fotografując go przy najszerszym otworze przysłony, możesz wyodrębnić go z rozpraszającego tła. Ograniczając głębię ostrości, upewnij się, że ustawiasz ostrość dokładnie na punkt, który ma być idealnie ostry, a następnie pozwól, aby spadek ostrości otulił obiekt przyjemną mgiełką, zarówno z przodu, jak i z tyłu.
Fotografowanie, gdy słońce nie jest zbyt ostre, pozwoli zachować subtelną gradację oświetlenia i uniknąć brzydkich, zbyt jasnych punktów, które mogą powstać, gdy ostre, bezpośrednie oświetlenie odbija się od błyszczących płatków i liści. Długie obiektywy mogą być ciężkie do trzymania w ręku, więc jeśli to możliwe, zamocuj teleobiektyw na statywie lub monopodzie.

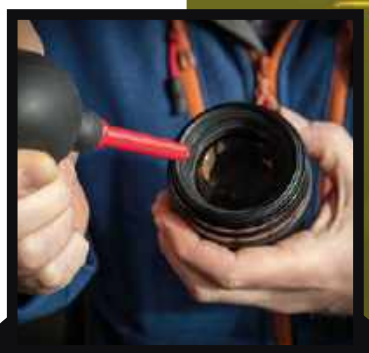

WIOSENNE PORZĄDKI
ZADBAJ O OPTYKĘ

Podczas użytkowania, a nawet siedzenia w torbie, obiektywy zbierają kurz, brud i smugi. Szkło można czyścić za pomocą specjalnego płynu do optyki i miękkiej szmatki; kurz należy najpierw zdmuchnąć z przedniej i tylnej części za pomocą dmuchawki lub usunąć pędzelkiem. Zabrudzenia na korpusie obiektywu można ostrożnie wytrzeć miękką, wilgotną szmatką.

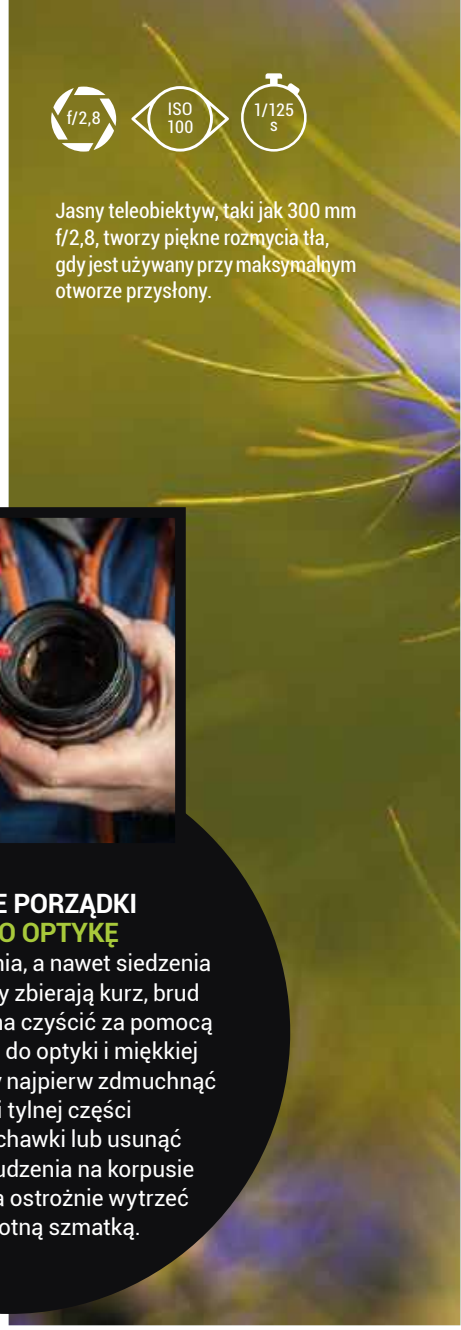

Jasny teleobiektyw, taki jak 300 mm f/2,8, tworzy piękne rozmycia tła, gdy jest używany przy maksymalnym otworze przysłony.

Projekt 2
Śladami sztuki

Niektóre wiosenne kwiaty mają znajome i ciekawe kształty, które możesz wykorzystać do stworzenia artystycznego obrazu. Wszystko czego potrzebujesz to stara rama i pergamin. Przymocuj papier do ramki, a po drugiej stronie umieść wazon z kwiatami, najlepiej na tle jasno oświetlonego miejsca, np. okna, lub oświetlając lampką biurkową. Kwiaty powinny ściśle przylegać do papieru. Fotografowanie przez papier pozwoli uzyskać interesującą fakturę i miękki wygląd. Należy również poeksperymentować z ekspozycją - pomocna może być odrobina dodatniej kompensacji. Jeśli AF ma problemy ustaw ostrość ręcznie.

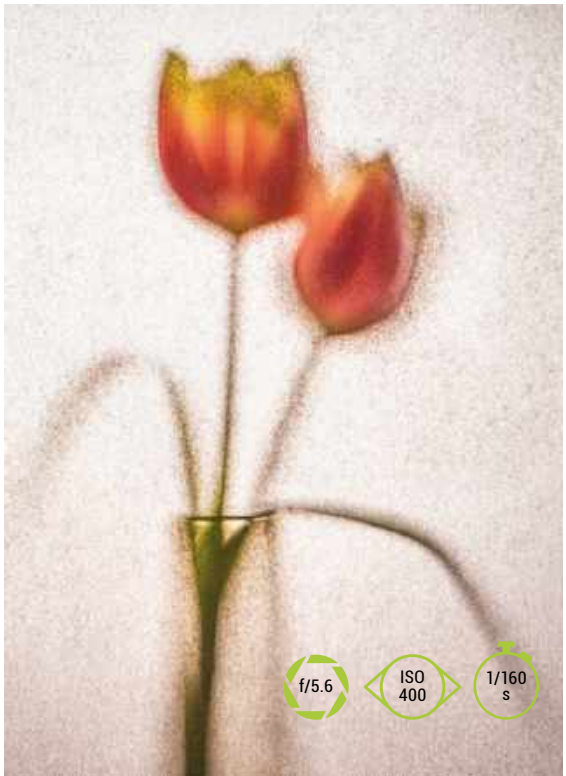

Andrew James

eprasa.pl 3ae9cf8418

Andrew James

Projekt 3

Skup się na detalach

Chociaż duże zbliżenia nie są konieczne do tworzenia interesujących i kreatywnych kompozycji kwiatowych, przychodzi taki moment, gdy obiektyw makro jest narzędziem, którego potrzebujesz, aby uzyskać wypełniające kadr ujęcia skomplikowanych szczegółów. Oprócz obiektywu makro, do wyboru masz pierścienie pośrednie, które montuje się między obiektywem a aparatem, lub soczewki makro, które nakłada się na obiektyw jak filtr. Niezależnie od tego, jaką drogę wybierzesz, najlepsze rezultaty uzyskasz, jeśli użyjesz statywu i będziesz fotografować w kontrolowanych warunkach - w pomieszczeniach lub w spokojny, bezwietrzny dzień. Przełącz się na ręczne ustawianie ostrości i skorzystaj z trybu Live View, powiększając na ekranie obszar, który ma być ostry. Wybierz średnią przysłonę, np. f/8 lub f/11, i użyj samowyzwalacza, aby uniknąć poruszenia aparatem i rozmycia zdjęcia.

Jon Adams

eprasa.pl 3ae9cf8418

CZĘŚĆ 2

Świat owadów

Każdy krzak, liść i kępa trawy są pełne owadów i małych stworzeń, które budzą się do życia

Nawet najbardziej skromny ogródek często okazuje się pełen interesujących małych stworzeń, które można uchwycić w kadrze. A jeśli mieszkasz w bloku, wybierz się do najbliższego parku lub nawet na skrawek nieużytku. Wiosenna obfitość przyrody może wymagać zbliżenia się z obiektywem makro, pierścieniami pośrednimi lub filtrami makro, ale nagroda jest na wyciągnięcie ręki. Fotografowanie z bliska wymaga nieco wysiłku, dlatego możesz być zmuszony klęknąć lub położyć się płasko na ziemi, aby uzyskać najlepsze kąty. Koc lub folia do położenia się na ziemi i worek z grochem do oparcia obiektywu na poziomie gruntu to dwa przydatne i stosunkowo niedrogie akcesoria, które warto mieć przy sobie w trakcie wiosennego safari.

Andrew James

BĄDŹ PRO BŁYSK W AKCJI

Lampa błyskowa zmienia zasady gry, pozwalając doświetlić cienie w jasne, słoneczne dni lub dodać nieco blasku w bardziej pochmurne. Zawsze ważne jest, aby zrównoważyć błysk lampy, tak aby współgrała z oświetleniem otoczenia. Zdjęcie lampy błyskowej z gorącej stopki aparatu i skierowanie jej pod innym kątem może sprawić, że ujęcia będą się naprawdę wyróżniać. Wystarczy zwiększyć lub zmniejszyć moc błysku, odległość między lampą a obiektem lub zmienić przysłonę, aby zwiększyć lub zmniejszyć efekt błysku.

Projekt 1

W ślimaczym tempie

Skromny ślimak nie jest najbardziej oczywistym obiektem zdjęć, ale można pokazać jego naturę i szczegóły przy niewielkiej pomocy lampy błyskowej zdjętej z aparatu. W wilgotny, ciepły wieczór lub poranek poluj wśród nisko położonych liści, aby znaleźć osobnika, który się porusza. Ślimaki wcale nie są tak wolne, lepiej ustaw ciągły AF!

Projekt 2

Życie w stawie

Nawet mały staw przyciąga różne gatunki zwierząt, począwszy od żyjących w nim wioślaków, a skończywszy na wygrzewających się ważkach. Ustaw obiektyw makro równolegle do obiektu, tak aby ciało i złożone skrzydła były ostre na rozproszonym tle.

Andrew James

eprasa.pl 3ae9cf8418

f/5,6 ISO 100 1/800 s

Projekt 3 Piękno motyli

Nic nie zwiastuje nadejścia cieplejszej wiosennej pogody bardziej sugestywnie niż pojawienie się motyli. Choć można je fotografować ze statywu, nie zawsze jest to praktyczne. Aby zapobiec poruszonym zdjęciom, upewnij się, że włączyłeś stabilizację obrazu i pracujesz z czasem otwarcia migawki 1/500 s lub krótszym. Wybierz jeden punkt AF, aby móc wyostrzyć na głowie motyla, jeśli jest ona ustawiona pod kątem do Ciebie, lub na tułowiu, jeśli jest on ustawiony równolegle. Zamiast gonić za nim, pozwól mu przyjść do Ciebie, znajdując roślinę przyciągającą motyle, za którą jest czyste tło. Zarówno obiektyw makro, jak i teleobiektyw pozwolą Ci ustawić ostrość z wystarczająco bliskiej odległości. Jeśli nie będziesz wykonywać gwałtownych ruchów, motyle nie będą się Ciebie bać.

Zajęty motyl pozwoli Ci podejść naprawdę blisko, nawet z obiektywem makro.

WIOSENNE PORZĄDKI
ODKURZ STATYW
Twój statyw przez zimę mógł trochę "zardzewieć". To dobra pora, aby go rozkręcić i usunąć piasek i brud za pomocą sztywnej szczotki, a następnie wilgotnej szmatki. Pomoże to zapobiec zapiekaniu się sekcji nóg.

Andrew James

eprasa.pl 3ae9cf8418

CZĘŚĆ 3

Magia zwierząt

Nie musisz podróżować do Afryki, aby fotografować dzikie zwierzęta: wybierz się do swojego ogrodu

Czy to aktywność ptaków ogrodowych przygotowujących się do założenia gniazda, czy też nagłe pojawienie się młodych zajęcy w pobliżu - nie musisz daleko szukać dzikiej przyrody. W lokalnych rezerwatach często znajdują się kryjówki, w których można usiąść z teleobiektywem i wypatrywać ciekawych obiektów do sfotografowania. A jeśli jesteś bardziej aktywny, przyloty i odloty dzikiego ptactwa na pobliskim jeziorze czy stawie mogą dostarczyć wielu okazji do zrobienia zdjęć. Zwierzęta są stosunkowo przewidywalne w swoich zwyczajach. Tam, gdzie jest jedzenie, tam najczęściej je znajdziesz. Ustawienie się w pobliżu jest zazwyczaj najlepszym sposobem, aby zbliżyć się do nich na tyle, by zrobić zdjęcia.

BĄDŹ PRO KOMPOZYCJA

Aktywna przestrzeń odnosi się do obszaru, w który patrzy fotografowany obiekt. Jest ona "aktywna", ponieważ oko widza naturalnie podąża za spojrzeniem obiektu w kierunku tej otwartej przestrzeni, podczas gdy strefa za obiektem jest przestrzenią "pasywną" lub "martwą". W fotografii dzikiej przyrody opłaca się pozostawić więcej naturalnej przestrzeni w obszarze aktywnym - zwłaszcza jeśli zwierzę porusza się w tym obszarze (jak nasz łabędź). Nawet w przypadku bardziej statycznych ujęć, jak sikora i królik po prawej stronie, więcej miejsca pozostawiono po stronie aktywnej.

Projekt 1
Łabędzi śpiew

Majestatyczny łabędź biały jest jednym z najbardziej spektakularnych gatunków ptaków zamieszkujących nasz kraj, ale aby zrobić ciekawe ujęcie, trzeba wykazać się nie lada kreatywnością. Poszukaj miejsca nad najbliższym jeziorem, gdzie możesz zejść nisko do poziomu wody i upewnij się, że jesteś na miejscu, kiedy światło jest najciekawsze. Fotografuj wcześnie, aby nad wodą unosiła się lekka mgiełka, i ustaw się pod słońce, aby uzyskać przyjemny dla oka pierścień światła wokół obiektu. Przy tych wszystkich białych piórach, obserwuj histogram aparatu, aby nie prześwietlić. Ponieważ będziesz fotografować teleobiektywem, możesz zawrzeć w kadrze obiekty na pierwszym planie, takie jak trzciny, aby nadać kompozycji głębi. Może to powodować problemy z autofokusem, dlatego należy wybrać jeden punkt AF, a nie wszystkie, i znaleźć lukę, aby zablokować ostrość na głowie łabędzia. Jeśli porusza się w poprzek, pozostaw aktywną przestrzeń z przodu. Przysłona f/5,6 zapewni ostrość, ale również rozmycie tła.

WIOSENNE PORZĄDKI
SPRZĄTNIJ TORBĘ
Twoja torba na aparat jest pełna kurzu i drobnych śmieci. Wystarczy tylko dobrze ją odkurzyć. Wyjmij cały sprzęt i użyj najlepiej wąskiej końcówki, aby dostać się do wszystkich kieszeni, zakamarków i szczelin, w których gromadzi się kurz.

Jon Adams

Projekt 2
Ptasie życie

Jeśli zaoferujesz im regularny i pożywny posiłek, ptaki ustawią się w kolejce do zdjęcia. Zawieś karmnik, który będzie je przyciągał, ale upewnij się, że mają w pobliżu bardziej naturalnie wyglądające żerdzie, abyś mógł je sfotografować z dala od samego karmnika. Jeśli nie masz pod ręką drzewa, wykorzystaj suchą gałąź z pobliskiego lasu, na której mogą siadać; ustaw ją na odpowiedniej wysokości i na czystym tle. Ptaki, które są regularnie dokarmiane, przyzwyczają się do Twojej obecności, ale może minąć trochę czasu, dlatego pomocna może być tania rozkładana kryjówka. W przypadku małych, szybko poruszających się ptaków używaj krótkich czasów otwarcia migawki rzędu 1/1000 s.

Andrew James

eprasa.pl 3ae9cf8418

f/5,6 ISO 400 1/800 s

Fotografowanie obiektu podświetlonego ciepłym, światłem słonecznym może nadać zdjęciu piękny i wyrazisty nastrój.

Projekt 3

Przyczaj się

Urocze i zdecydowanie fotogeniczne, młode króliki wyskakujące do góry są również notorycznie nieśmiałe i trudne do sfotografowania. Ale to nie znaczy, że jest to niemożliwe! Będziesz potrzebował długiej ogniskowej 300 mm lub dłuższej, trochę umiejętności terenowych, aby ustawić się w odpowiedniej pozycji i cierpliwości. Trzymaj się płasko przy ziemi i nie wykonuj gwałtownych ruchów. W niektórych regionach króliki żyją na poboczach dróg. Użyj jednego punktu AF, ustawionego na oko królika. Najlepiej fotografować je, gdy są niemal równolegle do aparatu, ponieważ oczy królika są osadzone daleko z tyłu po bokach głowy. Dzikie króliki mogą reagować na nieznane im odgłosy, dlatego przełącz aparat w tryb cichego fotografowania, aby dźwięk migawki nie spowodował ich ucieczki.

Getty

eprasa.pl 3ae9cf8418

CZĘŚĆ 4

Leśne przygody

Niezależnie od tego, czy jest to mały zagajnik, czy gęsty bór, Twój pobliski las jest pełen kreatywnych możliwości

Struktury, zieleń i rozproszone światło pod osłoną drzew mogą wydawać się wyzwaniem do uchwycenia w aparacie, ale tereny leśne dostarczają mnóstwa tematów i inspiracji, a w dodatku są tak łatwo dostępne, że każdy może wykorzystać ich potencjał. Chociaż tereny leśne mogą dostarczyć wspaniałych możliwości fotograficznych o każdej porze dnia (lub nocy), techniki tutaj opisane najlepiej wypróbować o poranku. Nie dość, że w danym miejscu będzie ciszej, to jeszcze światło padające z nisko położonego słońca powinno generować wyjątkowe ujęcia. Sprawdź więc najbliższy las, aby przygotować plan, a potem ustaw budzik!

BĄDŹ PRO UŻYJ FILTRA

Mimo że oprogramowanie do edycji zdjęć może emulować działanie różnych filtrów optycznych, jednym z filtrów, który wciąż ma wyjątkowe możliwości, jest polaryzator. Tłumi on odbicia na wodzie lub szkle, przyciemnia błękitne niebo i wzmacnia kolory, zwiększając przejrzystość i kontrast sceny. To właśnie dzięki tej ostatniej funkcji polaryzator jest często najbardziej przydatny: choć może ograniczać dopływ światła, korzyści jakie daje, przeważają nad koniecznością używania w lesie statywu.

Projekt 1 Twój ruch!

Bujny baldachim świeżo wypuszczonych liści to świetna okazja do uzyskania abstrakcyjnych zdjęć - zwłaszcza na tle jasnoniebieskiego nieba. Te intensywne kolory mogą dać artystyczne ujęcia w stylu impresjonistycznym, jeśli uchwycisz je poruszając aparatem w trakcie dłuższej ekspozycji. Aby to zrobić, użyj trybu priorytetu przysłony z przymkniętym mocno otworem względnym, np. f/22, i ustaw ISO na 100. Dzięki temu uzyskasz najdłuższy możliwy czas otwarcia migawki. Jeśli fotografujesz z aparatem na wysokości klatki piersiowej i obracasz się na pięcie podczas naciskania migawki, Twój ruch zarejestruje scenę jako feerię wirujących barw. Ponieważ nie możesz patrzeć przez wizjer podczas fotografowania w ten sposób, pracuj metodą prób i błędów, zerkając na wyświetlacz. Jest to fascynująca i wciągająca technika, ponieważ to Twój ruch tworzy ujęcie. Pamiętaj tylko, aby wybrać spokojne miejsce: Twoje piruety z pewnością wzbudzą zainteresowanie przechodniów.

WIOSENNE PORZĄDKI
ZADBAJ O PAMIĘĆ

Nie zapomnij o kartach pamięci. Zainwestuj w portfel na karty, abyś mógł je bezpiecznie przechowywać i opracuj system, dzięki któremu będziesz wiedział, które karty są używane, a które puste. Najprostszym sposobem jest trzymanie czystych kart rewersem do góry, a zapisanych do dołu.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Projekt 2 Uchwyć podświetlony dywan

f/16 | ISO 100 | 1/60 s

Wspaniały dywan z leśnych kwiatów to magiczny widok. Ale chociaż taka sceneria wygląda dobrze w każdym świetle, ominie Cię nie lada gratka, jeśli wybierzesz się do lasu w środku dnia. Najbardziej efektowne ujęcia szerokokątne można uzyskać fotografując pod światło - bezpośrednio w kierunku wschodzącego (lub zachodzącego) słońca.
Gdy słońce znajduje się nisko na niebie, ciemne, wydłużone cienie będą rozciągać się od drzew, dodając obrazowi dramatyzmu i atmosfery. Ponieważ wszystkie te cienie będą się zbiegać w kierunku przeciwnym do źródła światła, warto zastosować symetrię w kompozycji, umieszczając słońce bezpośrednio w środku kadru. Cienie drzew staną się liniami prowadzącymi, które skierują wzrok widza do głównej zawartości kadru. W ustawieniach aparatu skorzystaj z priorytetu przysłony i wybierz małą wartość otworu względnego f/16. Zapewni to głębię ostrości od pierwszego planu po tło. Zastosuj czułość ISO 100. Po wykadrowaniu, ustaw punkt ostrości mniej więcej w jednej trzeciej długości sceny i wykonaj zdjęcie testowe. Sprawdź ekspozycję na tylnym wyświetlaczu aparatu: jeśli pierwszy plan jest zbyt ciemny, zwiększ o jeden stopień przysłon kompensację ekspozycji i wykonaj zdjęcie ponownie. Gdy w ten sposób ustalisz optymalną ekspozycję, zrób finalne zdjęcie. Pamiętaj jednak, aby pracować szybko, ponieważ słońce jest w ciągłym ruchu i nie będzie na Ciebie czekać!

POWYŻEJ: Wybierz dzień z dobrą prognozą pogody i wstań przed świtem, aby uchwycić wschodzące słońce oświetlające dywan z leśnych kwiatów.

Getty

CZĘŚĆ 5

Pejzaż za oknem

Nie musisz jechać daleko, by fotografować krajobrazy - chwyć za aparat i rób zdjęcia blisko domu...

Dla wielu z nas fotografowanie krajobrazów oznacza podróż w inne miejsce: gdzieś, gdzie są góry, jeziora, morze... Niezależnie od tego, gdzie znajduje się Twój idealny krajobraz, zawsze jest to miejsce bardziej egzotyczne niż znajome otoczenie Twojej okolicy. Ale jeśli zaczniesz postrzegać swoją okolicę jako atrakcyjne miejsce dla fotografa krajobrazu wszystko się zmieni, a Ty doświadczysz wspaniałych lokalizacji, jeśli tylko światło zadziała na Twoją korzyść. Ten sposób myślenia jest szczególnie ważny w trakcie pandemii, kiedy nasze pragnienie podróżowania jest ograniczone. Nie musisz tłumić swoich twórczych zapędów - wystarczy, że je przekierujesz na nowe tory!

Projekt 1

Złap chmurkę

Jeśli mieszkasz na płaskim terenie, wystarczy samotne drzewo i atrakcyjne niebo, aby stworzyć najwyższej klasy ujęcie krajobrazowe. Możesz je dodatkowo wzbogacić, rejestrując ruch chmur przesuwających się po niebie.
W tym celu należy wykonać zdjęcie z naprawdę długim czasem naświetlania, tak aby matryca była wystawiona na działanie światła wystarczająco długo, aby chmury mogły się przemieścić. W większości przypadków oznacza to czas otwarcia migawki wynoszący co najmniej 30 sekund, choć bardziej ekstremalne sytuacje mogą wymagać kilkuminutowych ekspozycji. Aby uzyskać tego rodzaju efekt w jasnym świetle dziennym, należy nałożyć na obiektyw filtr o neutralnej gęstości, który przepuszcza tylko niewielką ilość światła. Najpopularniejsze z nich to modele 10-stopniowe; Big Stopper firmy Lee Filters i ND1000 firmy Hoya są popularnymi modelami. Po założeniu filtra ND scena, która normalnie wymaga czasu otwarcia migawki 1/30 s, będzie naświetlana pełne 30 sekund. Oczywiście potrzebny jest stabilny statyw.

WIOSENNE PORZĄDKI
CZYŚĆ MATRYCĘ

Plamy na niebie będą często pierwszym sygnałem, że masz zabrudzony sensor. Wiele osób woli wysłać swój aparat do serwisu, ale są sposoby na czyszczenie matrycy w domu. Wystarczy robić to ostrożnie i z głową, albo kupić specjalny pen do bezkontaktowego czyszczenia.

BĄDŹ PRO TWÓJ STATYW

Często uchodzą za mało wygodne i nieporęczne, ale można przyspieszyć korzystanie ze statywu. Po pierwsze, ustaw aparat z ręki w pożądanej pozycji. Zanotuj to w pamięci, a następnie rozłóż statyw do tej pozycji. W pierwszej kolejności używaj najgrubszych sekcji nóg, a kolumnę centralną opuść w dół, aby zwiększyć stabilność. Teraz możesz zamocować aparat. Będziesz miał najbardziej stabilną platformę z możliwych i będziesz musiał tylko dostroić pozycję, regulując głowicę, zamiast męczyć się z zaciskami nóg. Szybko i łatwo!

Projekt 2

Minipejzaż

Spójrz na swoją okolicę okiem fotografa, a na pewno znajdziesz wiele naturalnych scen, które warto uchwycić. Może nie są one dużych rozmiarów, ale wystarczy odpowiednio wykadrować, aby uzyskać efektowny krajobraz w miniaturze. Małe strumyki są doskonałe jako punkt wyjścia, a małe wodospady ozdobione naturalnymi detalami, takimi jak liście, mogą stanowić naprawdę intrygujące tematy. Płynący strumień możesz zamrozić szybką migawką lub rozmyć go długą ekspozycją. W tym celu należy ustawić czułość ISO na 100 i w trybie priorytetu przysłony wybrać mały otwór przysłony f/16 lub f/22. Spowolni to czas otwarcia migawki na tyle, by uchwycić wodę jako eteryczny strumień. Użyj oczywiście statywu, aby zdjęcie nie było poruszone.

Jon Adams

eprasa.pl 3ae9cf8418

f/16 ISO 100 60 s

Użycie 10-stopniowego filtra ND pozwala na uzyskanie bardzo długich czasów naświetlania.

Projekt 3
Poszerz horyzonty

Jeśli jesteś przekonany, że krajobrazy to tyko "duże" obiekty, takie jak jeziora, morza i góry, dużo tracisz. Pamiętaj, że tak naprawdę nie fotografujesz obiektu jako takiego - rejestrujesz światło odbijające się od niego, więc dobre światło pozwoli Ci uzyskać dobre zdjęcia krajobrazowe w każdym miejscu. A jeśli fotografujesz u siebie, możesz szybko dotrzeć do miejsca, w którym światło jest najlepsze. Zrób listę trzech lub czterech najlepszych miejsc w pobliżu, które ukazują charakter terenu. Następnie sfotografuj je, gdy wspaniałe wiosenne światło oświetli je o wschodzie lub zachodzie słońca, lub gdy słońce momentalnie przebije się przez burzowe chmury. Takie nastawienie da Ci te same korzyści, jak każdemu, kto mieszka na Wyżynie Szkockiej lub w Prowansji!

Andrew James

Szukaj geometrii w swoim otoczeniu

Spójrz na świat w inny sposób - uchwyć kształty i cienie, a stworzysz intrygującą serię abstrakcyjnych fotografii

Wspaniałe zdjęcia nie zawsze polegają na wyczekiwaniu na fantastyczny zachód słońca lub specjalną okazję. Odkrywanie otaczającego Cię świata i zmiana procesu myślowego może doprowadzić Cię do uchwycenia ciekawych i niezwykłych ujęć. Analizuj kąty, kształty i kompozycje oraz ciekawe obiekty, aby poszerzyć swoje portfolio. Zmień to, co przyziemne i nudne w interesujące ujęcia. Wyrusz w słoneczny dzień, aby jak najlepiej zrealizować ten projekt: światło pomoże Ci znaleźć mocne kontrastowe kolory, kształty i tekstury, aby stworzyć własną kolekcję abstrakcyjnych obrazów.

Czego potrzebujesz?

- **Aparat z dowolnym obiektywem**
- **Czas: Przeznacz na to ile chcesz**

POMYŚL O TYM, SZUKAJĄC KADRÓW

Szukaj ciekawych kątów
Spróbuj przechylić aparat lub spojrzeć na obiekt pod różnymi kątami. Uchwycenie tych schodów z boku wprowadziło geometryczną abstrakcję do obrazu.

Użyj nieba jako tła
Z pozoru nudna bezchmurna pogoda, stwarza idealne warunki do graficznych zdjęć. Wyraziste kształty na tle czystego nieba mogą stworzyć inygujący efekt.

Pokaż fragment całości
Wykorzystaj przestrzeń wokół obiektu. To zdjęcie poręczy na tle czystego nieba, po wykadrowaniu pierwszego planu, tworzy abstrakcyjny kształt z linią przewodnią.

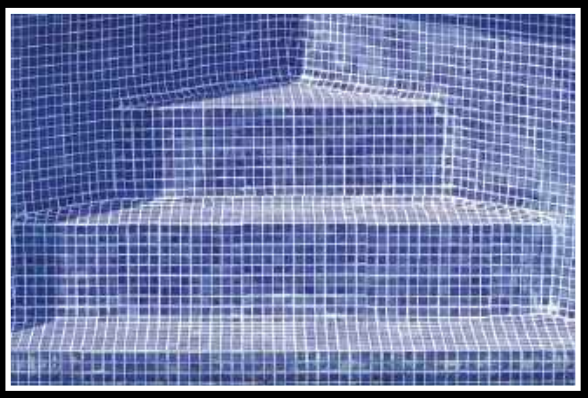

Wprowadź głębię do kadru
Połączenie kształtów i kolorów w przestrzeni może stworzyć interesujące kompozycje, takie jak w przypadku tych schodów basenu z niebiesko-białym wzorem płytek.

Roddy Llewellyn

eprasa.pl 3ae9cf8418

FOTOGRAFIA BLISKO DOMU

RADA

Konwertuj do B&W

Monochromatyczność podkreśla formę i strukturę. Spróbuj zwiększyć kontrast, podnieść cienie i obrócić obraz, aby stworzyć interesującą abstrakcję.

Mocne cienie

Wykorzystaj światło słoneczne do uchwycenia silnych cieni wokół obiektów. Nietypowy kąt może stworzyć z prozaicznego przedmiotu dzieło sztuki.

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIĄ

Roddy Llewellyn

PODEJMIJ WYZWANIE CODZIENNIE KREATYWNE ZDJĘCIE

Czy potrafisz sfotografować tych siedem tematów we okolicy domu w ciągu kolejnych siedmiu dni? Gwarantujemy, że stworzysz oryginalne zdjęcie!

Nie ma nic lepszego niż wyzwanie, które zmusi Cię do zastanowienia się nad tym, jak podchodzisz do swojej fotografii. Oto siedmiodniowy projekt, który polega na stworzeniu siedmiu kreatywnych zdjęć o różnych tematach i motywach. Nie musisz wyruszać daleko, aby zrobić interesujący zestaw zdjęć: wykonaj ten projekt w domu lub podczas codziennego spaceru. Zastosuj wskazówki z poprzednich stron, zwracając uwagę na kształty, cienie i kontrast. Możesz wykonać wszystkie zdjęcia w kolorze lub w czerni i bieli, aby projekt był spójny. To wyzwanie poszerzy Twoje horyzonty i pomoże Ci odkryć ciekawe tematy w sytuacjach, których wcześniej nie brałeś pod uwagę.

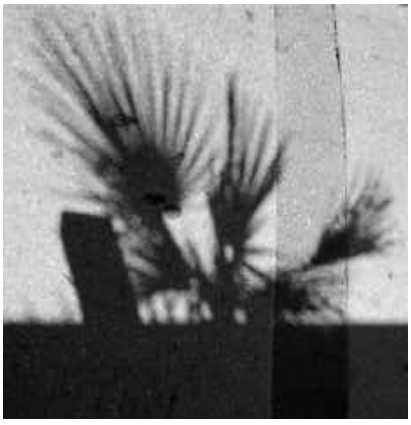

1 Sfotografuj roślinę
Wykorzystując kształt rośliny spróbuj wykazać się kreatywnością, aby uzyskać interesujące ujęcie.

Richard Hill

2 Uchwyć swój cień
W świetle latarni ulicznej czy w słońcu, spróbuj uchwycić swój cień, aby stworzyć.graficzne ujęcie.

3 Szukaj tekstur
Znajdź coś, co ma fakturę, taką jak te drewniane dachówki, i spróbuj to odpowiednio wykadrować.

4 Rób zdjęcia odbiciom
Uchwyć odbicia, albo w oknie, albo w wodzie, jak na przykład to odbicie budynku w kałuży.

Roddy Llewellyn

5 Wypatruj struktur
Szukaj mniejszych struktur lub budynków; fotografuj je w pochmurny dzień, by uchwycić więcej detali.

6 Zapoluj na chmurę
Spójrz w górę! Poszukaj samotnej chmury i zrób zdjęcie. Może to przynieść artystyczny i sugestywny rezultat.

7 Studiuj to, co masz w domu
Rozejrzyj się po swoim domu; używając flesza lub latarki, stwórz wyraźną sylwetkę, aby uzyskać efekt graficzny.

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIĄ

eprasa.pl 3ae9cf8418

2 Wiosenne porządki

Fotografia to także kurz, brud i smugi na optyce. Teraz nadszedł czas, aby się ich pozbyć.

Nawet jeśli ostatnio fotografujesz głównie w domu, nie znaczy to, że Twoje obiektywy przestały się brudzić, zbierać kurz a także odciski palców. Optyka jest podatna na tłuste plamy, zacieki i zabrudzenia, a to przecież nieunikniona część użytkowania. Dlatego tak ważne jest, aby czyścić obiektywy regularnie. To powinno poprawić jakość obrazu - i zapewni bezawaryjną pracę w przyszłości. Na szczęście utrzymanie obiektywów w doskonałym stanie jest łatwe i niedrogie. Zabrudzenia na przednim elemencie obiektywu można usunąć za pomocą specjalistycznej ściereczki, a element tylny (część mocowana do korpusu aparatu) można oczyścić za pomocą dmuchawki lub pędzelka bez użycia rąk. Ręczne wydmuchiwanie powietrza to bezkontaktowy sposób usuwania kurzu z każdej części obiektywu. Dmuchawki można także użyć do oczyszczenia styków obiektywu (złotych elementów z tyłu obiektywu). Dlatego warto trzymać dmuchawkę w torbie na aparat cały czas, i używaj jej regularnie.

Zestaw dla Ciebie:

- **Ściereczka do optyki**
- **Lenspen lub pędzelek**
- **Dmuchawka**
- **Czas: 10 minut**

1 Zbierz swój zestaw narzędzi
Miękki pędzelek jest najlepszym sposobem na radzenie sobie z zabrudzeniami. Konstrukcję w kształcie długopisu - taką jak Lenspen - możesz mieć zawsze w torbie.

2 Oczyść soczewkę
Strząśnij kurz pozostały na pędzelku, przytrzymaj obiektyw pod kątem w dół i delikatnie wyczyść przedni element, aby pozbyć się wszelkich ciał obcych znajdujących się na jego powierzchni.

3 Zajmij się tubusem
Możesz do tego celu użyć ściereczki lub chusteczki, ale szczoteczka do zębów to świetny sposób na dotarcie do wszystkich rowków. Upewnij się jednak, że szczoteczka jest czysta.

4 Użyj ściereczki
Aby uniknąć potencjalnego porysowania przez zalegające zanieczyszczenia, po użyciu pędzelka lub dmuchawki należy użyć szmatki. Pracuj okrężnymi ruchami od środka na zewnątrz.

5 Czyść na mokro
Użyj jednorazowej "mokrej" ściereczki do czyszczenia optyki lub ściereczki zwilżonej roztworem czyszczącym. Pracuj delikatnymi okrężnymi ruchami, aby usunąć z soczewki zaschnięty brud i uporczywe smugi.

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIĄ

eprasa.pl 3ae9cf8418

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIĄ

3 Stwórz kolorowe abstrakcje w domu

Niamh Cottle, zainspirowana twórczością Jacksona Pollocka, tworzy abstrakcyjne arcydzieła przy użyciu przedmiotów codziennego użytku

Spędzanie większej ilości czasu w domu zachęciło mnie do wykorzystania przedmiotów codziennego użytku do tworzenia ciekawych obrazów. Chciałam się skupić zwłaszcza na tym, jak twórczo eksperymentować z kolorem. Zaczęłam zastanawiać się nad źródłami inspiracji. Po pewnych poszukiwaniach, znalazłam to, czego szukałam w kolekcji prac Jacksona Pollocka. To doprowadziło mnie do pomysłu zmieszania wody, oleju i barwnika spożywczego - a następnie uchwycenie rezultatów za pomocą aparatu. W tym projekcie pokażę Ci, jak tworzyć abstrakcyjne kształty, kolory i reakcje przy użyciu materiałów i przedmiotów, które masz pod ręką. Można je wykorzystać w prosty sposób do stworzenia intrygujących zdjęć, ale nie musisz na tym poprzestać - zawsze możesz eksperymentować dalej z innymi przedmiotami. Pokażę Ci również, jak stosować proste techniki edycji, aby uzyskać najlepsze rezultaty.

Czego potrzebujesz?

- Aparat
- Obiektyw standardowy
- Statyw
- Przezroczyste lub białe pudełko
- Barwniki spożywcze
- Olej roślinny
- Woda
- Mała miska
- Strzykawka
- Patyczki do koktajli
- Biały ręcznik
- Czas: 2 godziny

RADA

Jaki obiektyw?

Wybierz standardowy obiektyw: 24-70 mm w przypadku aparatu pełnoklatkowego, 18-55 mm w przypadku modelu z matrycą APS-C lub 12-35 mm jeśli masz aparat z matrycą Cztery Trzecie.

Twój set-up

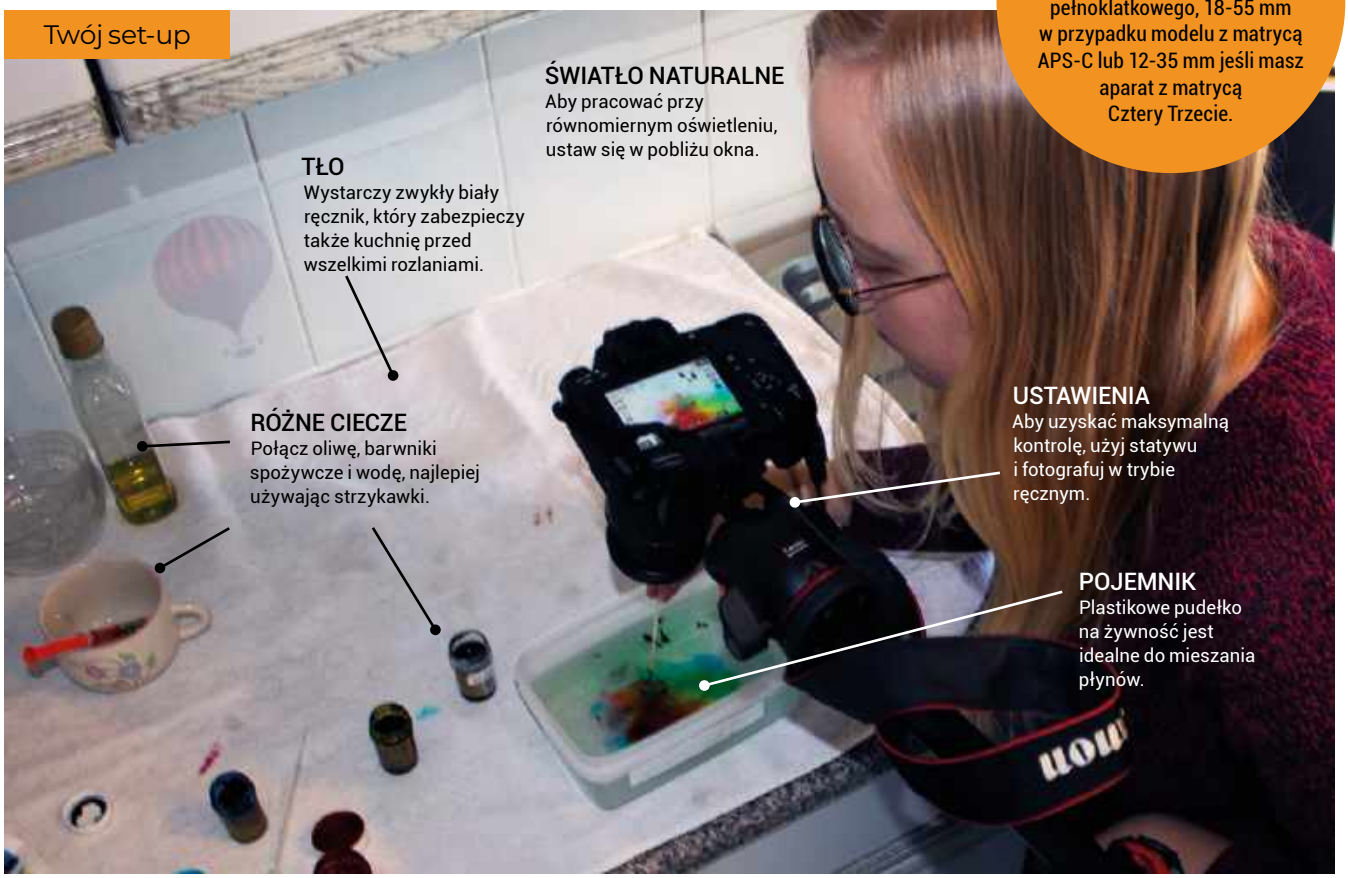

eprasa.pl 3ae9cf8418

Niamh Cottle

ABSTRAKCJE KROK PO KROKU

Kilka rzeczy z kuchni i aparat - to wszystko czego potrzebujesz, aby stworzyć abstrakcyjne zdjęcia

1 Przygotuj pojemnik

Znajdź miejsce z naturalnym światłem, na przykład przy największym oknie w domu. Połóż biały ręcznik na stole lub podłodze na wypadek gdyby coś się rozlało. Dodaj wody do swojego pojemnika, wypełniając go mniej więcej do połowy. Ja użyłam dwóch pojemników, aby uzyskać dwa różne rezultaty. Użyłam starego pojemnika na kanapki, wykonanego z białego,przezroczystego plastiku; dzięki temu miałam czyste tło i łatwiej było mi wydobyć kolor podczas fotografowania. Użyłam również słoika, aby uchwycić ruch mieszającego się oleju z wodą.

2 Ustawienia aparatu

Umieść aparat na statywie, aby uwolnić ręce. Działaj wielozadaniowo: jedna ręka będziesz dodawać kolory, a druga wyzwalać migawkę. Mój statyw Manfrotto Befree GT XPro umożliwia mi ustawienie głowicy w pozycji poziomej, dzięki czemu mogę ustawić się nad obiektem, fotografując w dół. Dopasuj położenie pojemnika, aby widzieć wodę. Obiektyw, którego użyłam to 18-55 mm, co pozwoliło mi na przybliżenie pewnych obszarów i oddalenie ich, aby szerzej pokazać zachodzące reakcje.

3 Dodaj olej

Dodaj niewielką ilość oleju roślinnego do małej miseczki. Użyj strzykawki, aby pobrać olej, a następnie delikatnie wyciśnij go na wodę - rób to powoli, w przeciwnym razie olej będzie rozpryskiwał się wszędzie. Po wylaniu oleju na wodę zobaczysz, że na powierzchni wody tworzą się kółka. Pozwól im osiąść; możesz delikatnie docisnąć niektóre okręgi wykałaczką, aby zwiększyć ich powierzchnię.

4 Dodaj barwnik

Upewnij się, że masz całą gamę barwników pod ręką i wykałaczki, dzięki którym łatwiej będzie Ci zmieniać kolory. Zaczęłam od zanurzenia patyczka w jednym kolorze, pokrywając nim tylko końcówkę. Następnie umieść go powoli na powierzchni oleju - delikatnie zanurzaj go w nim poruszając w górę i w dół. Powoli zacznie reagować z kolorem.

5 Ustawienia

Upewnij się, że aparat jest przygotowany do pracy z odpowiednimi ustawieniami. Zaczęłam od czasu otwarcia migawki 0,5 s przy f/5,6 i ISO 100. To pozwoliło mi pokazać kolory w wodzie. Od tego momentu zmieniałam czas migawki w zależności od tego, czy chciałam uzyskać więcej światła na zdjęciu, czy też mniej.

6 Eksperymentuj

Teraz wszystko sprowadza się do prób i błędów. Dodaj więcej barwników, aby obserwować reakcje między kolorami. Ale nie dodawaj zbyt wielu kolorów, w przeciwnym razie mieszanina będzie zbyt gęsta i stanie się czarna.

eprasa.pl 3ae9cf8418

EDYCJA DOKOŃCZ SWOJE ARCYDZIEŁO

Proste narzędzia w Photoshopie umożliwią dodanie ostatecznego szlifu

1 Zwiększ swoją jasność i kontrast

Gdy przychodzi do edycji obrazu, musisz skupić się na uzyskaniu jasnych kolorów i uchwyceniu szczegółów reakcji. Na oryginalnym obrazie widać wgniecenie pudełka z kanapkami. Ustawienie Jasności na około 85 może sprawić, że tło stanie się białe i wzmocni kolorystykę. Przesunięcie Kontrastu na około 83 wzmocni cienie w kształtach, które są tworzone przez kolory reagujące z olejem.

2 Użyj krzywych

Aby jeszcze bardziej poprawić jakość obrazu, użyj krzywej tonalnej, aby uwydatnić szczegóły. Nie przesuwałam zbytnio wartości wyjściowej, gdyż w przeciwnym razie mogłaby ona przytłoczyć kolor; wystarczy przesunąć ją tylko o niewielką wartość. Ustawienie wejścia na 98 stworzyło wystarczającą głębię koloru i wzmocniło różne odcienie. Pamiętaj, że każdy obraz, który stworzysz, będzie wyjątkowy, ponieważ za każdym razem będą zachodzić inne reakcje.

ZOSTAŃ W DOMU Z FOTOGRAFIĄ

Z takimi zdjęciami można szybko zbudować interesujące portfolio.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Akademia Digital Camera

Kompletny przewodnik po cyfrowej fotografii

Obiektywy makro o dłuższych ogniskowych zapewniają większą odległość roboczą i bardzo efektowną separację z tła. Te zdjęcia wykonano Nikonem Z 7 z ob. AF-S VR Micro-Nikkor 105 mm f/2.8G IF-ED

Zrób pierwszy krok do świata makrofotografii

Odkryj świat kreatywnej fotografii makro, fotografując blisko własnego domu

Sytuacja pandemiczna wciąż zmusza nas do tego, by fotografować bardziej lokalnie. Na szczęście nie będzie to żadną przeszkodą, jeśli chcielibyście spróbować swoich sił w fotografii makro. Nawet niewielki ogród lub podwórko mogą się okazać świetnym poligonem, a nadchodząca wiosna sprawi, że tematów do eksperymentów z pewnością nie zabraknie! Chociaż do poznawania świata w naprawdę dużym zbliżeniu potrzebny jest specjalistyczny sprzęt, nie trzeba go wcale dużo i nie musi być on bardzo drogi. Przygodę z fotografią zbliżeniową wielu amatorów rozpoczyna od pierścienia odwrotnego mocowania (Nikon BR-2a), który poprzez nakręcenie obiektywu przednią soczewką w stronę matrycy zamienia go w optykę makro. Obiektyw jest wówczas zogniskowany na stałą odległość, ale na tyle krótką, by fotografując z kilku centymetrów uzyskać skalę odwzorowania (1:1). Kolejną opcją jest zastosowanie soczewek makro (rodzaj filtra przykręcanego przed przednią soczewką). Jest to również rozwiązanie tanie, ale nie zapewni nam efektów typowych dla optyki makro.

→

eprasa.pl 3ae9cf8418

Wybierz swój obiektyw makro

Aby ustawić ostrość z naprawdę bliska i wypełnić kadr tematem, potrzebne jest specjalistyczne szkło

Jeśli chcesz podejść na tyle blisko, aby zarejestrować fotografowany obiekt w skali 1:1, potrzebujesz prawdziwego obiektywu makro. Niektóre modele oferują maksymalne powiększenie 1:2 (czyli dwa razy mniejsze), ale są i takie, które pozwolą uchwycić obiekty w rozmiarze większym niż rzeczywisty (np. w skali 2:1).

Obiektywy makro mają też różne ogniskowe. Te najczęściej spotykane to okolice 40 mm (do aparatów z matrycą APS-C), 60 mm i 105 mm. Zasadniczo, im dłuższa ogniskowa, tym dalej od obiektu możesz się znaleźć, zachowując skalę odwzorowania 1:1. Jeśli fotografujesz owady, żaby i inne miniaturowe bestie, obiektyw makro o ogniskowej 100 mm (lub dłuższej), pozwoli Ci utrzymać bezpieczny dystans i zmniejszy prawdopodobieństwo, że je spłoszysz. Mniejsze będzie także ryzyko, że cień obiektywu pojawi się na zdjęciu. Poniżej prezentujemy trzy, naszym zdaniem najciekawsze modele zaprojektowane do makrofotografii, w ofercie firmy Nikon.

DX

AF-S DX Micro-NIKKOR 40 mm f/2.8G

Świetny wybór do lustrzanek formatu DX, ale też np. nowego bezlusterkowego Nikona Z 50 (korzystając z przejściówki FTZ). Zapewnia skalę odwzorowania 1:1 (patrz poniżej), miękki bokeh, dużą jasność f/2,8 i jest naprawdę niedrogi!

FX

AF-S Micro-NIKKOR 60 mm f/2.8G ED

Pełnoklatkowe, klasyczne makro. Pozwala wyostrzyć na obiekt już z odległośc 18 cm, przy skali odwzorowania 1:1. Dzięki ogniskowej 60 mm i przysłonie f/2,8 zbudowanej z 9 listków, sprawdzi się nie tylko w ogrodzie, ale też w portrecie.

FX

AF-S VR Micro-Nikkor 105 mm f/2,8G IF-ED

Pełnoklatkowy ideał! Klasyczna ogniskowa 105 mm pozwala na dyskretną obserwację i jeszcze lepsze rozmycie tła. Do tego wbudowana stabilizacja optyczna VR, uszczelnienia i oczywiście rzeczywiste odwzorowanie obrazu 1:1.

Czym jest skala odwzorowania obiektywu 1:1?

Fotografowanie w skali 1:1, czy też z powiekszeniem 1x, daje rzeczywiste odwzorowanie fotografowanego obiektu. Innymi słowy, jest on uchwycony w swoim naturalnym rozmiarze. Oznacza to, że przedmiot o wymiarach 36 x 24 mm wypełni cały obszar pełnoklatkowej matrycy. Gdy wyświetlimy zdjęcie na monitorze komputera, powinniśmy ujrzeć niewiarygodny poziom szczegółów - pod warunkiem oczywiście, że zdjęcie jest ostre.

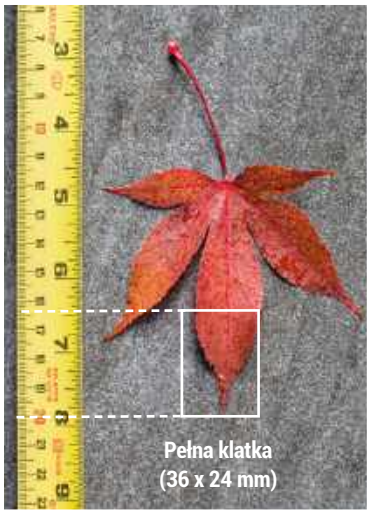

Mówi się, że zdjęcie jest w naturalnej wielkości, gdy wielkość obrazu obiektu na zdjęciu jest równa wielkości obiektu. Obiektyw makro pozwala robić zdjęcia w skali odwzorowania 1:2 lub 1:1 (połowa naturalnej wielkości lub naturalna wielkość) bez stosowania dodatkowych akcesoriów.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Precyzyjne ustawianie ostrości

Wykorzystaj w pełni funkcje wspomagające ustawianie ostrości w aparacie

Ustawianie ostrości to jedno z większych wyzwań w makrofotografii. Bardzo mała głębia ostrości njaką operujemy, sprawia że musi być ono wyjątkowo precyzyjne. Jeśli fotografujemy „z ręki", często najlepszym rozwiązaniem będzie skorzystanie z autofokusa. Gdy chcemy wyostrzyć na bardzo mały obiekt, lub fotografujemy przez liście i łodygi traw, system AF może jednak dać się zwieść. Dlatego większość fotografów makro wybiera ostrzenie ręczne z aparatem zamocowanym nieruchomo na statywie. Manualne ustawianie ostrości daje nam pełną kontrolę, a w precyzyjnym określeniu, które elementy sceny znajdą się w płaszczyźnie ostrości, pomagają nam wbudowane w aparat funkcje. Na przykład focus peaking podświetla jaskrawą barwą obszar, który aktualnie na zdjęciu jest ostry. Bardziej popularną metodą jest korzystanie z powiększenia podglądu w Live View (tryb ten możemy wygodnie przypisać do wybranego przycisku funkcyjnego na obudowie aparatu). Po ustaleniu kompozycji kadru powiększamy podgląd, dostrajamy ostrość pierścieniem obiektywu i wciskamy spust migawki!

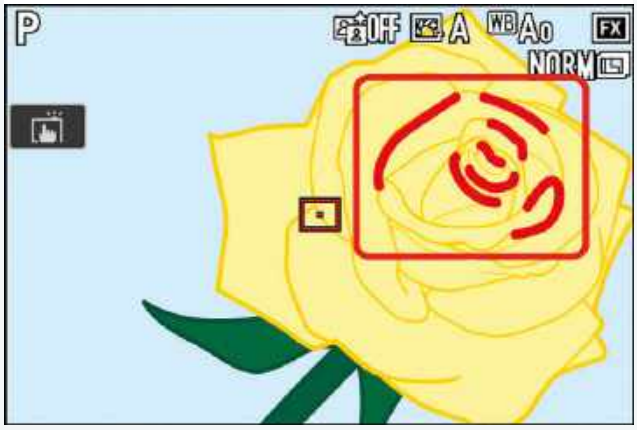

Focus peaking świetnie sprawdza się podczas ostrzenia na małe obiekty, jak krawędzie płatków i pręciki kwiatu. Pozwala bardzo wygodnie kontrolować obszar znajdujący się w płaszczyźnie ostrości.

Bracketing ostrości Precyzyjne ustawienie ostrości na wietrze bywa bardzo trudne. Najlepszym wyjściem może się okazać wykonywanie szybkiej serii zdjęć, by później wybrać to jedno, na którym ostrość jest właśnie tam, gdzie chcemy.

Tracimy też możliwość ustawiania ostrości na obiektach znajdujących się dalej niż ok. 1 metr. Kolejną stosunkowo niedrogą opcją są pierścienie pośrednie. To proste, metalowe tuleje, które nie zawierają dodatkowych elementów optycznych. Nakręcenie kilku połączonych ze sobą pierścieni (standardowo o grubości 13, 21 oraz 31 mm) pozwoli uzyskać za pomocą obiektywu 50 mm f/1.8 skalę odwzorowania aż 1,3:1. Ma to jednak swoją cenę. Odsuwanie obiektywu od matrycy powoduje spadek jego jasności i w takiej konfiguracji maksymalna jasność naszego obiektywu to już niestety tylko f/4. A to może oznaczać konieczność zwiększenia ISO, aby uniknąć poruszonych zdjęć. Może się więc okazać, że najlepszym rozwiązaniem będzie i tak wybór obiektywu makro. Na szczęście jasny i kompaktowy model, oferujący skalę odwzorowania 1:1, kupimy dziś już za niewiele ponad 1000 zł (np. AF-S DX Micro NIKKOR 40 mm f/2.8G). Możliwość ogniskowania na nieskończoność czyni go niezwykle uniwersalnym i ostrym jak brzytwa szkłem, które sprawdzi się również w portrecie (bywa nawet zbyt ostry!).

Wiele standardowych obiektywów również może uchodzić za obiektywy makro. Chociaż

> Jeśli chodzi o dodatkowy sprzęt, oprócz optyki do zbliżeń, na szczycie listy powinien znaleźć się statyw

eprasa.pl 3ae9cf8418

Magia głębi ostrości

Kontroluj przysłonę, aby decydować, które elementy na zdjęciu mają być ostre

W danym momencie obiektyw można zogniskować tylko na jedną odległość, ale ostrość nie zaczyna się i nie kończy gwałtownie w tym punkcie. Obszar znajdujący się przed i za szczegółem, w który celujemy, również będzie wydawał się ostry. Nazywamy go głębią ostrości, a o tym, jak daleko się ona rozciąga od punktu ogniskowania, decyduje kilka czynników. Po pierwsze odległość - głębia ostrości staje się coraz płytsza, gdy podchodzisz bliżej. Łatwo zaobserwować to także w portrecie. Po drugie wielkość maksymalnego otworu względnego obiektywu - wąskie otwory przysłony (oznaczone dużymi liczbami f, takimi jak f/16 i f/22) zwiększają głębię ostrości, a szerokie otwory przysłony (oznaczone małymi liczbami f, takimi jak f/2,8 i f/4) zmniejszają. Użycie jasnego otworu przysłony może być przydatne do oddzielenia obiektu od tła i pierwszego planu. Zbliżając się do liści i selektywnie ostrząc na obiekt znajdujący się poza nimi, można uzyskać miękki kadr, który sprawia, że ostry obiekt naprawdę będzie się wyróżniał.

Szeroki otwór przysłony daje płytką głębię ostrości. Jest to wspaniały efekt, jeśli uzyskasz go w prawidłowy sposób, ale może on uwypuklić wszelkie błędy w ustawianiu ostrości.

Wybór aparatu Co jest ważne?

Na co zwrócić uwagę wybierając body do makro

Choć największy wpływ na wygląd naszych zdjęć zbliżeniowych będzie miał tym razem obiektyw, wybór korpusu też jest ważny! Fotografowie makro upodobali sobie system Nikon przede wszystkim ze względu na pozbawione filtra dolnoprzepustowego (AA) sensory, które rejestrują obraz wyjątkowo szczegółowy. Duża rozdzielczość matryc 1, sięgająca 45 Mp (Nikon Z 7 / Z 7II) pozwala także na swobodne kadrowanie, by tworzyć ekstremalne wręcz powiększenia bez straty jakości. To co przemawia za nowymi korpusami Nikon, to również bardzo ważna dla ostrości zdjęć wbudowana 5-osiowa stabilizacja matrycy 2, cicha migawka elektroniczna, która pozwoli na bardziej dyskretną pracę, uchylny, dotykowy ekran 3 (punkt ostrości wskażemy wygodnie jednym dotknięciem panelu), oraz uszczelniona konstrukcja 4, dzięki której ani rosa, ani deszcz nie popsują nam zabawy!

Komfort i wygoda pracy mają nie mniejsze znaczenie niż specyfikacja. Aparat trzeba lubić!

eprasa.pl 3ae9cf8418

Światła, kamera, dyfrakcja!

Dlaczego małe otwory przysłony mogą negatywnie wpływać na jakość obrazu?

Przejście na małe otwory przysłony, takie jak f/22 lub f/32, zwiększa głębię ostrości, ale zwiększa również dyfrakcję. Dzieje się tak, gdy promienie światła przechodzące przez obiektyw są załamywane na krawędziach listków przysłony. Dyfrakcja występuje przy wszystkich ustawieniach przysłony; po prostu rośnie wraz ze zmniejszaniem otworu względnego. Przy małym otworze przysłony, większa część obrazu może wyglądać tak, jakby została wyostrzona, ale szczegóły będą wydawać się bardziej miękkie.
W przypadku makrofotografii zwiększenie głębi ostrości do maksimum może być ważniejsze niż jej ostateczna ostrość, ale można uzyskać to, co najlepsze z obu światów, stosując technikę focus-stacking. Wymaga to wykonania sekwencji zdjęć przy umiarkowanym otworze przysłony, przy czym ostrość jest ustawiana w kolejnych ujęciach nieco bliżej lub dalej od aparatu. Ujęcia można potem połączyć w oprogramowaniu, aby uzyskać większą głębię ostrości w całym kadrze.

Szczegół Dyfrakcja oznacza, że promienie świetlne załamują się na krawędziach przysłony, co prowadzi do stopniowego pogarszania jakości obrazu przy mniejszych przysłonach.

nie są w stanie odwzorować tematu w jego naturalnej wielkości (1:1), pozwalają podejść do obiektu na tyle blisko, by wykonać ciasne i szczegółowe zdjęcia (później możesz je dodatkowo wykadrować, korzystając z dużej rozdzielczości matrycy).

Jeśli chodzi o akcesoria, oprócz optyki do zbliżeń, na szczycie listy powinien znaleźć się z pewnością statyw. Praca w delikatnym świetle, z przymkniętą przysłoną, może wymagać dłuższych czasów naświetlania, a więc również odpowiedniej stabilizacji. Skoro o tym mowa - niektóre obiektywy do makrofotografii mają wbudowany stabilizator obrazu VR. Nieoceniona w takich sytuacjach będzie też stabilizacja matrycy aparatu, która w najnowszych bezlusterkowcach Nikon Z stała się już standardem.

Idąc w teren na pewno warto też zadbać o turystyczne, wodoodporne spodnie lub przynajmniej worek na śmieci, na którym można ukląknąć lub położyć się, aby robić zdjęcia z niskiej perspektywy.

Aparaty często posiadają też tryb makro, (zwykle oznaczony symbolem kwiatka na pokrętle trybu pracy), ale pomoże on co najwyżej w doborze parametrów ekspozycji i nie będzie miał wpływu na odległość ostrzenia (ustawia pojedynczy tryb AF, lampa błyskowa jest wyzwalana automatycznie, a czas naświetlania możliwie krótki). Aby uzyskać większą kontrolę nad aparatem podczas zdjęć makro, najlepiej ustawić w aparacie tryb priorytetu przysłony (A) lub ręcznego ustawiania ekspozycji (M). Pozwala to na manualny wybór wartości przysłony, a w efekcie lepszą kontrolę nad

> Jedną z najlepszych rzeczy w fotografowaniu na własnym podwórku jest to, że wiesz kiedy i gdzie pada najlepsze światło oraz jak zmienia się ono w ciągu roku

eprasa.pl 3ae9cf8418

Lampą po oczach! Użycie obiektywu Micro-Nikkor 105 mm f/2,8 G EF-S VR było kluczowe, ale dopalenie modelki lampą Nikon R1 pozwoliło wydobyć kolory i blask oczu.

Obsługa aparatu Użyj błysku

Możesz zamrozić obiekt za pomocą flesza

Umieść lampę błyskową za lub z boku obiektu, aby uzyskać efekt oświetlenia tylnego lub krawędziowego. Liście, łodygi roślin, kwiaty i wiele innych delikatnych obiektów mogą wyglądać fantastycznie, gdy zostaną sfotografowane w ten sposób na ciemnym tle. Bądź przygotowany na zmniejszenie mocy błysku, aby uniknąć prześwietlenia obiektu.

Pęknięte szkło? Aby lepiej uwidocznić wzór pajęczyny (i zamrozić jej ruch), została podświetlona od tyłu fleszem.

Przysłona o wartości f/5,6 nie jest w stanie rozmyć obiektów w tle, ale kawałek kartki je zamaskuje.

Użyj własnego kolorowego tła

Jeśli nie możesz znaleźć "czystego" tła do fotografowania, stwórz je samodzielnie!

Jakość tła na zdjęciach makro jest równie ważna jak w przypadku portretów. Ogrody są jednak miejscami, w których panuje często wizualny nieład - płoty, gałęzie, jaskrawo kolorowe kwiaty, liście, doniczki i inne elementy rywalizują o uwagę. Nawet wybór szerokiego otworu przysłony w celu zmniejszenia głębi ostrości nie zawsze wystarcza, aby zamaskować przeszkadzające elementy. Jednym z prostych trików jest dodanie własnego tła. Arkusz kolorowej kartki ze sklepu plastycznego, umieszczony w odpowiedniej odległości od fotografowanego obiektu, tak aby był on odpowiednio wyeksponowany, może stworzyć mocniejszy obraz. Możesz wybrać żywy kolor, jeśli chcesz wzmocnić odbiór i stworzyć wrażenie studyjnego ujęcia, lub coś bardziej naturalnego i ziemistego, tak jak zrobiliśmy to tutaj. Jeśli użyjesz ciemniejszego tła, Twój aparat może próbować rozjaśnić obraz, więc zrób zdjęcie próbne i bądź przygotowany na korekcję ekspozycji.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Makrowskazówki
Nie popełnisz błędu, jeśli...

1 **Ustaw budzik: możesz w pełni wykorzystać miękkie światło o poranku, ale również powietrze jest wtedy zazwyczaj bardziej spokojne, więc nie będą Ci przeszkadzały podmuchy wiatru.**

2 **Baw się głębią ostrości: choć przy wąskiej przysłonie (np. f/11) można zarejestrować więcej szczegółów, ustawiając szerszą (np. f/2,8) i selektywnie skupiając się na konkretnym elemencie, stworzysz bardziej impresjonistyczne zdjęcia. Szeroki otwór wpuszcza też do aparatu więcej światła, dzięki czemu uzyskamy krótsze czasy otwarcia migawki.**

3 **Wypielęgnuj swoje zdjęcia: sprawdź dokładnie obraz w aparacie i bądź przygotowany na usunięcie połamanych źdźbeł trawy, rozkładających się liści i innych rzeczy rozpraszających uwagę.**

4 **Modyfikuj światło: użyj blendy, aby rozjaśnić cienie na ujęciach roślin - wystarczy nawet kawałek aluminiowej folii kuchennej. W zmniejszeniu kontrastu i odblasków w jasny, słoneczny dzień, umożliwiając uchwycenie większej ilości drobnych szczegółów, może pomóc dyfuzor.**

5 **Zejdź niżej, aby stworzyć bardziej intymne ujęcia, które wciągną widzów w ten mały świat. Fotografuj na poziomie oczu zwierzęcia, tak jak na zdjęciu po prawej. Zwróć też uwagę na tło – zabałaganione może rozpraszać i odciągać uwagę.**

głębią ostrości, która jest ważnym elementem przy wykonywaniu zbliżeń. Użyj szerokiego otworu przysłony (np. f/2,8), aby wyizolować obiekt lub szczegół z tła, a wąskiego (np. f/11), aby wyostrzyć większą część kadru.

Jedną z najlepszych rzeczy w fotografowaniu na własnym podwórku jest to, że wiesz dokładnie, kiedy i gdzie pada najlepsze światło oraz jak zmienia się ono w ciągu roku. Zachmurzone lub zamglone niebo działa jak gigantyczny softbox, zmniejszając kontrast i zmiękczając światło w sposób, który pozwala uchwycić delikatne szczegóły kwiatów i roślin. Kierunkowe światło słoneczne będzie idealne do podświetlania półprzezroczystych płatków (lub dodawania blasku brzegom obiektów fotografowanych na ciemnym tle). Natomiast padające pod dużym kątem promienie zachodzącego słońca, idealnie wydobędą faktury oświetlonych z boku liści i kory drzew.

Kolejną zaletą jest możliwość zarejestrowania zmian sezonowych. Od wiosennych pąków po oszronione pajęczyny - zawsze jest coś do sfotografowania, nawet jeśli masz tylko mały ogród. Opłaca się jednak chwytać chwilę. Nawet gdy jesienna feeria barw zachwyca przez kilka tygodni, liście będą wyglądać nieskazitelnie tylko przez kilka dni w tym okresie. Jeśli się spóźnisz, liście, które z daleka wyglądają wspaniale, pod bezlitosnym powiększeniem obiektywu makro mogą okazać się zniszczone i wyschnięte.

Pamiętaj też, że tło jest równie ważne, jak sam obiekt. Wąski kąt widzenia, jaki oferują obiektywy makro o dłuższych ogniskowych, ułatwia kadrowanie "czystych" ujęć z niezakłóconym tłem, ale jasne obiekty lub plamy na bladym niebie będą rozpraszać uwagę. Ciepłe kolory takie jak czerwienie, pomarańcze i żółcienie w obrębie sceny, zawsze przyciągają wzrok widza, nawet jeśli są nieostre. Dlatego przed zrobieniem zdjęcia spróbuj spojrzeć poza kadr. Niewielki ruch aparatem jest w stanie znacznie poprawić kompozycję. ●

eprasa.pl 3ae9cf8418

PRENUMERATĘ ZAMÓWISZ NA WWW.ULUBIONYKIOSK.PL

prenumerata@avt.pl | AVT-Korporacja sp. z o.o., ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa, konto 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

eprasa.pl 3ae9cf8418

Nasze odpowiedzi na Wasze pytania

Nie rozumiesz czym jest głębia koloru? Nie wiesz co oznacza skrót DPI? Wyślij swoje pytanie dotyczące sprzętu lub techniki fotografowania na adres **redakcja@digitalcamerapolska.pl**

Andrew James

Andrew jest niezwykle doświadczonym redaktorem i fotografem, więc jeżeli masz jakiś problem - pisz śmiało!

Lightroom może wyostrzyć Twoje zdjęcia, ale nie wyobrażaj sobie, że może uratować nieostre ujęcie.

Andrew James

Ostra gra

P Jaka jest różnica między zrobieniem ostrego zdjęcia a jego wyostrzeniem na komputerze?

O Rzeczywistą ostrość zdjęcia uzyskuje się po naciśnięciu spustu migawki. Jest to kombinacja kilku czynników, takich jak miejsce, w którym ustawiłeś ostrość, głębia ostrości określona przez wybraną przysłonę oraz, w pewnym stopniu, ogniskowa i jakość obiektywu. Ponadto, istotnym czynnikiem jest wybrany czas migawki. Prawdopodobnie więcej zdjęć jest rozmazanych z powodu drgań aparatu niż z powodu czegokolwiek innego - dlatego czas ekspozycji wystarczający do zamrożenia ruchu aparatu lub obiektu jest warunkiem koniecznym. Warunki atmosferyczne również mają znaczenie. Na przykład mgła lub zamglenia mogą mieć wpływ na widoczną szczegółowość zdjęcia. Wszystkie te elementy są rejestrowane w momencie naciśnięcia spustu migawki i nie można ich później całkowicie zmienić, nawet jeśli fotografujemy w trybie RAW. Można jednak poprawić pozorną ostrość obrazu podczas edycji, choć podkreślam, że nie da się sprawić, by rozmazane zdjęcie stało się nagle ostre poprzez zmianę kilku ustawień. Wszystkie programy do obróbki zdjęć posiadają narzędzie do wyostrzania, które działa poprzez zwiększenie kontrastu na krawędziach obiektu lub sceny, jak widać powyżej w Lightroomie. Obszary krawędzi w kolorze białym są miejscami, które zostają wyostrzone. Jeśli wykonujesz zdjęcia w formacie JPEG, a nie surowe, oprogramowanie aparatu zastosuje pewne wyostrzanie do Twoich zdjęć. W przypadku zdjęć surowych nie jest dodawane żadne wyostrzanie, choć programy do obróbki, takie jak Lightroom czy Camera Raw, dodają domyślne wyostrzanie przy imporcie. Jeśli prawidłowo ustawisz ostrość, dobierzesz przysłonę tak, by uzyskać pożądaną głębię ostrości, a także wybierzesz wystarczająco krótki czas otwarcia migawki, by uniknąć poruszenia obiektu lub drgań aparatu, zrobisz ostre zdjęcie. W większości sytuacji, w przypadku nowoczesnych lustrzanek cyfrowych i aparatów bezlusterkowych, wyostrzanie po wykonaniu zdjęcia można ograniczyć do minimum, jeśli tylko dobrze wykonasz podstawowe czynności związane z fotografowaniem.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Szczypta techniki
Dynamika tonalna

Co to jest zakres tonalny?
Zakres tonalny aparatu fotograficznego to ilość przejść tonalnych, jakie może zarejestrować jego matryca, od najjaśniejszego punktu (czysta biel) do najciemniejszego (czysta czerń).

Czy wszystkie aparaty mają taki sam zakres?
Nie wszystkie matryce są sobie równe, więc zakres dynamiki będzie się różnił w zależności od aparatu. Największym czynnikiem, który ma na to wpływ, jest po prostu fizyczny rozmiar sensora. Zazwyczaj lustrzanka cyfrowa lub aparat bezlusterkowy może zarejestrować od 12 do 15 EV. Smartfony mają mniejsze sensory, więc rejestrują mniejszy zakres.

Czy na zakres dynamiczny zdjęcia ma wpływ to, czy jest zapisane jako JPEG czy RAW?
Tak, zdecydowanie. Surowy plik zawsze będzie miał większy zakres tonalny niż skompresowany JPEG, dlatego w większości sytuacji zalecamy fotografowanie w trybie RAW. Pozwala to potem na obróbkę zdjęć z największym dostępnym zakresem tonalnym.

Czy jest możliwe, aby fotografowana scena miała szerszy zakres dynamiczny od tego, co może zarejestrować aparat?
Gdy fotografujesz w sytuacjach o wysokim kontraście, jak np. krajobraz z jasnym niebem i ciemnym terenem, bardzo łatwo jest przekroczyć możliwości sensora aparatu. Kończy się to albo prześwietlonymi jasnymi punktami, albo zbyt mocnymi cieniami.

Jak zapanować wówczas na ekspozycją?
Można użyć filtra gradientowego, aby zredukować jasność nieba. Można też wykonać sekwencję zdjęć o różnej ekspozycji, a następnie połączyć je ze sobą, tworząc zdjęcie o wysokiej dynamice (HDR).

Za jasno

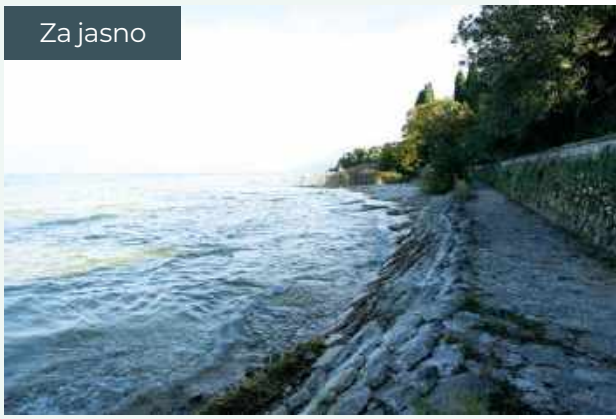

Za ciemno

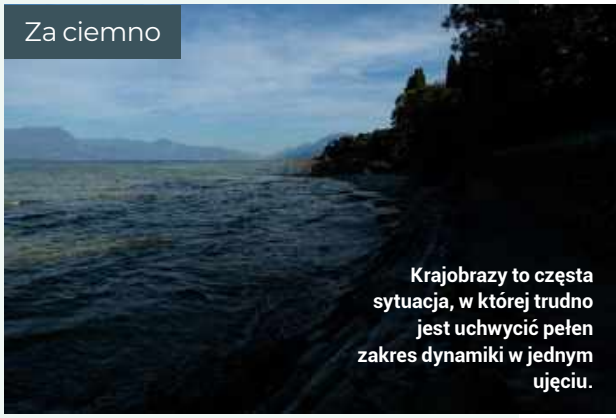

Krajobrazy to częsta sytuacja, w której trudno jest uchwycić pełen zakres dynamiki w jednym ujęciu.

Fotografia akcji

P Mój syn bardzo lubi jeździć na deskorolce i chce, żebym zrobiła mu kilka zdjęć w parku. Czy możesz udzielić mi paru wskazówek? Chcę mieć pewność, że zrobię dobre zdjęcia!

O Na początek sugeruję, byś używała bardzo krótkiego czasu otwarcia migawki. Aby uchwycić nieporuszony ruch, myślę, że nie powinnaś korzystać z czasów dłuższych niż 1/1000 s. Użyj trybu ciągłego ustawiania ostrości w swoim aparacie - Ai Servo w przypadku Canona lub Continuous-Servo AF (AF-C) w przypadku Nikona czy Sony - i upewnij się, że masz również włączony tryb zdjęć seryjnych, dzięki czemu możesz wykonywać krótkie, szybkie serie zdjęć. Teraz wybierz miejsce w parku, które ma w miarę czyste tło, aby Twój syn dobrze wyróżniał się na tle tego, co znajduje się za nim. Fotografuj z niskiej perspektywy, być może tuż przy ziemi, tak abyś mogła robić mu zdjęcia od dołu. Taki punkt widzenia sprawi, że będzie on naprawdę dominował w kadrze i dzięki temu zdjęcie będzie o wiele bardziej dynamiczne. Jeśli posiadasz lampę błyskową, to w słoneczny dzień możesz jej użyć, ale nie jest to konieczne. Teraz poproś syna, aby wykonał kilka trików na deskorolce, podczas gdy Ty skup się na fotografowaniu. Podczas kadrowania pamiętaj, że jego ramiona będą w powietrzu lub szeroko rozłożone, aby zachować równowagę, więc zostaw na nie trochę miejsca. Nieuniknione jest, że zrobisz kilka zdjęć z nietrafionym punktem ostrości lub takich, w których kompozycja będzie nieudana, ale tak to już jest z fotografią akcji. Eksperymentuj z kadrowaniem; skoro Twój syn tak bardzo lubi jeździć na deskorolce, nie powinieneś słyszeć żadnych skarg, jeśli będzie musiał powtarzać jakąś sztuczkę.

Zejdź niżej, aby dodać dynamiki ujęciom akcji.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Andrew James

"Bezpieczny przesuw. ekspozycji" jest przydatny, gdy fotografujesz szybko poruszające się obiekty

Zabezpiecz się

P Mój Canon EOS 5D ma ustawienie zwane "Przesunięcie bezpieczeństwa ekspozycji". Z tego co wiem, jest to coś związanego z korektą ekspozycji. Czy możesz wyjaśnić jak to działa?

O Tę funkcję możesz mieć włączoną lub wyłączoną w menu aparatu, więc nie jest to opcja, która musi być używana. Zasadniczo jest to funkcja, która automatycznie zmienia ustawienie ekspozycji, jeśli w czasie fotografowania pomiar światła aparatu wykryje, że zdjęcie będzie prześwietlone lub niedoświetlone, ponieważ prawidłowa ekspozycja jest poza zakresem ustawień aparatu. Aparat zawsze poinformuje Cię, jeśli odczyt ze światłomierza wykracza poza aktualne parametry ekspozycji, ale nie zawsze jest to oczywiste. Po włączeniu funkcji "Przesunięcie bezpieczeństwa ekspozycji" (Safety Shift) można mieć pewność, że ekspozycja zostanie przekonfigurowana podczas fotografowania z priorytetem migawki (S lub Tv na pokrętle trybu pracy) lub priorytetem przysłony (A lub Av). Można też wybrać ustawienie powiązane z ISO, które zamiast zmieniać czas otwarcia migawki i przysłonę, zmienia ISO, aby uzyskać prawidłową ekspozycję. "Safety Shift" jest jednym z tych ustawień, o których się zapomina. Z reguły z niego nie korzystam: Wolę pilnować ustawień ekspozycji i samodzielnie podejmować decyzje, co zrobić, gdy pożądana przeze mnie ekspozycja nie jest możliwa do uzyskania. Jednakże, w przypadku pracy w bardzo zmiennych warunkach z szybko poruszającym się obiektem, może to być wartościowa opcja.

Ostry pejzaż

P Kiedy używam mojego szerokokątnego obiektywu do fotografowania krajobrazów, jestem zdezorientowany, gdzie ustawić ostrość - na główny punkt zainteresowania, czy na coś innego?

O Z reguły na pierwszym planie sceny krajobrazowej uchwyconej szerokokątnym obiektywem znajduje się dużo elementów, które mają prowadzić wzrok do reszty obrazu. Może się zdarzyć, że główny punkt zainteresowania, coś takiego jak drzewo lub budynek, jest dość daleko w głębi sceny: gdybyś miał skupić się na nim, wiele elementów pierwszego planu mogłoby nie być wystarczająco ostre. Dlatego w przypadku tego typu zdjęć należy określić punkt hiperfokalny: miejsce w kadrze, które po ustawieniu ostrości daje maksymalną ostrość zarówno za, jak i przed nim. To, jak bardzo ta strefa ostrości rozciąga się na głębokość kadru, zależy od wybranej przez Ciebie przysłony. W przypadku krajobrazu należy użyć wąskiej przysłony, takiej jak f/11 lub f/16, aby zmaksymalizować głębię ostrości. Możesz zaopatrzyć się w aplikacje na smartfona, które wskażą Ci w dokładnych pomiarach, gdzie znajduje się punkt hiperfokalnej odległości dla danego obiektywu i używanej przysłony; ale jeśli nie zależy Ci na aż takiej precyzji, wybierz punkt ostrości mniej więcej w jednej trzeciej sceny, a następnie skorzystaj z podglądu głębi ostrości, aby ocenić, czy ostrość jest wystarczająca; możesz też po prostu wykonać kilka zdjęć testowych i sprawdzić, czy ostrość rozciąga się wystarczająco daleko na obrazie. Jeśli tak nie jest, zmień nieznacznie punkt ostrości, wykonaj ponownie zdjęcia i ponownie oceń rezultaty.

Jest kilka sposobów na łatwe uchwycenie większej głębi sceny.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Ratowanie zdjęcia

Popraw błędną ekspozcję

To ujęcie przygotowywania marmolady ma dwa główne problemy. Talerz z obierkami jest zbyt jasny, ponieważ znajduje się bezpośrednio w świetle, podczas gdy nasz obiekt i tło są w cieniu, przez co utracone zostały szczegóły. Na początek używam narzędzia Kadrowanie i Obrót, aby wyrównać ujęcie, używając słoików z marmoladą w tle jako punktu odniesienia 1. Teraz mogę rozjaśnić cały obraz 2, przesuwając suwak Shadows (Cienie) w panelu Basic do +60. Jest to w zasadzie więcej, niż potrzebuję, ale później ponownie przyciemnię niektóre z cieni. Kluczowym obszarem jest twarz, więc podnoszę cienie do momentu, aż szczegóły staną się bardziej widoczne. Przy pomocy pędzla korekcyjnego zmniejszam jasność talerza z pomarańczami 3, przesuwając suwak Highlights (Światła) w lewo. Obraz jest również nieco zbyt chłodny, ale można temu łatwo zaradzić, zwiększając temperaturę. Na koniec wybieram filtr radialny i rysuję obszar nad twarzą obiektu. 4 Upewniając się, że pole Invert (Odwróć) jest zaznaczone, ustawiam Feather na około 70, a następnie cofam Shadows (Cienie), aby ponownie subtelnie przyciemnić tło, co pomoże wyróżnić obiekt.

Wkręć się

P W nakładkach kadrowania w Lightroomie jest jedna, której nie rozumiem, o nazwie Golden Spiral. Kiedy jej używać?

O Golden Spiral, czyli Złota spirala jest zasadniczo wskazówką kompozycyjną, która naśladuje naturalne spirale logarytmiczne, tak często występujące w przyrodzie. Jej użycie może pomóc w stworzeniu pewnej równowagi na zdjęciu, podobnie jak w przypadku reguły trójpodziału. Jak wszystkie zasady kompozycji, najlepiej jest myśleć o niej jako o pomocnym przewodniku, a nie ścisłej regule, której trzeba się trzymać. W przypadku siatki spiralnej chodzi o to, aby umieścić punkt zainteresowania w najmniejszym obszarze spirali; reszta "krzywej" tworzy przestrzeń na zdjęciu. Od czasu do czasu używam jej do portretów środowiskowych, jak ten poniżej. Możesz zmienić orientację spirali podczas kadrowania, trzymając wciśnięty klawisz Shift i naciskając literę O.

Zaprzyjaźnij się z monopodem

P Trudno mi utrzymać stabilnie mój teleobiektyw, a statyw mi przeszkadza. Czy wystarczy po prostu podnieść czułość ISO i zastosować krótszy czas?

O Uzyskanie wystarczająco krótkiego czasu otwarcia migawki jest z pewnością istotne i pomoże zapobiec drganiom aparatu, ale sugerowałbym również, abyś wypróbował monopod. W odróżnieniu od statywu, monopod nie będzie przeszkadzał innym osobom, a przyjmie na siebie ciężar długiego obiektywu i pozwoli na fotografowanie z dłuższymi czasami otwarcia migawki. Aby uzyskać dodatkową elastyczność pozycjonowania, możesz również użyć głowicy kulowej. Powyższe zdjęcie tygrysa zostało zrobione w ten sposób. Monopod pozwolił mi pewnie fotografować z czasem 1/125 s bez obawy o poruszenie aparatu.

Własne światło

P Mam dostęp do starego, na wpół opuszczonego budynku, ale w środku jest dość ciemno - jak oświetlić wnętrze?

O Jeśli jest naturalne światło wpadające przez okno lub drzwi, będziesz zaskoczony, jak wiele można zdziałać z aparatem na statywie i używając długich ekspozycji. Jeśli jednak musisz wnętrze doświetlić, rozważ malowanie światłem poprzez manualny błysk lub światło latarki w miejscach, które chcesz oświetlić podczas dłuższej ekspozycji. Trzeba będzie poeksperymentować, aby uzyskać równowagę; pamiętaj, kluczem jest doświetlenie, ale nie przytłoczenie światłem sceny. Chcesz przecież zachować wrażenie ciemnego, opuszczonego miejsca, aby zdjęcie miało nastrój i atmosferę, a nie było równomiernie oświetlone.

Malowanie światłem może rozjaśnić zbyt ciemne wnętrze

eprasa.pl 3ae9cf8418

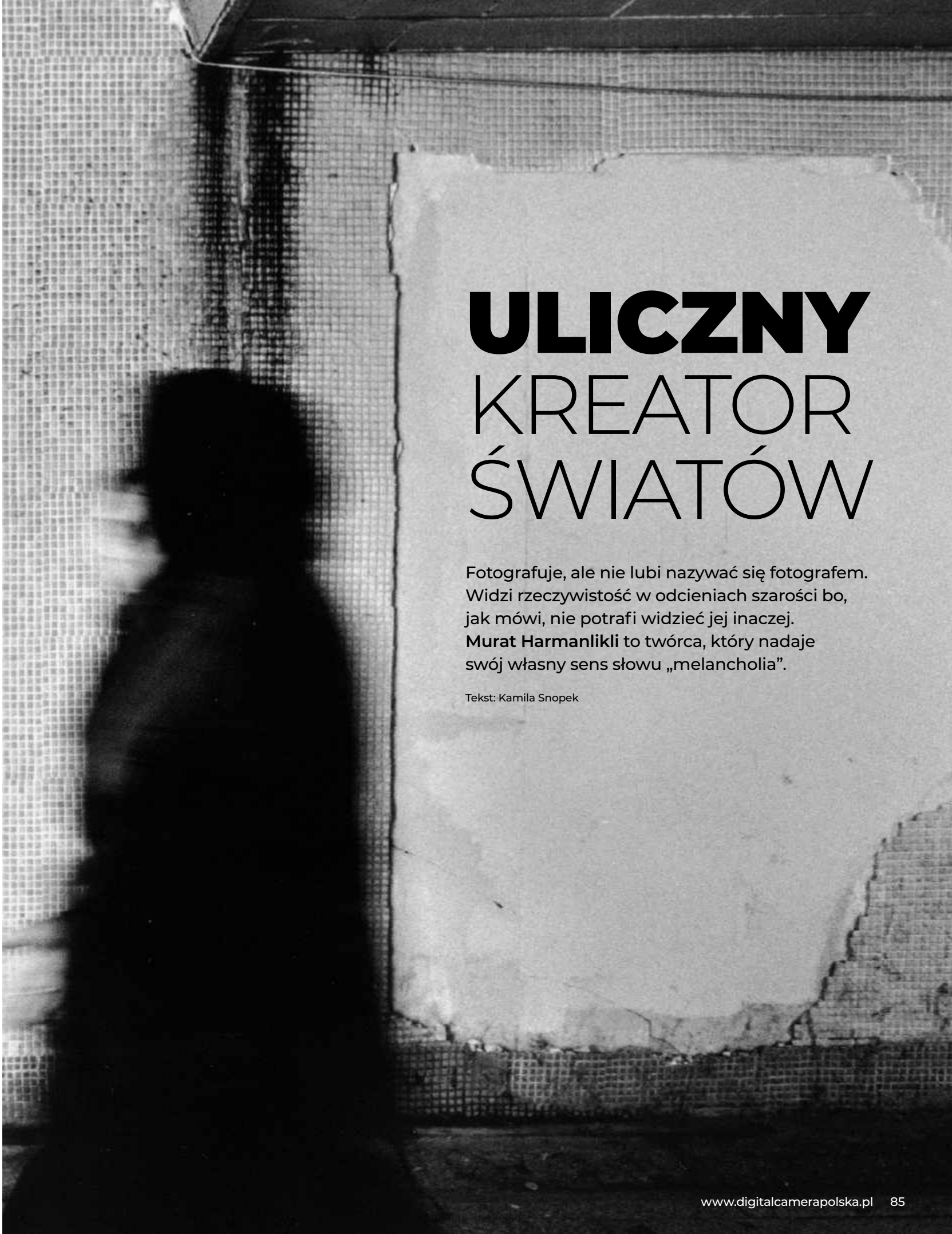

ULICZNY KREATOR ŚWIATÓW

Fotografuje, ale nie lubi nazywać się fotografem. Widzi rzeczywistość w odcieniach szarości bo, jak mówi, nie potrafi widzieć jej inaczej. **Murat Harmanlikli** to twórca, który nadaje swój własny sens słowu „melancholia".

Tekst: Kamila Snopek

U źródeł fotografii Murata Harmanliklego na pierwszy rzut oka wydaje się leżeć paradoks. Przepych osmańskiej architektury, lepki smak baklawy, chaos bazarów, kalejdoskop kolorów znanych choćby ze stambulskiej serii zdjęć Alexa Webba - te wszystkie skojarzenia turecki autor przekreśla jednym ruchem. Jego Turcja jest inna, sprowadzona do czerni i bieli, wyciszona, traci kontury i może stać się każdym innym miejscem na ziemi. „Staram się tworzyć obrazy wyjęte z czasu i przestrzeni" - opowiada Harmanlikli. „Dlatego nie pojawiają się na nich charakterystyczne elementy krajobrazu i współczesności, jak samochody i telefony. Gdyby na zdjęciu wystąpił obiekt charakterystyczny dla Stambułu czy Warszawy, grałby rolę drugoplanową. To nie Stambuł i nie Warszawa są w fotografii najważniejsze" - dodaje.

Jak bezpański pies

Nie ma dnia, by Murat Harmanlikli wyszedł z domu bez aparatu. Zwykle wybiera niewielki model, z przypiętym ulubionym obiektywem; dzięki temu nie dźwiga ciężkiego sprzętu i może pracować dyskretnie, bez zwracania uwagi przechodniów. Gdy realizuje dłuższy projekt, wyrusza z gotowymi pomysłami na kadry, jednocześnie mając otwarte oczy na wszystko, co może się wydarzyć. Czy w rodzinnym Izmirze, czy w Stambule (który nazywa jednym z najlepszych plenerów do uprawiania miejskiej fotografii ulicznej), czy w innym miejscu, w jakim się znajdzie, przyciąga go tłum. Jak mówi, wśród ludzi może stać się niewidzialny, a próba organizacji dynamicznie zmieniających się elementów ulicznego chaosu stanowi fotograficzne wyzwanie, które daje mu wiele satysfakcji. Pytany o swój styl pracy, Harmanlikli przytacza w wywiadach dwie figury: bezpańskiego psa krążącego po ulicach bez konkretnego celu oraz spopularyzowanego przez poezję Charlesa Baudelaire'a XIX-wiecznego „flâneura", miejskiego wędrowca, obserwatora i krytyka współczesnego sposobu życia.

> Jego Turcja jest inna, sprowadzona do czerni i bieli, wyciszona, traci kontury

Kapitan Nemo i zapach limonki

Turecki autor często podkreśla, że jego wyobraźnia i sposób postrzegania rzeczywistości, z których czerpie jako fotograf, kształtowały się i kształtują pod wpływem poznanych dzieł literatury i filmu. Wymienia „Dwadzieścia tysięcy mil podmorskiej żeglugi" Verne'a, pochłaniane w dzieciństwie w cieniu ogrodu pachnącego kwitnącym drzewem limonki, i innych klasyków powieści przygodowej; wspomina poetów - wśród nich Baudelaire'a i Rumiego - oraz

eprasa.pl 3ae9cf8418

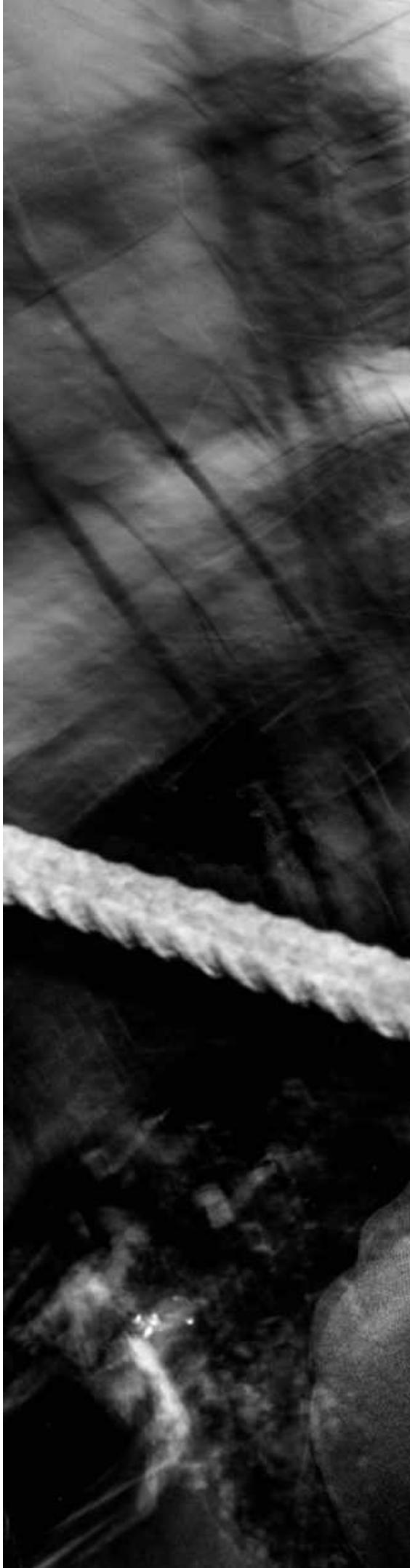

W swojej twórczości dotyka tematu samotności, z którą, jak twierdzi, od zawsze łączy go „specyficzna relacja”

eprasa.pl 3ae9cf8418

prozaików: Borgesa i wreszcie Dostojewskiego, patrona jednego z własnych cyklów fotograficznych. Harmanliklego fascynuje także kino, a wśród nazwisk inspirujących go twórców na pierwszy plan wysuwa się jedno: Kieślowski. O tym, co podziwia w twórczości Polaka, mógłby pewnie rozmawiać godzinami: umiejętność kreowania postaci o rzadko spotykanej psychologicznej głębi, dbałość o detal, perfekcję w opanowaniu reżyserskiej sztuki i prostotę. „Najważniejsze jest jednak coś innego" - opowiada. „To, co jego filmy szepczą mi do ucha, to, co pokazuje mi ich poezja, i to, do zadania jakich pytań zmusza mnie ich filozofia. Kieślowski wraz z kilkoma innymi twórcami miał wpływ nie tylko na moją fotografię, ale także na sposób, w jaki patrzę na życie".

Obcy, jak my

W swojej twórczości Harmanlikli dotyka tematu samotności, z którą, jak twierdzi, od zawsze łączy go „specyficzna relacja". Miasto z jego fotografii zaludniają pojedynczy przechodnie i zapatrzeni w szybę pasażerowie, bohaterowie cyklu *Passengers - Strangers*. Zdania zapożyczone od Fiodora Dostojewskiego: „A jeżeli nie ma się do kogo zwrócić, jeżeli nie ma dokąd pójść?! Przecież musi być tak, żeby każdy człowiek miał dokąd pójść", były zalążkiem projektu realizowanego przez jeden zimowy miesiąc w godzinach szczytu. „Stałem na przystanku autobusowym i przechadzałem się wzdłuż tłumu w czarnych płaszczach, patrzyłem na ludzi i emocje rysujące się na ich twarzach. Wszyscy ci ludzie byli razem, jeden tuż obok drugiego, równocześnie sprawiając wrażenie bardzo dalekich i wyobcowanych" - wspomina fotograf. „Wyglądali tak, jakby chcieli uciec od samotności i dotrzeć do miejsca lub osoby, która ich przed nią ochroni".

Kolor zostawiłem na później

Turecki fotograf posługuje się przede wszystkim czarnobielą, nie ucieka od eksperymentów formalnych, szuka cieni, odbić, nieostrości, sięga po mocny kontrast. Wybiera środki wyrazu, które najlepiej opisują świat wyobrażony, za każdym razem na nowo powstający w jego głowie. „Krążąc po mieście, mogę poczuć duszę i sens ulicy" - tłumaczy Harmanlikli. „Dźwięk okrętowej syreny i opon na mokrym od deszczu asfalcie, zapach morza i wilgotna woń starego mieszkania…

eprasa.pl 3ae9cf8418

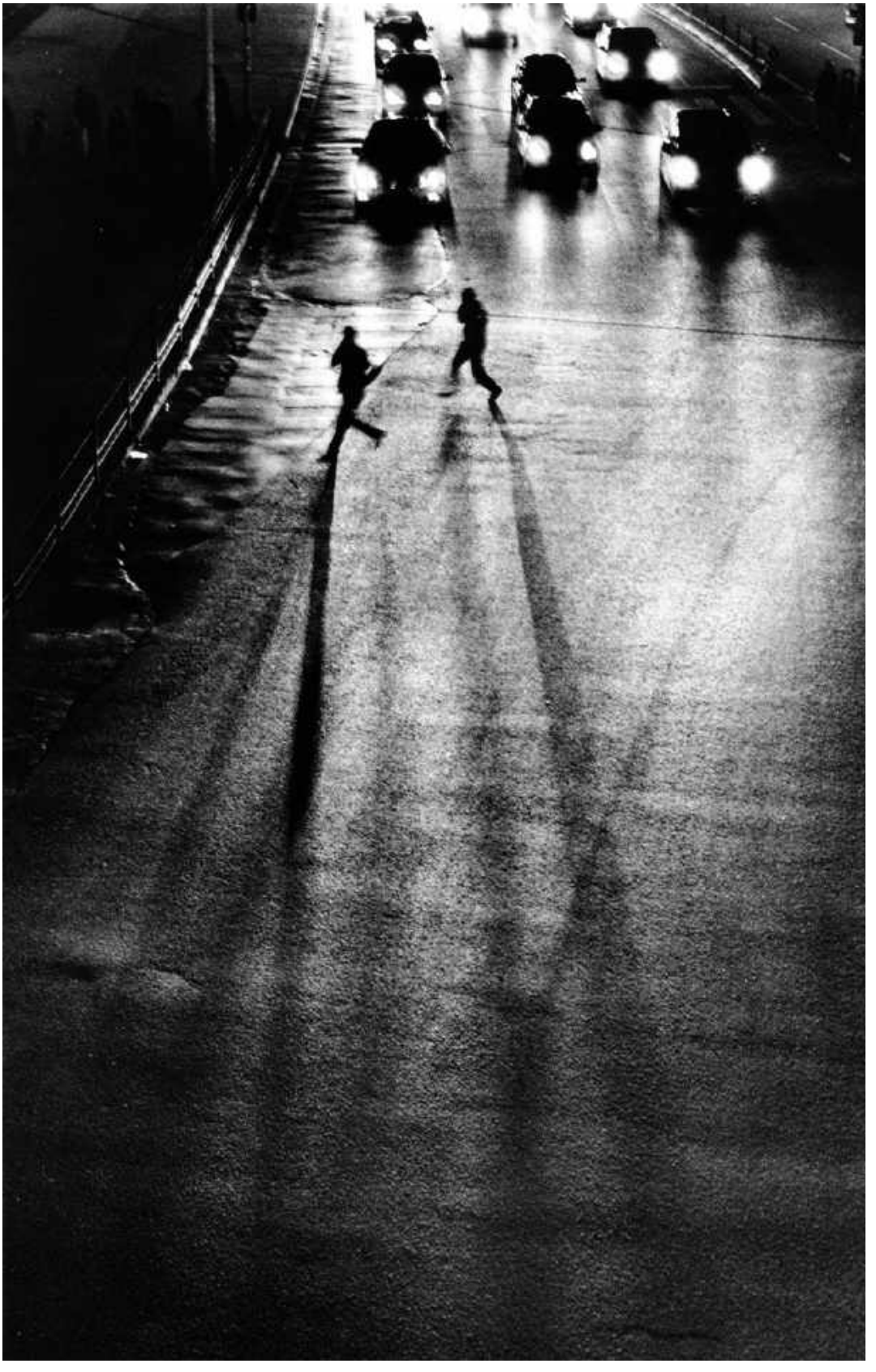

Kieślowski miał wpływ nie tylko na moją fotografię, ale także na sposób, w jaki patrzę na życie

eprasa.pl 3ae9cf8418

Murat Harmanlikli

Fotograf uliczny, pochodzi z Turcji. Mieszka i pracuje w Kocaeli. Fotografią interesuję się od 20 lat. Na „cyfrę" przesiadł się dopiero w 2016 roku, ale nadal fotografuje tylko w czerni i bieli. Jak mówi, pozwala mu to lepiej wyrazić siebie. „Uwielbiam szwendać się po ulicach jak zbłąkany pies. Wtapiając się w tłum, wśród ludzi ukrywam się i gubię. Pędzony przez masę, czuję duszę i zmysł ulicy. Myślę, że jest to najlepsze podsumowanie mojej fotografii".

Ig: murat.harmanlikli

Wciąż kocham swojego Canona A1 i nie rezygnuję zupełnie z aparatów analogowych

Te elementy sprawiają, że czuję się, jakbym był częścią poematu. Przełożyć mój sposób widzenia na język obrazu: to jedyne, do czego służy mi fotografia".

Przez lata ulubione narzędzie Harmanliklego stanowiły czarno-biała klisza i aparat analogowy (pierwszym był, ciekawostka, Zenit 122 kupiony na straganie w Izmirze na początku studiów). Rezygnację z koloru dyktowały wówczas z jednej strony względy praktyczne, z drugiej - preferowana przez fotografa estetyka, lepiej oddająca wpisaną w jego twórczość melancholię. Jak twierdzi Murat, powołując się na Elliotta Erwitta, w przypadku obrazu pozbawionego barw odbiorca jest skłonny skoncentrować się na jego wymowie i przekazie emocjonalnym. Natomiast obraz kolorowy ma ze swej natury charakter przede wszystkim deskryptywny. „Nie potrafię myśleć w kolorze" - przyznaje fotograf, ale zapytany o kilka barwnych zdjęć opublikowanych w ostatnim czasie na Instagramie, deklaruje, że w przyszłości planuje stworzyć serię prac w zdesaturowanej kolorystyce.

Jeżeli chodzi o technikę, od 2016 roku Harmanlikli posługuje się aparatem cyfrowym. Rosnące w górę ceny papieru i ciemniowej chemii, mimo miłości do tradycyjnego procesu analogowego, zmusiły go do „dotrzymania kroku zachodzącym zmianom". „Wciąż kocham swojego Canona A1 i nie rezygnuję zupełnie z aparatów analogowych. Od czasu do czasu używam ich i swojej ciemni" - zaznacza.

Pandemia i co dalej

Pytany o realia pracy fotografa w okresie pandemii, Murat Harmanlikli przyznaje, że okoliczności zmusiły go do zawieszenia działalności; nie prowadzi również zajęć dla swoich studentów. „Paradoksalnie nie jest to dla mnie duży problem" - mówi. „Gdy fotografowałem przy pomocy aparatów analogowych, w okresie letnim zazwyczaj pozwalałem sobie na cztery-pięć miesięcy przerwy, bo uwielbiam fotografować podczas „mrocznej" pogody".

Co zamierza zrobić później? „Mam w głowie projekt książki"- odpowiada. „Wcześniej zdarzało mi się pisać krótsze lub dłuższe opowiadania. Chcę połączyć kilka z nich z moimi zdjęciami i umieścić w książce. Rodzaju powieści fotograficznej".

eprasa.pl 3ae9cf8418

OPAL

FOTOCERAMIKA

Firma europejska
numer 1 w Polsce

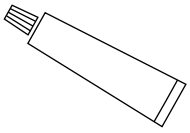

do każdego
zdjęcia kolorowego
silikon montażowy
GRATIS

ZDJĘCIA 7x10 netto

kolor 49 zł
czarno-białe 19 zł

ul. Lema 12, 20–446 Lublin

+48 81 744 99 00

www.opal.lublin.pl

OPAL

eprasa.pl 3ae9cf8418

strefa sprzętu

Gorące premiery / Testy i opinie / Porady dla kupujących

Testy publikowane przez Digital Camera Polska są wykonywane przez jednych z najbardziej doświadczonych redaktorów i fotografów. To oznacza, że opiniom tym możesz bezsprzecznie ufać.

Wyznajemy zasadę, że najlepszym sposobem, aby dobrze przetestować produkt, jest wykorzystanie go zgodnie z przeznaczeniem. W praktyce polega to na tym, że testowany sprzęt – w plenerze lub w studiu – sprawdzany jest głównie pod kątem tego, czy poradzi sobie w sytuacjach, do których został przeznaczony. Pomiary laboratoryjne nie powiedzą wszystkiego o aparacie czy obiektywie. Jednak to świetny sposób, aby dokonać miarodajnego porównania i przeanalizować wnioski z testu praktycznego. Bardziej obszerne opisy prezentowanego sprzętu, wykresy oraz zdjęcia tablic testowych i przykładowe fotografie można obejrzeć w pełnej rozdzielczości na stronie **www.fotopolis.pl.**

96
Fujifilm GFX 100S
100 milionów w małym body, po raz pierwszy!

100
Filtry szare
Testujemy cztery zestawy popularnych filtrów ND

Nasze nagrody

Digital Camera – NAJLEPSZY W TEŚCIE – Dla najlepszego modelu w teście grupowym

Digital Camera – JAKOŚĆ/CENA – Dla produktu o dobrym stosunku jakości do ceny

Digital Camera – ZŁOTA NAGRODA – Dla produktu, który uzyskał ocenę 5 gwiazdek

Digital Camera – INNOWACYJNY PRODUKT – Dla innowacyjnego urządzenia lub funkcji

Digital Camera – WYBÓR REDAKCJI – Dla produktu zasługującego na duże uznanie

Czytaj więcej na **www.fotopolis.pl**

Fujifilm GFX 100S

WWW.FUJIFILM.PL 26 999 ZŁ (BODY)

Średnioformatowe 100 milionów w poręcznym i szybkim body? Brzmi jak spełnienie marzeń? Taki aparat w końcu powstał, a my mieliśmy go już w rękach!

Prawdę mówiąc GFX 100S to aparat, którego można było się spodziewać już w dniu premiery modelu GFX 100 - Fujifilm od lat stosuje w końcu taktykę budowania korpusów o różnej ergonomii, wokół tego samego sensora (GFX 50S i 50R czy kolejne generacje X-T i X-Pro). Powstał więc aparat, który wymiarami i wagą nie odstaje od pełnoklatkowej lustrzanki, oferując przy tym rozdzielczość zarezerwowaną dotychczas dla aparatów, które znajdowały się najwyżej na wyposażeniu dużych studiów i domów produkcyjnych. I to za ułamek ich ceny. Producent obiecuje też ergonomię i szybkość pracy, nieznaną dotychczas w tym segmencie. Czy jest tak faktycznie?

Budowa i wykonanie

Nowy model to zupełnie inny koncept niż GFX 100. Mniejszy o 30% i lżejszy aż o pół kilograma korpus ma być bardziej poręczną konstrukcją nie tylko do studia, ale też do pracy w plenerze, o czym świadczą chociażby uszczelnienia, których nie miała pierwsza „setka".
Trzeba przyznać, że GFX 100S jest naprawdę wygodny - leży w dłoni tak, jak powinien. Korpus aparatu jest nieco pękaty, zwłaszcza w porównaniu z chudziutkim Hasselbladem X1D II, ale specjalnie mu to nie szkodzi. Uchwyt jest może nieco za płytki, ale na tyle wysoki, by wygodnie zawinąć na nim wszystkie palce. Jest też świetnie wyprofilowany, z wyraźnym wgłębieniem na palec wskazujący i pokryty miękką, drobno fakturowaną gumą. O komforcie pracy przesądza jednak tylny, mocno uwydatniony profil, który pozwala bardzo pewnie oprzeć kciuk. Magnezowy korpus sam w sobie jest też stosunkowo lekki.

GFX 100 vs GFX 100S - czym się różnią?

Przy wyraźnych różnicach w budowie, oba modele dzielą kluczowe punkty specyfikacji. Ten sam sensor 102 Mp CMOS (43,8 × 32,9 mm), ten sam procesor, tryb seryjny 5 kl./s i filmowy 4K 30 kl./s, a także system AF oparty o detekcję fazy. Stabilizacja sensora (IBIS) ma być teraz nawet jeszcze wydajniejsza (do 6 EV). Oszczędności poszukano tam, gdzie zwykle - nowa „eska" otrzymała tańszy wizjer z GFX 50R, czyli wciąż świetny panel OLED o rozdzielczości 3,69 Mp i powiększeniu 0.77x (5.76 Mp, x0.86 w GFX 100), a także baterię o mniejszej pojemności. Największą różnicę stanowi jednak cena - ustalona w dniu premiery na 26 999 zł sprawia, że jest o połowę tańszy od GFX 100 (53 499 zł).

eprasa.pl 3ae9cf8418

Obsługę w znacznym stopniu załatwia świetny, wygodnie umieszczony joystick z nową, ostrą fakturą i dotykowy ekran LCD

Górny wyświetlacz jest duży i klarowny, przyda się podczas pracy w słabym świetle

890 g to dokładnie tyle ile waży Canon EOS 5D Mark IV i 200 g więcej od malutkiego bezlusterkowca Sony A7R IV. Nie mamy też żadnych zastrzeżeń do jakości wykonania. Obudowa jest zwarta, mechanizm odchylanego w dwóch płaszczyznach ekranu LCD sztywny, a przyciski i pokrętła odpowiednio twarde i precyzyjne. Nie brakowało nam też kierunkowego nawigatora, z którego jak się wydaje, Fujifilm zrezygnowało już na dobre.

Obsługa

Obsługę w znacznym stopniu załatwia świetny, wygodnie umieszczony joystick z nową, ostrą fakturą i dotykowy ekran LCD. W trakcie fotografowania wystarczają nam dwa „wciskalne" pokrętła. Lepiej z pewnością można było wykorzystać górną ściankę. Duży monochromatyczny wyświetlacz pomocniczy wygląda profesjonalnie, ale w dobie cyfrowych wizjerów, które mogą wyświetlać absolutnie wszystko, wydaje się zbędny. Zdecydowanie bardziej przydałoby się w tym miejscu fizyczne pokrętło ekspozycji - praktycznie niewyczuwalny w rękawiczkach

Dotykowy ekran, jak zwykle w Fujifilm. odchyla się w dwóch płaszczyznach

przycisk kompensacji umieszczony obok spustu, to małe nieporozumienie. Mało wygodne są też dwa nieoznakowane przyciski umieszczone na prawo od górnego wyświetlacza. O ile do pierwszego (od spustu) sięgamy jeszcze względnie naturalnie, drugi wymaga już pewnej gimnastyki. Poza tym zastrzeżeń brak. Plus za dedykowany przełącznik trybu filmowego, przycisk AF-ON i dodatkowy przycisk funkcyjny obok bagnetu, który łatwo znajdujemy środkowym palcem prawej dłoni.

Szybkość i wydajność

GFX 100S sprawia, że wolna praca przestaje być przywilejem średniego formatu. Aparat startuje błyskawicznie i dosłownie w momencie gotowy jest do zapisania pierwszego zdjęcia. W dobrych warunkach oświetleniowych z powodzeniem można by go stosować nawet w reportażu, a już na pewno polubią go dokumentaliści.

Szybko zapominamy też, że mamy do czynienia z aparatem, który rejestruje zdjęcia 100 Mp. Sprawność z jaką buforuje pliki, szybkość AF, wybudzanie z uśpienia, podgląd zdjęć w 100% – wszystkie procesy odbywają bez zbędnej zwłoki. Co ważne, pierwsze testy pokazują, że prawdopodobnie nie występuje też shutter lag, czyli dość częste w tym segmencie opóźnienie migawki. Nieco lepiej skalibrowany mógłby być jedynie czujnik oka, by aparat szybciej przekazywał obraz do wizjera.

Najbardziej ciekawił nas oczywiście system AF, który zdaniem producenta ma już dorównywać rywalom z mniejszą matrycą. System, podobnie jak w GFX 100, oparto na detekcji fazy (3,78 Mp), ale z obiektywem 45 mm f/2,8 pomiar zachowuje się jak typowa detekcja kontrastu, która przeszukuje zakres i stopniowo go zawęża. Jest szybki i celny, ale z pewnością nie są to wyniki porównywalne z osiągami najszybszych pełnych klatek. Potwierdza się za to wysoka czułość AF w słabym świetle (do -5,5 EV z obiektywem GF 80 mm f/1,7). W półmroku aparat ostrzy wolno, ale skutecznie.

Tryb seryjny nie jest w tym aparacie najważniejszy, ale biorąc pod uwagę rozdzielczość matrycy, wynik 5 kl./s trzeba uznać za całkiem przyzwoity (2,5 kl./s w Hasselblad X1D II, 3 kl./s w GFX 50R). Nam udało się osiągać nawet 5,5 kl./s, nieźle wypada też bufor aparatu, który zanim się zatkał, pomieścił 26 skompresowanych RAW-ów i 78 plików JPEG Super Fine. Czyli również więcej niż deklaruje producent (do testu użyliśmy karty Sony SDXC U-3 II z zapisem do 299 MB/s). Przesadnie duże nie są też

eprasa.pl 3ae9cf8418

Mimo tak dużej rozdzielczości udało się utrzymać w ryzach zaszumienie i aż do ISO 12 800 zdjęcia wydają się bardzo czyste

same pliki. Zdjęcia zapisane jako JPEG w najwyższej jakości ważą od 40 do 60 MB, a 100-milionowe RAW-y z bezstratną kompresją od 100 do ok. 140 MB. Niemniej przesiadając się na ten korpus trzeba mieć w głowie kolejne wydatki na przechowywanie i dostosowanie workflow edycyjnego.

Wreszcie system IBIS. Skuteczne fizyczne stabilizowanie dużego sensora nie jest proste, a jeśli jego rozdzielczość sięga 100 Mp wyzwanie staje się podwójne. Fujifilm sprostało mu chyba całkiem dobrze, bo 100% ostrych zdjęć przy 1/10 s i nadal 70% przy 1/5 s to wynik bardzo przyzwoity. Dokładne osiągi sprawdzimy gdy aparat trafi do nas na pełny test, bo trzeba pamiętać, że to wynik dla obiektywu 45 mm (36 mm dla pełnej klatki), ciekawi jesteśmy jak radzi sobie w połączeniu z dłuższymi ogniskowymi.

Zagadką pozostaje elektroniczna migawka (do 1/16 000 s), na którą jesteśmy skazani, jeśli chcemy korzystać z jasnej optyki w mocnym słońcu, czy też po prostu skrócić czas przekraczając graniczne dla migawki mechanicznej 1/4000 s. Rolling shutter jest potężny a linie na zdjęciach zaczynają „tańczyć". Jej użyteczność, póki co, stoi więc pod znakiem zapytania.

Ale największe zaskoczenie to bateria! Zastosowany w "S-ce" akumulator NP-W235 2200 mAh miał być słabszy niż w GFX100 i wystarczyć maksymalnie na 460 zdjęć. Tymczasem nam udało się zapisać ich przeszło 1300, z czego 600 zrobiliśmy na mrozie a ostatnich 300 już na jednej kresce i czerwonym alercie. I nawet gdy aparat odmawiał już pracy, wystarczyło go wyłączyć i włączyć, by wykonać kolejną serię 6-8 ujęć. Taki zabieg powtórzyliśmy jeszcze kilkukrotnie. "Długa końcówka" to cenna zaleta, bo czasem naprawdę ratuje sytuację.

Jakość zdjęć z GFX100S nie zawodzi

Aparat dzieli sensor z GFX100 a ten oceniany był bardzo wysoko. Mimo tak dużej rozdzielczości udało się utrzymać w ryzach zaszumienie i aż do ISO 12 800 zdjęcia wydają się bardzo czyste. Świetnie wyglądają też kolory, oraz automatyczny balans bieli, który nie dał się oszukać ani na śniegu (tu również punktuje pomiar światła) ani w mieszanym neonowym świetle. Obszerną galerię zdjęć przykładowych, a także paczkę oryginalnych plików RAW do samodzielnej oceny jakości obrazu, znajdziecie oczywiście na www.fotopolis.pl

Po co komu 100 megapikseli?

Dyskusja na ten temat rozkręca się na nowo za każdym razem, gdy przekraczana jest kolejna granica a na rynku pojawia się sensor o jeszcze większej rozdzielczości. Na pewno dla każdego, kogo na ten aparat stać. A na poważnie - do krajobrazu, by zachwycać szczegółowością dużych wydruków. Do digitalizacji dzieł sztuki i technicznych dokumentacji, bo w tych dziedzinach odwzorowanie detalu ma kluczowe znaczenie.

Z pewnością do fotografii reklamowej, by klient mógł swobodnie docinać

eprasa.pl 3ae9cf8418

Duży wizjer, precyzyjny joistick i mocne podparcie dla kciuka sprawiają, że X100S jest wyjątkowo wygodny

Fujifilm GFX 100S to całkiem zgrabne 100 milionów

zdjęcia do każdego formatu banera i billboardu. Wreszcie dla artysty, który już w momencie wykonywania zdjęcia wie, że w galerii zdjęcia będą eksponowane w formacie 2 na 3 metry. Fujifilm GFX 100S nie jest (przynajmniej domyślnie) aparatem dla fotografa, który żyje z reportażu i z każdego zlecenia przynosi 1000-2000 zdjęć. Prawdopodobnie znajdzie się też w niejednej torbie „ślubniaka", ale raczej jako uzupełnienie - aparat którym zrobi tych kilkadziesiąt spokojnych kadrów w plenerze ze średnioformatową plastyką obrazu.

Nie podzielam też obaw komentatorów, którzy zwracają uwagę na skromną szklarnię - w systemie pojawiła się właśnie pierwsza, i zapewne nie ostatnia, bardzo jasna stałka (GF 80 mm f/1,7) a kluczem może okazać się to jak z aparatu korzystają użytkownicy Fujifilm GFX 50R - bo jeśli sensor można pokryć niemal każdym obiektywem pełnoklatkowym, możliwości wydają się nieograniczone.

Wygląda na to, że GFX 100S to aparat naprawdę udany. To ogromne możliwości bez typowych dla średniego formatu ograniczeń, a cena sprawia, że będzie on w zasięgu znacznie szerszej grupy zawodowych fotografów niż poprzedni model GFX 100.

Maciej Zieliński

SPECYFIKACJA

Matryca: 102 Mp; BSI-CMOS; 44x33 mm (średni format) **Procesor:** X-Processor 4 **Wideo:** 4K/30p **Czułość ISO:** 100-12 800 (50-102 400) **Tryb seryjny:** 5 kl./s **Autofokus:** hybrydowy (detekcja fazy + kontrastu) **Migawka:** 60 min - 1/4000 s (1/16000 s w trybie mig. elektroniczne) **Ekran:** 3,2-calowy, obracany, dotykowy, 2,36 Mp **Wizjer:** OLED; 3,69 Mp; 0,77x **Wymiary:** 150 x 104,2 x 87,2 mm **Pamięć:** 2 sloty SD/SDHC/SDXC (UHS-I, UHS-II, V90) **Waga:** 900 g **Bateria:** akumulator Li-ion NP-W235

eprasa.pl 3ae9cf8418

Filtry ND

Szukamy najlepszego zestawu filtrów, które odmienią Twoje zdjęcia krajobrazowe

Filtry fotograficzne o neutralnej gęstości są niezwykle uniwersalne i umożliwiają tworzenie efektów, które są trudne lub niemożliwe do uzyskania na komputerze. Filtry 2-stopniowe i 3-stopniowe są popularne ze względu na możliwość stosowania szerokich przysłon w mocnym świetle, dzięki czemu można uzyskać dużą głębię ostrości bez prześwietlenia sceny spowodowanego ograniczeniami najkrótszego czasu migawki. Filtry 6 i 10 - stopniowe są na tyle gęste, że dają możliwość fotografowania z długim czasem naświetlania nawet w jasny, słoneczny dzień. Na przykład, gdy przysłona o wartości f/16 przy ISO 100 daje czas otwarcia migawki 1/30 s, filtr 6-stopniowy wydłuży ekspozycję do dwóch sekund, a filtr 10-stopniowy aż do 30 s. Filtry ND o dużej mocy są stosowane najczęściej do nadawania mlecznej gładkości płynącej wodzie. Równie dobrze radzą sobie z wygładzaniem wzburzonej powierzchni rzek czy rozmywaniem na niebie chmur. Można ich nawet użyć do rozmycia przechodniów w tętniących życiem scenach na ulicach miast. Jedną z opcji jest użycie filtra ND o zmiennej gęstości. Są one oparte na dwóch elementach polaryzujących. Przekręcenie pierścienia regulacyjnego filtra powoduje obrót jednego elementu w stosunku do drugiego, umożliwiając uzyskanie efektu stopniowego zagęszczenia. Zazwyczaj można się spodziewać zakresu gęstości od około jednego do ośmiu stopni. Jednak jakość obrazu może być gorsza, dlatego nie ma nic lepszego niż najwyższej klasy filtr ND, który zapewnia stałą i niezawodną wydajność.

Zawodnicy

1	**Cokin** Nuances Extreme Full ND Filter Kit	od ok. 1300 zł
2	**Hoya** Pro ND Filter Kit	od ok. 400 zł
3	**Lee Filters** 100 Big Stopper	od ok. 500 zł
4	**SRB Photographic** Elite Bundle Kit	od ok. 440 zł

eprasa.pl 3ae9cf8418

Cokin Nuances Extreme Full ND Filter Kit

od ok. 1300 zł

Zupełnie nowy zestaw filtrów ND od znanego producenta, dostępny w różnych rozmiarach

www.cokin.com

Firma Cokin produkuje kwadratowe filtry i systemy filtrów od 1978 roku. Obecny asortyment wysokiej klasy filtrów Nuances Extreme wykonany jest z odpornego na wstrząsy, hartowanego szkła mineralnego, z nowym modelem 3 -stopniowego filtra ND8 w typowo kwadratowym kształcie.

Na bazie tej nowej oferty wprowadzono zestaw Full ND, który uzupełnia istniejące sześciostopniowe filtry ND64 oraz 10-stopniowe filtry ND1024 o tej samej jakości. Dostępne są trzy rozmiary: średni, duży i bardzo duży (lub P, Z-Pro i X-Pro w terminologii Cokin), o szerokościach odpowiednio 84 mm, 100 mm i 130 mm. Rozmiar, którego potrzebujesz, zależy w gruncie rzeczy od średnicy gwintu filtra Twojego obiektywu, ale Cokin zaleca wziąć pod uwagę także najkrótszą ogniskową obiektywu pełnoklatkowego - 24 mm (P), 22 mm (Z-Pro) i 18 mm (X-Pro), zakładając, że korzystasz z oryginalnego uchwytu Cokin Evo Filter Holder, który w rozmiarze Z-Pro kosztuje dodatkowe 490 zł. Uchwyt pozwala na umieszczenie w szeregu do trzech filtrów, choć można zredukować liczbę slotów. Pierścienie adaptacyjne kosztują około 90 zł, w różnych rozmiarach średnicy gwintu 49-95 mm.

Problem z używaniem kwadratowych filtrów o dużej gęstości w uchwytach polega na tym, że światło może przedostawać się wokół krawędzi i zaświetlać obraz. Aby temu zapobiec, większość filtrów ND o dużej gęstości posiada piankowe lub filcowe wyściółki wokół krawędzi. W tym zestawie, Cokin zastosował wyściółkę w uchwycie filtra, co oznacza, że trzeba uważać, aby utrzymać go w czystości, gdyż w przeciwnym razie zanieczyszczenia mogą zarysować filtr podczas wsuwania go na miejsce.

Jakość optyczna i mechaniczna konstrukcji jest bardzo dobra, a rezultaty stosowania w praktyce wyśmienite. Zauważyliśmy jedynie minimalne przebarwienia chłodnego koloru, podobne do tego z filtrów Lee Stopper.

Kompleksowy zestaw

W skład zestawu wchodzą filtry kwadratowe ND8, ND64 i ND1024, z futerałami i książeczką instruktażową. Uchwyt do filtrów i pierścienie pośrednie należy dokupić osobno. Do dwóch filtrów o większej gęstości dołączone są piankowe podkładki, które można stosować z innymi uchwytami, które nie posiadają wyściółki Cokin Evo.

Bez filtra, 1/30 s

ND64, 2 s

ND1024, 30 s

Jakość obrazu jest bardzo dobra, ze znikomym przebarwieniem po zastosowaniu filtra ND64 i lekko chłodnym odcieniem po zastosowaniu ND1024.

Werdykt Digital Camera

4,5 ★★★★½ Znakomity

Funkcje	Jakość wykonania	Jakość obrazu	Cena / Możliwości
5,0	4,5	5,0	4,0

Firma Cokin produkuje doskonałą gamę filtrów Nuances Extreme ND, a ten potrójny zestaw filtrów działa naprawdę dobrze.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Hoya ProND Filter Kit

od ok. 400 zł

Typowy dla filtrów Hoya zestaw składa się z trzech okrągłych modeli o neutralnej gęstości

www.hoyafilter.pl

Hoya to znany producent filtrów do obiektywów, ale zawsze koncentrował się na okrągłych modelach. Jest to dobry format dla modeli UV i ochronnych, które można pozostawić założone na obiektywie przez większość lub cały czas. Sprawdza się też w przypadku polaryzatorów kołowych, ale nie jest już tak wygodny przy fotografowaniu z filtrami ND o dużej mocy. Problem polega na tym, że gdy fotografujemy lustrzanką cyfrową, filtry 6- i 10-stopniowe dają bardzo ciemny lub czarny obraz w wizjerze, gdy są założone na obiektyw, więc fotografujemy na ślepo. Dlatego najłatwiej jest wykadrować ujęcie, ustawić ostrość i dobrać ekspozycję, a następnie po prostu wsunąć kwadratowy filtr w uchwyt przymocowany do obiektywu i zrobić zdjęcie. Wielokrotne wkręcanie i wykręcanie filtra kołowego jest bardziej czasochłonne. W przypadku obiektywów, w których przedni element obraca się podczas ustawiania ostrości, istnieje również ryzyko zmiany odległości ogniskowania podczas przykręcania filtra.

Niemniej, obecnie fotografowanie z założonymi filtrami ND o dużej mocy nie stanowi już większego problemu (podczas korzystania z funkcji Live View), bo jasność podglądu obrazu jest automatycznie zwiększana.

Jakość filtrów Hoya ProND, które są dostępne osobno lub w trzyczęściowym zestawie ND8, ND64 i ND1000, jest bez zarzutu. Wykonane ze szkła optycznego posiadają metaliczną powłokę z przodu i z tyłu, która ma na celu równomierną redukcję w całym spektrum światła widzialnego oraz w zakresie podczerwieni. Technologia napylania Accu-ND ma z kolei zapewniać całkowicie neutralny balans kolorów. Okrągłe ramki wykonane są z anodyzowanego na matową czerń aluminium, które jest zarówno wytrzymałe, jak i zapobiega powstawaniu niepożądanych refleksów. Mimo, że są one stosunkowo trudne w użyciu, jakość obrazu uzyskiwana dzięki tym filtrom jest doskonała: ND1000 daje najmniejszy zafarb spośród wszystkich testowanych filtrów o takiej gęstości.

Trójka doskonała

W porównaniu z innymi zestawami filtrów kwadratowych, ten zestaw trzech okrągłych filtrów wygląda na prosty i nieskomplikowany. Mimo to, oferuje doskonałą jakość wykonania i znakomite rezultaty w praktyce.

Bez filtra, 1/30 s

ND64, 2 s

ND1000, 30 s

Nawet najmocniejszy filtr 10-stopniowy w tym zestawie nie daje praktycznie żadnych odchyleń koloru. Ogólna jakość obrazu jest doskonała.

Werdykt Digital Camera

4,0 ★★★★☆ Doskonały

Funkcje	Jakość wykonania	Jakość obrazu	Cena / Możliwości
4,0	4,5	5,0	4,0

Jeśli nie przeszkadza Ci kłopotliwe wkręcanie i wykręcanie filtrów przy każdym zdjęciu, to jest to zestaw o wysokiej wydajności.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Lee Filters 100 Big Stopper

od ok. 500 zł

Big Stopper to flagowa linia filtrów fotograficznych tej cenionej firmy, z długą i znakomitą historią

www.leefilters.com

Lee Filters to brytyjska firma, która od 1967 roku zajmuje się produkcją najwyższej jakości filtrów. Całą swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystuje w produkcji filtrów z serii Stopper, które są dostępne w rozmiarach 85 mm, 100 mm i 150 mm. Nie są one dostępne w zestawach, lecz jako pojedyncze filtry Little Stopper (sześciostopniowy), Big Stopper (dziesięciostopniowy) i Super Stopper (piętnastostopniowy), w odpowiednich rozmiarach.

Dla zaawansowanych fotografów godny uwagi jest system SW150 Mark II, ponieważ jest dostarczany z różnymi uchwytami filtrów dostosowanymi do indywidualnych potrzeb. Mocuje się je do określonych obiektywów ultraszerokokątnych, które mają zintegrowane osłony bez gwintu mocującego, co zwykle uniemożliwia stosowanie filtrów. Najpopularniejszy jest natomiast system Lee 100.

Choć filtry 6- i 10-stopniowe są stosunkowo powszechne na dzisiejszym rynku, to filtr 15-stopniowy Super Stopper przenosi nas na nowy poziom. Na przykład, gdy filtr 10-stopniowy daje 30-sekundową ekspozycję, Super Stopper wydłuża czas otwarcia migawki do imponujących 17 minut. Możesz dzięki niemu uzyskać naprawdę długie ekspozycje w świetle słonecznym, bez konieczności stosowania wąskiego otworu przysłony.

Podobnie jak w przypadku filtrów okrągłych, uchwyty do filtrów kwadratowych i pierścienie pośrednie sprzedawane są oddzielnie. Żaden z tych elementów nie jest tani, ale ich jakość jest znakomita.

My testowaliśmy filtry 100 mm z uchwytem Lee 100 Holder i pierścieniem mocujący o średnicy 72 mm. Modułowa konstrukcja uchwytu umożliwia łatwe dodawanie i odejmowanie dwóch standardowych slotów, co pozwala na tworzenie własnych zestawów filtrów, podczas gdy wielofunkcyjne pokrętło blokujące z boku umożliwia szybkie i łatwe dopasowanie, z opcjonalnym obrotem lub pełną blokadą pozycji. Wykryliśmy subtelną niebieską dominatnę, ale korekta tego koloru jest bardzo łatwa.

Skomponuj swój zestaw

Są to oddzielne elementy, a nie kompletny zestaw, bo wszystko co tu widzisz jest sprzedawane indywidualnie. Uchwyt do filtrów Lee 100 jest szczególnie dobry, podobnie jak szklane filtry premium, które dostarczane są w ochronnym, blaszanym pudełku i z pełnymi instrukcjami.

Bez filtra, 1/30 s

Little Stopper, 2 s

Big Stopper, 30 s

Pojawia się subtelne niebieskie zabarwienie, ale można łatwo skorygować je balansem bieli podczas fotografowania lub na etapie edycji plików RAW.

Werdykt Digital Camera

5,0 ★★★★★ Najlepszy

Funkcje	Jakość wykonania	Jakość obrazu	Cena / Możliwości
5,0	5,0	4,5	4,5

Jest to zestaw o niesamowitej jakości wykonania i ergonomii, oraz zapewnia niezmiennie niezawodne rezultaty podczas fotografowania.

eprasa.pl 3ae9cf8418

SRB Photographic Elite Bundle Kit

od ok. 440 zł

Ten niezwykły zestaw łączy w sobie z dobrym skutkiem jakość i funkcjonalność

www.srb-photographic.co.uk

Ten nowy zestaw od SRB Photographic składa się z kwadratowego uchwytu na filtry i dwóch okrągłych nakręcanych filtrów. Jakkolwiek sprzecznie z intuicją to brzmi, jest to pomysłowe rozwiązanie, ponieważ uchwyt na filtry może pomieścić dwa kwadratowe lub prostokątne filtry o szerokości 84 mm (takiej samej jak rozmiar P firmy Cokin), ale posiada również okrągły gwint o średnicy 82 mm.

Zestaw Elite Bundle jest dostarczany z nakręcanym polaryzatorem kołowym i 10-stopniowym filtrem ND, z których każdy może być wkręcony w uchwyt i skutecznie zapobiegać przedostawaniu się światła. Wygląda to jak układ podobny do testowanych filtrów kołowych Hoya z dodatkową warstwą komplikacji, ale w praktyce jest to znacznie łatwiejsze w użyciu. Szybkozłączka na uchwycie filtra pozwala na skomponowanie ujęcia, ustawienie ekspozycji i ostrości na obiektywie, a następnie po prostu założenie uchwytu filtra, by wykonać zdjęcie.

Oprócz filtra kołowego, w uchwycie można umieścić jeden lub dwa filtry kwadratowe lub prostokątne, w tym sześciostopniowy filtr prostokątny ND64, dostępny osobno. Jest to bardziej konwencjonalny filtr o dużej gęstości, wykonany ze szkła, podobnie jak 10-stopniowy filtr kołowy ND1000, ale z paskami pianki na brzegach, które zapobiegają przedostawaniu się światła pomiędzy filtrem a uchwytem. Jedyną rzeczą, która będzie potrzebna, a która nie jest dostarczona w zestawie, jest pierścień adaptera, aby dopasować go do gwintu mocowania filtra w obiektywie, z którym chcemy go używać. Tak jak sam zestaw również pierścienie adaptacyjne są dobrze wykonane i mają świetną cenę (ok. 50 zł za sztukę).

Jeśli wolicie pozostać przy okrągłych filtrach nakręcanych bezpośrednio na obiektyw, SRB oferuje zarówno standardowe jak i wytrzymałe filtry ND1000 (te drugie są łatwiejsze w montażu). Są one dostępne we wszystkich popularnych rozmiarach gwintów mocujących od 49 mm do 82 mm.

Do wyboru, do koloru

Zestaw SRB Elite Bundle składa się z uchwytu do filtrów kwadratowych/okrągłych oraz filtrów kołowych polaryzacyjnego i ND1000. Podobnie jak w przypadku samego zestawu, dodatkowy 6-stopniowy filtr ND64 oraz pierścień mocowania są stosunkowo niedrogie.

Bez filtra, 1/30 s

ND64, 2 s

ND1000, 30 s

Zarówno w modelu ND64, jak i ND1000 występuje lekkie zielone zabarwienie, ale podobnie jak w przypadku filtrów Cokin i Lee, można je łatwo skorygować.

Werdykt Digital Camera

4,5 ★★★★½ Znakomity

Funkcje	Jakość wykonania	Jakość obrazu	Cena / Możliwości
4,5	4,0	4,5	5,0

Dzięki dobrej jakości wykonania, łatwej obsłudze i wysokiej wydajności, Elite Bundle jest doskonałym zestawem w atrakcyjnej cenie.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Test grupowy Filtry ND

Filtry Lee na podium

Lee to niezawodny system, który daje świetne rezultaty

Musimy zaznaczyć, że przetestowane zestawy to niewielki ułamek dostępnych na rynku opcji. Istnieje wiele czynników, które należy wziąć pod uwagę przy wyborze systemu dla siebie. Prosty okrągły filtr może być idealny, jeśli zamierzasz używać go tylko od czasu do czasu, podczas gdy kwadratowy system jest preferowany do częstego stosowania. Sprawdź dwukrotnie, czy rozmiar filtra jest odpowiedni dla Twojego obiektywu i pamiętaj, że cena rośnie wraz z rozmiarem filtra. Należy również zapoznać się z oznaczeniami stosowanymi przez różnych producentów: niektórzy opisują filtr trzystopniowy jako ND8 (2 x 2 x 2), podczas gdy inni stosują system dziesiętny (ND0.9). Choć wszystkie testowane filtry dobrze spełniają swoje zadanie, naszym zdaniem najlepszym wyborem są świetnie wykonane i bardzo dobre optycznie filtry firmy Lee Filters.

Porównanie zestawów filtrów

	☐ = sprzedawane osobno	Wszystko w zestawie	☐ = sprzedawane osobno	☐ = sprzedawane osobno
	Cokin Nuances Extreme Full ND Kit	**Hoya** ProND Filter Kit	**Lee Filters** 100 Big Stopper	**SRB Photographic** Elite Bundle Kit
Strona	www.cokin.com	www.hoyafilter.pl	www.leefilters.com	www.srb-photographic.co.uk
Cena	Od ok. 1300 zł	Od ok. 400 zł	od ok. 500 zł	od ok. 440 zł
Typ	Kwadratowe	Kołowe	Kwadratowe	Kołowe + Kwadratowe
Materiał	Szkło	Szkło	Szkło	Szkło + Żywica
Testowany rozmiar	Z-Pro (100 mm)	72 mm	Lee 100 (100 mm)	82 mm kołowe, 84 mm kwadratowe
Inne rozmiary dostępne	P (84 mm), X-Pro (130 mm)	49, 52, 55, 58, 62, 67, 72, 77, 82 mm	Lee 85 (85 mm) SW150 (150 mm)	49, 52, 55, 58, 62, 67, 72, 77, 82 mm
Uchwyt w zestawie	Nie	N/A	Nie	Tak
Zalecany uchwyt	Cokin Evo Filter Holder	N/A	Lee 100 Holder	SRB Elite Filter Holder
Cena uchwytu	ok. 490 zł (Z-Pro)	N/A	ok. 440 zł	ok. 200 zł jeśli kupujesz osobno
Sloty w uchwycie	Dwa (z możliwością rozszerzenia)	N/A	Dwa (z możliwością rozszerzenia)	Dwa kwadratowe i jeden gwint
Rozmiar adapterów	49-95 mm	Dostępne pierścienie redukcyjne	49-105 mm	37-82 mm
Filtr 1	ND8, 3 EV (w zestawie)	ND8, 3 EV (w zestawie)	Little Stopper, 6 EV	ND1000, 10 EV (w zestawie)
Filtr 2	ND64, 6 EV (w zestawie)	ND64, 6 EV (w zestawie)	Big Stopper, 10 EV	Circular Polariser (w zestawie)
Filtr 3	ND1024, 10 EV (w zestawie)	ND1000, 10 EV (w zestawie)	Super Stopper, 15 EV	ND64, 6 EV
Funkcje	★★★★★	★★★★☆	★★★★★	★★★★★
Wykonanie	★★★★☆	★★★★★	★★★★★	★★★★☆
Jakość obrazu	★★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★★
Cena/jakość	★★★★☆	★★★★☆	★★★★☆	★★★★★
Werdykt	★★★★☆	★★★★☆	★★★★★	★★★★☆

eprasa.pl 3ae9cf8418

Photoshop® praktyczny

108 **Camera Raw**
Popraw przejrzystość swoich zdjęć dzięki narzędziu Dehaze

W tym miesiącu

110

Photoshop
Dodaj temat główny do swojego zdjęcia za pomocą masek i warstw

112

Krok po kroku
Stwórz artystyczny kolaż z dowolnej fotografii

eprasa.pl 3ae9cf8418

Zwiększ przejrzystość swoich krajobrazów

Użyj jednego z narzędzi do edycji RAW, aby dodać wyrazistości ujęciom o niskim kontraście

James Paterson
Ma za sobą ponad dekadę pracy jako redaktor i fotograf, więc dokładnie wie, które narzędzia i techniki Photoshopa i Lightrooma mają największe znaczenie.

Polecenie Dehaze doskonale redukuje zamglenie atmosferyczne na zdjęciach krajobrazów. Znajdziesz je zarówno w obszarze roboczym Camera Raw programu Photoshop, jak i Lightrooma i jest suwakiem, który nie tylko pozwala zredukować zamglenie, lecz także pójść w drugą stronę i sprawić, że zdjęcia będą wyglądały na bardziej zamglone. Oczywiście, efekt ten nie jest magiczną sztuczką. Jego działanie polega na zwiększeniu kontrastu i ostrości w określonej części zakresu tonalnego - w części, która zazwyczaj odpowiada za zamglone światła w krajobrazach. Dzięki temu możesz wykorzystać ten efekt nie tylko w przypadku mlecznych scen, lecz także w innych typach ujęć, w których możesz chcieć wykorzystać wzmocnienie kontrastu i szczegółowości w inny, równie skuteczny sposób. Weźmy na przykład krajobraz. Zwiększenie efektu Dehaze ma wspaniały wpływ na niebo, dając w efekcie bogactwo kolorów, którego zupełnie brakowało na zdjęciu wykonanym prosto z aparatu. Dehaze może wpływać wyjątkowo dobrze na detale chmur na niebie, wydobywając ich kształty i intensyfikując kolory. W rzeczywistości Dehaze może pomóc w uwydatnieniu wyblakłych tonów na wszystkich rodzajach zdjęć, nie tylko krajobrazów. Jednak użycie Dehaze może również wywołać pewne niepożądane efekty uboczne, takie jak wzmocnienie głębokich cieni lub przebarwienia, więc konieczne może być późniejsze dostosowanie ustawień, aby przywrócić równowagę tonów. Zobaczmy, jak to się robi...

eprasa.pl 3ae9cf8418

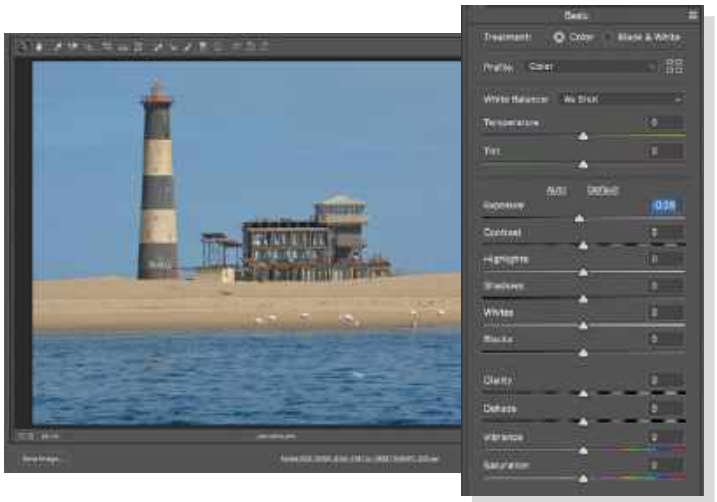

1 Otwórz w Camera Raw

Przejdź do zdjęcia w programie Bridge, następnie kliknij go prawym przyciskiem myszy i wybierz opcję Otwórz w Camera Raw (lub Lightroom Classic). Zacznij od wprowadzenia wstępnych korekt za pomocą suwaków tonalnych w panelu Basic. Tutaj obniżyliśmy nieco wartość Ekspozycji do -0,20.

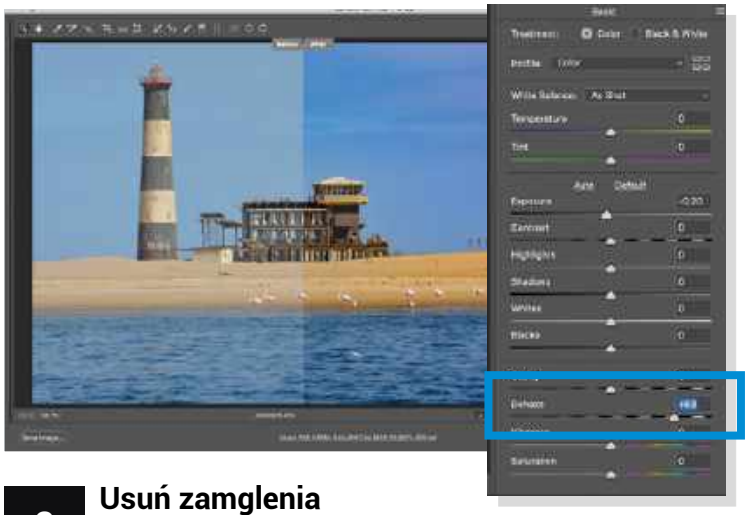

2 Usuń zamglenia

Zwiększ wartość suwaka Usuwanie zamglenia (Dehaze), aby nadać obrazowi wyrazistości. W tym ujęciu powoduje to również wydobycie dodatkowego koloru i nasycenia z błękitnego nieba. Aby ułatwić ocenę efektu, włącz widok "przed/po", klikając ikonę w prawym dolnym rogu.

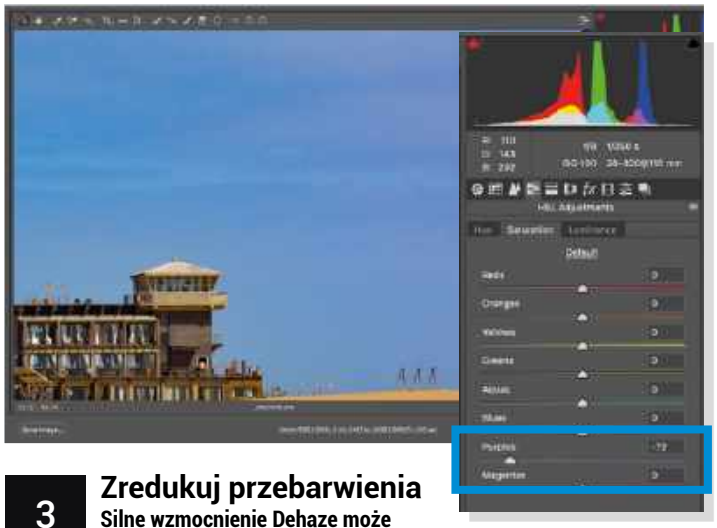

3 Zredukuj przebarwienia

Silne wzmocnienie Dehaze może spowodować niepożądane przesunięcia kolorów - tutaj widać, że wywołało to lekkie fioletowe odbicie w chmurach po prawej stronie. Przejdź zatem do panelu HSL. Kliknij na zakładkę Nasycenie, a następnie przeciągnij suwak Purpury w dół.

4 Dodaj gradient

Dehaze można również zastosować w połączeniu z filtrem gradientowym. Wybierz go z paska narzędzi, a następnie kliknij ikonę plusa obok opcji Dehaze. Przytrzymaj Shift i przeciągnij w dół od góry. W ten sposób wyciągniesz nieco więcej szczegółów chmur.

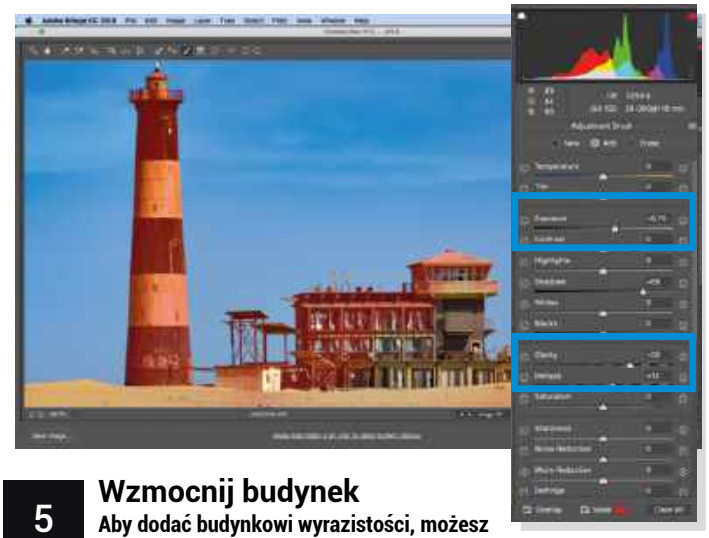

5 Wzmocnij budynek

Aby dodać budynkowi wyrazistości, możesz użyć Pędzla korekcyjnego. Wybierz go z paska narzędzi, a następnie zwiększ wartości suwaków Clarity, Exposure i Dehaze. Zaznacz opcję automatycznego maskowania, a następnie zamaluj budynek. Możesz nacisnąć przycisk Y, aby włączyć lub wyłączyć widok maski w trakcie pracy.

6 Skoryguj wodę

Efekt działania Dehaze jest zbyt silny w przypadku wody, co skutkuje zbyt nasyconymi kolorami i kontrastem. Użyj pędzla korekcyjnego, a następnie kliknij ikonę minusa obok napisu Dehaze. Zamaluj wodę, aby ją zmiękczyć. Teraz możesz dokonać kolejnych -zmian tonalnych, które chcesz wykonać.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Dodaj coś od siebie

Dodaj temat główny do swojego krajobrazu za pomocą masek, warstw i prostych sztuczek

James Paterson
Ma za sobą ponad dekadę pracy jako redaktor i fotograf, więc dokładnie wie, które narzędzia i techniki Photoshopa i Lightrooma mają największe znaczenie.

Jedną z najbardziej użytecznych i najprostszych "zasad" fotografii jest to, że każde ujęcie powinno mieć jakiś temat. Dotyczy to zarówno portretów, jak i krajobrazów. Nawet zdjęcia abstrakcyjne wyglądają lepiej, gdy mają jakiś punkt skupienia - coś, co przyciąga wzrok do określonej części obrazu. Oczywiście, wszystkie zasady są po to, by je łamać, ale obecność głównego tematu, może zaowocować mocniejszym ujęciem. Ale co wtedy, gdy w zasięgu wzroku nie ma żadnego obiektu? Na pewno wszyscy natknęliśmy się na piękne sceny lub wspaniałe momenty światła, które nie miały punktu zainteresowania, ale i tak zrobiliśmy zdjęcia. Jednak podobnie jak nasze zdjęcie wyjściowe tutaj, otrzymany obraz był niestety dość nudny. Na szczęście możesz użyć prostych narzędzi w Photoshopie, aby dodać ciekawy obiekt do swojego zdjęcia.

W tym przypadku wstawiliśmy jelenia do naszej zamglonej leśnej scenerii, ale możesz użyć tej samej techniki, aby dodać wszelkiego rodzaju odległe obiekty, niezależnie od tego, czy jest to zwierzę, osoba czy obiekt nieożywiony, taki jak drzewo lub skała. Niektórzy mogą nazwać to oszukiwaniem - nic nie zastąpi bycia tam w danej chwili (wyobraź sobie, jak przyjemnie byłoby, gdyby jeleń tam był), ale ta technika pokazuje umiejętności innego rodzaju: łączenie zdjęć w realistyczną całość. Kluczem jest wykonanie precyzyjnego zaznaczenia i wycięcie obiektu, a następnie dopasowanie tonacji obu zdjęć, aby finalny obraz był jak najbardziej naturalny, co można zrobić za pomocą szybkiej i sprytnej sztuczki z użyciem krzywych...

eprasa.pl 3ae9cf8418

1 Kopiuj i ustaw

Otwórz plik woodland_before01, następnie przejdź do Plik> Umieść osadzone i wybierz obraz 02. Przejdź do panelu warstw i zmniejsz krycie warstwy. Naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+T. Przytrzymaj Shift i przeciągnij róg ramki, aby zmienić rozmiar warstwy, a następnie ustaw jelenia. Naciśnij klawisz Return, aby zastosować.

2 Zaznacz, by wyciąć

Zwiększ krycie warstwy do 100%, a następnie wybierz polecenie Wybierz > Zaznacz i maskuj. Chwyć narzędzie do szybkiego zaznaczania z lewej strony i zamaluj jelenia, aby go zaznaczyć. Jeśli zaznaczenie nie powiedzie się, możesz przytrzymać Ai malować, aby odjąć obszary, których nie chcesz.

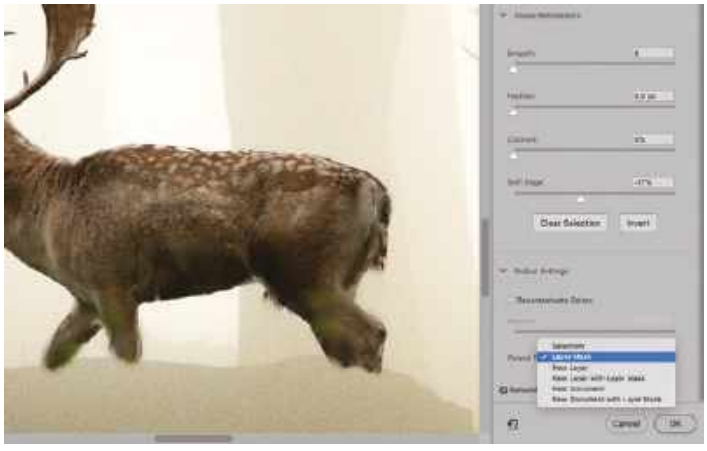

3 Popraw zaznaczenie

Spróbuj zwiększyć wartość suwaka Promień, aby poprawić zaznaczenie. W miejscach, gdzie krawędź wymaga większej uwagi, zamaluj ją za pomocą Pędzla poprawiana krawędzi lub przełącz się na Pędzel, aby malować odręcznie. Po zakończeniu wybierz Ustawienia wyjściowe: Maska warstwy i kliknij OK.

4 Wpasuj jelenia

W razie potrzeby zmień położenie jelenia, a następnie zaznacz miniaturkę maski w panelu warstw i zamaluj czarnym kolorem nogi, tak aby wydawały się schowane za pniem. Sprawdź dokładnie krawędzie maski i pomaluj je na biało lub czarno, jeśli musisz doprecyzować, co ma być widoczne, a co ukryte.

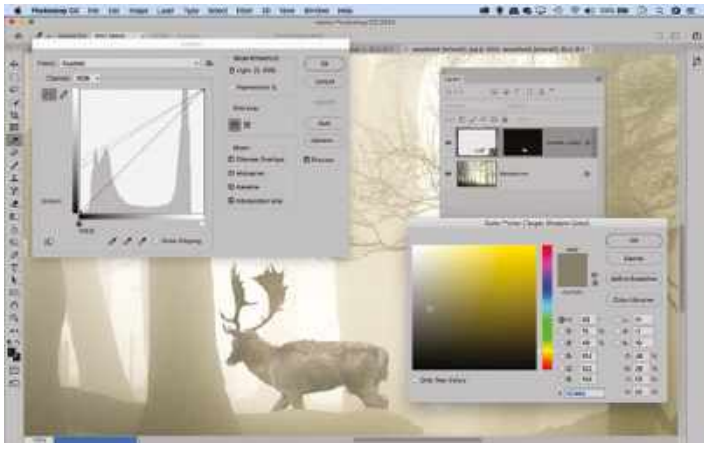

5 Barwienie cieni

Naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+M, aby wywołać okno krzywych. Kliknij dwukrotnie w czarny punkt kroplomierza, aby otworzyć okienko kolorów, a następnie kliknij w ciemny ton na drzewach w pobliżu jelenia, aby pobrać próbkę koloru. Następnie kliknij w najciemniejszą część jelenia, aby zmienić kolory cieni. Kliknij OK.

6 Dopasuj ziarno

Jeleń wygląda trochę zbyt szczegółowo, więc przejdź do Filtr > Rozmycie > Rozmycie gaussowskie, ustaw wartość 1 i kliknij OK. Następnie dopasuj szumy w obrazie tła. Przejdź do Filtr > Szum. Zaznacz opcję Monochromatyczny, ustaw wartość 8 i kliknij OK. Wprowadź inne zmiany tonalne, których potrzebujesz.

eprasa.pl 3ae9cf8418

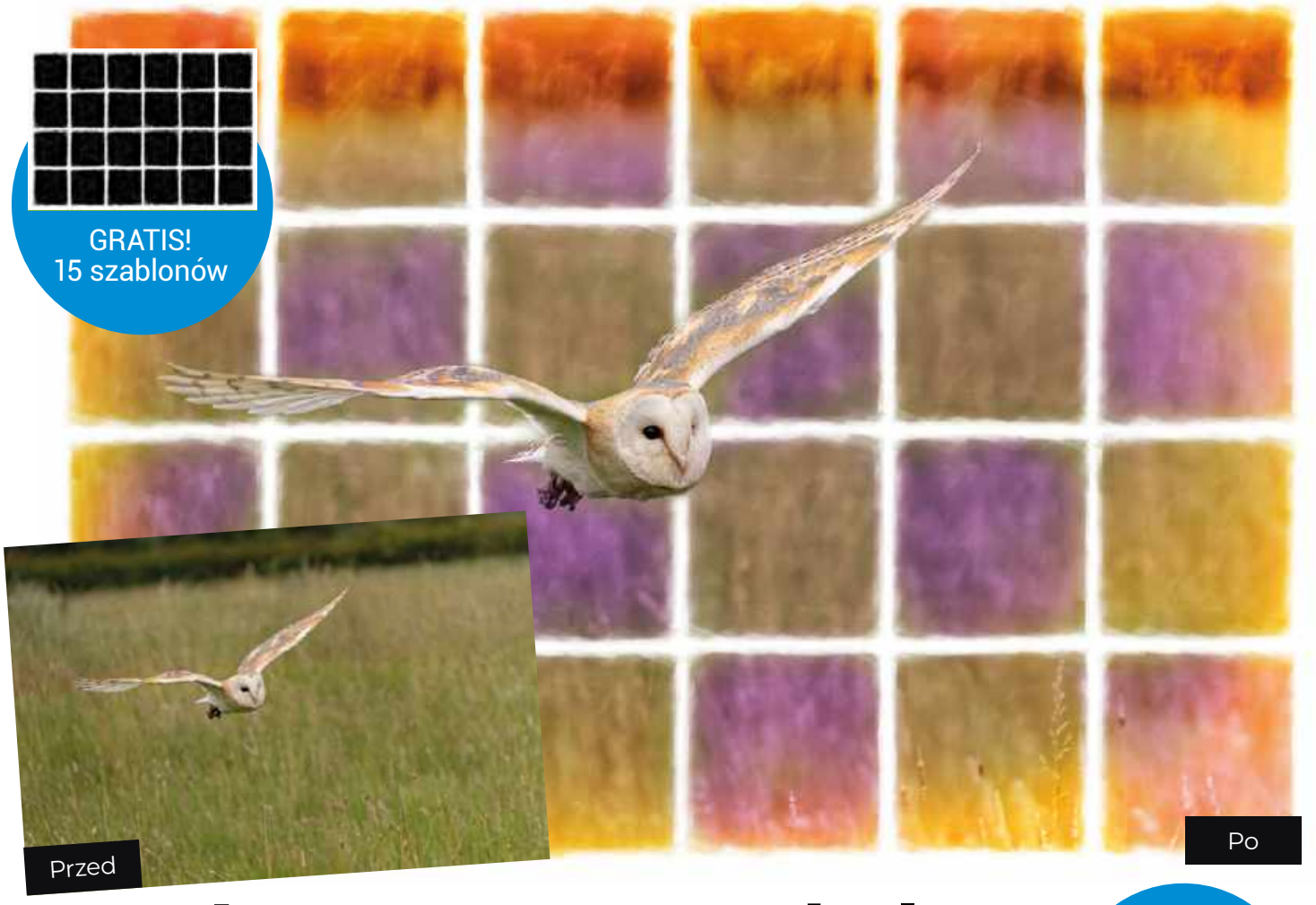

Stwórz artystyczny kolaż z dowolnej fotografii

ZOBACZ WIDEO! wejdź na media.avt.pl

Skorzystaj z naszych darmowych szablonów, aby w Photoshopie CC stworzyć kolorowy, kreatywny obraz

Jon Adams

Jon jest profesjonalnym fotografem i redaktorem. Prowadzi również warsztaty z zakresu obsługi aparatu i edycji zdjęć w Photoshopie.

Podziel obraz na kolorową siatkę kwadratów, a natychmiast powstanie wyjątkowy obraz. A jeśli sprawisz, by obiekt wychodził z niej, tak by wyróżniał się na tle w sposób trójwymiarowy, nie możesz nie uzyskać przyciągającego uwagę rezultatu. Technika ta łączy fotografię z grafiką - można ponadto ręcznie pokolorować siatkę, aby nadać tonację każdemu pojedynczemu kwadratowi, co daje dodatkowy potencjał twórczy. Najtrudniejsze w tym projekcie jest stworzenie samych siatek - ale ponieważ to wszystko zostało zrobione za Ciebie, możesz cieszyć się zabawą! Ponieważ w samej siatce jest wiele szczegółów i tekstur, najlepiej jest używać stosunkowo prostych ujęć z mocnymi tematami i niezatłoczonym tłem.

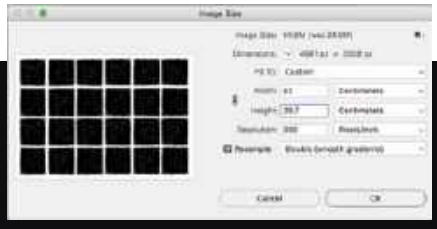

Słowo o szablonach

Szablony oferują różne style i liczby kafli, więc możesz wybrać układ, który najlepiej pasuje do Twojego zdjęcia. Dla wygody wszystkie mają rozmiar A4, ale jeśli chcesz zrobić większy wydruk, otwórz wybrany plik i przejdź do opcji Obraz > Rozmiar obrazu. Wprowadź nowe wymiary i kliknij OK.

eprasa.pl 3ae9cf8418

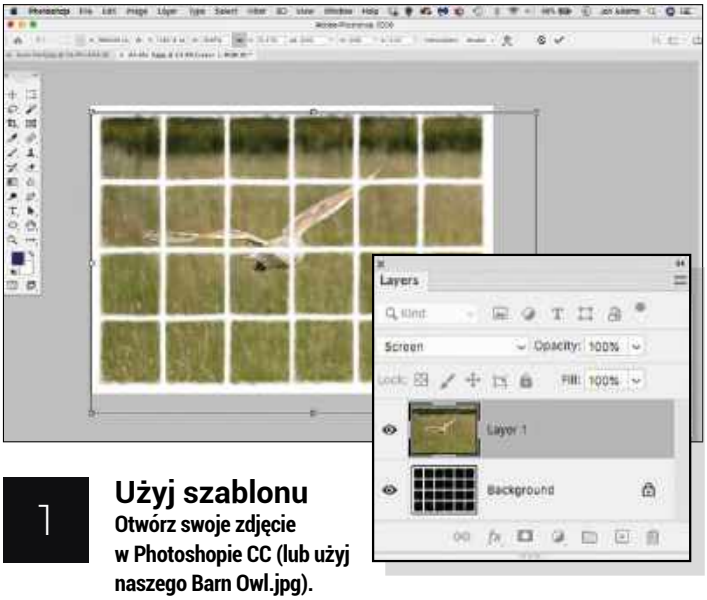

1 Użyj szablonu

Otwórz swoje zdjęcie w Photoshopie CC (lub użyj naszego Barn Owl.jpg). Naciśnij Ctrl/Cmd+A, Ctrl/Cmd+C i Ctrl/Cmd+W, aby je zaznaczyć, skopiować i zamknąć. Teraz przejdź do Plik > Otwórz i wczytaj szablon, którego chcesz użyć. Wszystkie szablony są w formacie poziomym (krajobrazowym), ale jeśli Twoje ujęcie jest pionowe, przejdź do polecenia Obraz > Obracanie obrazu > 90° w prawo, aby obrócić szablon. Naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+V, aby wkleić swoje zdjęcie. W panelu Warstwy (Okno > Warstwy) ustaw tryb mieszania na Ekran. Zdjęcie będzie widoczne przez kafelki. Aby zmienić rozmiar i przekomponować zdjęcie, naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+T dla trybu Przekształcanie i przeciągnij narożne uchwyty ramki, aby ją dopasować. Gdy będziesz zadowolony, naciśnij Enter.

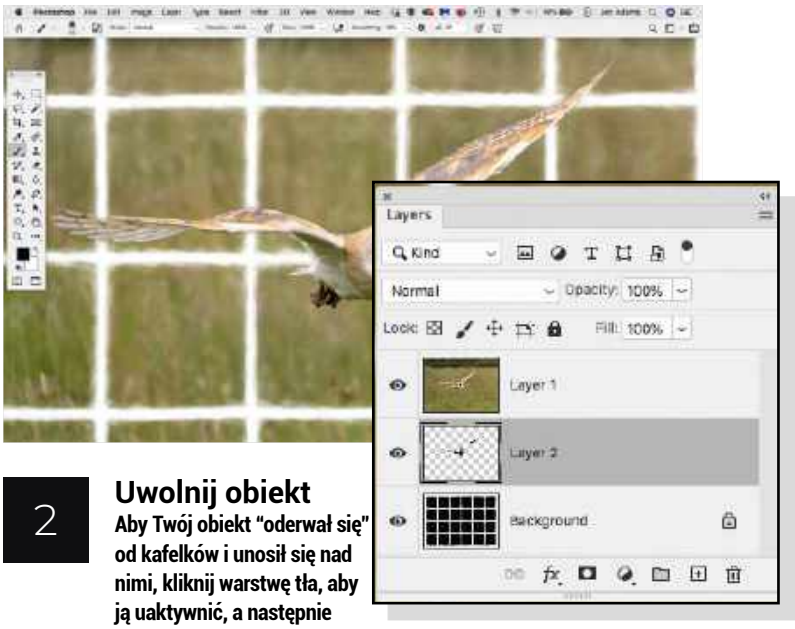

2 Uwolnij obiekt

Aby Twój obiekt "oderwał się" od kafelków i unosił się nad nimi, kliknij warstwę tła, aby ją uaktywnić, a następnie kliknij ikonę Utwórz nową warstwę (lub naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+Alt +Shift+N). Naciśnij D, aby ustawić kolor pierwszego planu na czarny, a następnie wybierz narzędzie Pędzel i zamaluj na czarno wszystkie miejsca, w których chcesz zlikwidować białe przestrzenie między kafelkami. Mogą one być luźne, aby stworzyć wrażenie "wyrwy", lub zamalować bardzo dokładnie. W tym drugim przypadku powiększ mocno obraz (Ctrl/Cmd+Plus) i użyj małego pędzla, aby precyzyjnie zamalować przestrzenie. Jeśli popełnisz błąd i namalujesz zbyt dużo czarnego koloru, użyj Gumki (E), aby go usunąć.

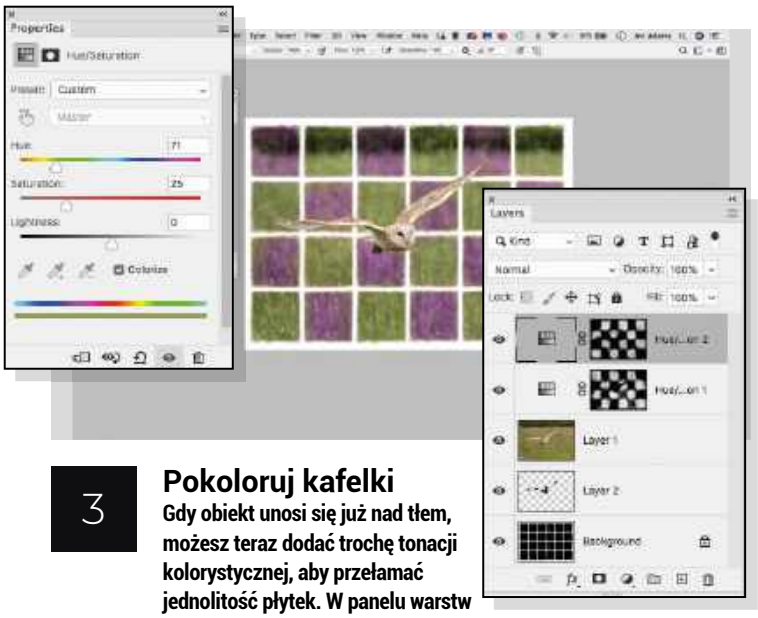

3 Pokoloruj kafelki

Gdy obiekt unosi się już nad tłem, możesz teraz dodać trochę tonacji kolorystycznej, aby przełamać jednolitość płytek. W panelu warstw zaznacz górną warstwę, aby ją uaktywnić, a następnie kliknij ikonę warstwy dopasowania i wybierz z listy opcję Barwa/Nasycenie. Zaznacz pole Koloruj i wyreguluj suwaki Barwy i Nasycenia, aby stworzyć kolorową plamę. Naciśnij klawisz D, aby zresetować kolory, a następnie naciśnij klawisze Ctrl/Cmd+Backspace, aby wypełnić maskę kolorem czarnym. Teraz wybierz narzędzie Pędzel i ustaw Krycie na pasku opcji na 50%. Wybierz pędzel o miękkich krawędziach. Dopasuj rozmiar pędzla za pomocą klawiszy [ ] i zamaluj kwadraty. Utwórz nową warstwę dopasowania Barwa/Nasycenie i powtórz tę czynność, używając innego koloru do pozostałych kwadratów.

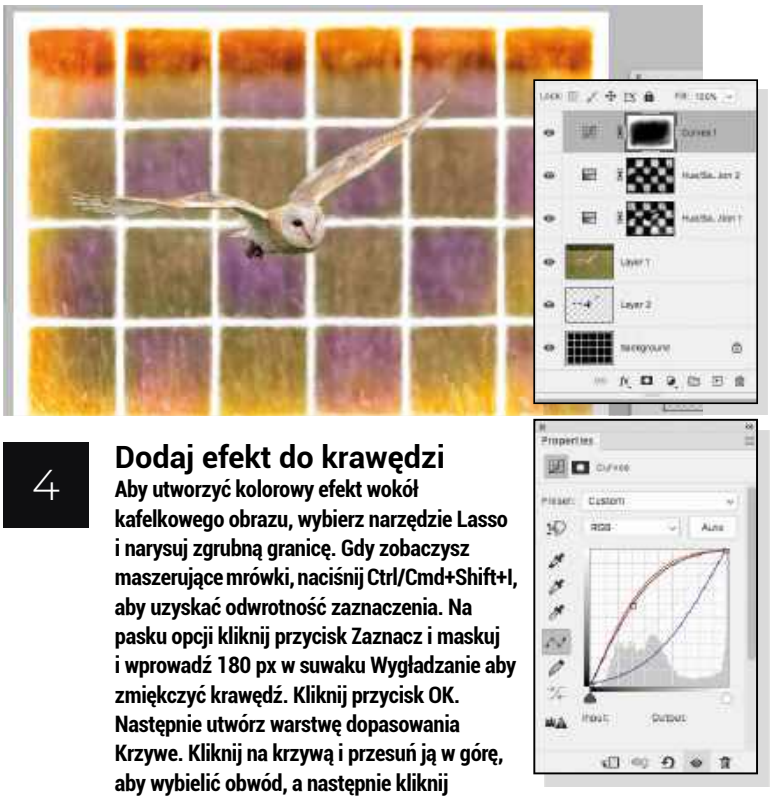

4 Dodaj efekt do krawędzi

Aby utworzyć kolorowy efekt wokół kafelkowego obrazu, wybierz narzędzie Lasso i narysuj zgrubną granicę. Gdy zobaczysz maszerujące mrówki, naciśnij Ctrl/Cmd+Shift+I, aby uzyskać odwrotność zaznaczenia. Na pasku opcji kliknij przycisk Zaznacz i maskuj i wprowadź 180 px w suwaku Wygładzanie aby zmiękczyć krawędź. Kliknij przycisk OK. Następnie utwórz warstwę dopasowania Krzywe. Kliknij na krzywą i przesuń ją w górę, aby wybielić obwód, a następnie kliknij w miejscu, z napisem RGB i wybierz Czerwony, Zielony lub Niebieski. Przesuń krzywe dla poszczególnych kanałów, aby zmienić kolor krawędzi. Na koniec dostosuj krycie trzech warstw, aby stonować efekty kolorystyczne na kwadratach i wokół krawędzi.

eprasa.pl 3ae9cf8418

Czym jest NFC?

Ile tak naprawdę wiesz o fotografii? Sprawdź swoją wiedzę w naszym comiesięcznym quizie!

Heritage Images via Getty Images

1 Który fotograf zrobił słynne zdjęcie Isambarda Kingdom Brunela z gigantycznymi łańcuchami w tle?
- A Francis Meadow Sutcliffe
- B Henry Peach Robinson
- C Robert Howlett
- D Julia Margaret Cameron

2 Kto gra tytułową fotografkę w thrillerze z lat 70-tych *Oczy Laury Mars*?
- A Catherine Deneuve
- B Faye Dunaway
- C Brigitte Bardot
- D Jane Fonda

3 Która z tych marek *nie* jest znana z produkcji toreb fotograficznych?
- A MindShift
- B Tenba
- C Think Tank
- D Sunpak

4 Jakiego typu zdjęcia kojarzą Ci się z określeniem 'Trash the dress'?
- A Modowe
- B Ślubne
- C Żywności
- D Sportów ekstremalnych

5 NFC służy do łączenia aparatów fotograficznych ze smartfonami i innymi urządzeniami. Co oznacza skrót NFC?
- A Near Field Communication
- B Neuro Foto Camera
- C Neural Frequency Communication
- D No Fysical Contact

6 W jakim rodzaju fotografii używa się fotopułapek?
- A Astrofotografii
- B Krajobrazowej
- C Street photo
- D Dzikiej przyrody

7 Jeśli potrzebujesz czterominutowej ekspozycji z 10-stopniowym filtrem ND, jaka byłaby ekspozycja bez niego?
- A 6 s
- B 1/4 s
- C 1/60 s
- D 1/250 s

8 Która z marek *nie* jest rosyjskim producentem?
- A Zorki
- B Zenit
- C Lomo
- D Praktica

9 W jakim mieście urodził się Peter Lindbergh?
- A Paryż
- B Waszyngton
- C Drezno
- D Leszno

10 Jak nazywa się technika fotograficzna wykorzystana w poniższym zdjęciu?
- A Solaryzacja
- B Fotomikrografia
- C Focus-stacking
- D Polaryzacja krzyżowa

Jak Ci poszło?

10 punktów Jesteś fotograficznym omnibusem!
8–9 punktów Fantastycznie, jesteś prawdziwym mądralą
6–7 punktów Uzyskałeś naprawdę dobry wynik
4–5 punktów Nieźle, ale nie zachwycająco
2–3 punkty Zachowamy Twój wynik w tajemnicy
0–1 punkt Kompletna porażka

ODPOWIEDZI 1 C, 2 B, 3 D, 4 B, 5 A, 6 D, 7 D, 8 D, 9 D, 10 C

Javier Torrent/WPics /Getty

eprasa.pl 3ae9cf8418

Zofia Rydet_ Doku mentacje_ zagra niczne

zofiarydet.com

Organizatorzy:

ZRF

Finansowanie:

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Patroni medialni:

SZUM

NOTES—NA—6 TYGODNI

fotopolis.

Digital Camera Polska

eprasa.pl 3ae9cf8418

Studium
Kursy
Warsztaty

akafoto.pl

Akademia FOTografii

fot. Daniel Antropik, absolwent AF